

SOCIAL

**DIMENSIUNI
ALE
INCLUZIUNII SOCIALE
ÎN ROMÂNIA**

A N U L 2 0 2 1

ROMÂNIA

2 0 2 2

INSTITUTUL NAȚIONAL DE
STATISTICĂ
NATIONAL INSTITUTE OF STATISTICS

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Coordonatorii ediției:

Silvia PISICĂ - Director General
Direcția Generală de Demografie și Statistică Socială

Andreea CAMBIR - Director
Cornelia BARTI - Director Adjunct
Direcția de Statistică Socială

Autori:

Alina CUTURELA - Expert
Simona TOMA - Consilier
Alice Madeleine GHEORGHE - Expert
Cristina SIMION - Expert
Direcția de Statistică Socială

Tehnoredactare și machetare:

Alina CUTURELA - Expert
Simona TOMA - Consilier
Direcția de Statistică Socială

Pre-press și tipărire:

Direcția Generală de IT și Infrastructură Statistică
Direcția de Editare a Publicațiilor Statistice

Coordonatori:

Vitty-Cristian CHIRAN - Director
Mihaela-Elena ȘTEFAN - Șef Serviciu

Pre-press:

Laurențiu MUNTEANU - Consilier

Publicația electronică pe CD-rom:

Daniela DANTE - Consilier

© Coperta: Alexandru POPESCU - Consilier

Institutul Național de Statistică
B-dul Libertății 16, sect. 5, București
Telefon: 0 2 1 3 1 7 7 7 7 0
Fax: 0 2 1 3 1 2 4 8 7 5
e-mail: romstat@insse.ro
<http://www.insse.ro>

© INS 2022

Reproducerea conținutului acestei publicații, integrală sau parțială, în forma originală sau modificată, precum și **stocarea** într-un sistem de regăsire sau **transmiterea** sub orice formă și prin orice mijloace **sunt interzise** fără autorizarea scrisă a **Institutului Național de Statistică**.

Utilizarea conținutului acestei publicații, cu titlu explicativ sau justificativ, în articole, studii, cărți este autorizată numai cu **indicarea clară și precisă a sursei**.

Vă rugăm
RECICLAȚI

**ROMÂNIA
INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ**

**DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII
SOCIALE
ÎN ROMÂNIA,
ÎN ANUL 2021**

2022

CUPRINS

INTRODUCERE	9
I. SĂRĂCIA	13
1.1 Distribuția sărăciei	13
1.2 Profilul sărăciei	16
1.3 Profunzimea sărăciei	21
1.3.1 Dispersia în jurul pragului de sărăcie	21
1.3.2 Indicele inegalității veniturilor	23
1.3.3 Deficitul median relativ	24
1.3.4 Coeficientul Gini	25
II. DEPRIVAREA MATERIALĂ ȘI SOCIALĂ	26
III. RISCUL DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ	33
3.1 Profilul indicatorului AROPE	34
3.2 Deprivarea materială și socială severă	38
3.3 Intensitatea foarte redusă a muncii	39
3.4 Intersecția componentelor indicatorului AROPE	40
IV. COMPARAȚII INTERNAȚIONALE	43
4.1 Distribuția sărăciei	43
4.2 Profilul sărăciei	46
4.2.1 Statutul ocupațional	46
4.2.2 Transferuri sociale	47
4.3 Profunzimea sărăciei	48
4.3.1 Indicele inegalității veniturilor	48
4.3.2 Deficitul median relativ	48
4.3.3 Coeficientul Gini	49
4.4 Deprivarea materială	50
4.4.1 Deprivarea materială din punct de vedere economic	50
4.4.2 Deprivarea materială și socială	51
4.5 Riscul de sărăcie sau excluziune socială	52
4.5.1 Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială	52
4.5.2 Deprivarea materială și socială severă	53
4.5.3 Intensitatea foarte redusă a muncii	54
TABELE ANEXE	59
GLOSAR	82

TABELE ÎN TEXT

1.	Rata sărăciei pe regiuni, în perioada 2018-2021.....	15
2.	Rata sărăciei pe statute ocupaționale și sexe, în anul 2021	17
3.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în anul 2021.....	21
4.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, pe sexe, în anul 2021.....	22
5.	Indicele inegalității veniturilor, în perioada 2018-2021.....	23
6.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială și socială, după tipul gospodăriei, în perioada 2018-2021.....	28
7.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după tipul gospodăriei, în perioada 2018-2021.....	37
8.	Componentele indicatorului AROPE și intersecțiile acestora, în anii 2018 și 2021..	42

GRAFICE ÎN TEXT

1.	Rata sărăciei și numărul persoanelor sărace, în perioada 2018-2021.....	13
2.	Rata sărăciei pe total, sexe și grupe de vârstă, în anul 2021.....	14
3.	Rata sărăciei pe regiuni de dezvoltare, în anul 2021.....	15
4.	Rata sărăciei după statutul ocupațional al persoanelor, în perioada 2018-2021....	17
5.	Rata sărăciei după tipul gospodăriei, în anii 2018 și 2021.....	18
6.	Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, în perioada 2018-2021.....	20
7.	Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, după grupa de vârstă, în anul 2021	20
8.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în perioada 2018-2021.....	22
9.	Deficitul median relativ, după grupa de vârstă, în perioada 2018-2021	24
10.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială și socială, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2021	29
11.	Structura populației, după gradul de deprivare materială și socială din punct de vedere economic, în anul 2021	30
12.	Ponderea persoanelor deprivare material și social din punct de vedere economic, după numărul problemelor, în perioada 2018-2021	30

13.	Ponderea persoanelor după elementele de deprivare materiale și sociale, în anii 2018 și 2021 (%)	31
14.	Persoane cu risc de sărăcie sau excluziune socială pe principalele categorii ale populației, în anul 2021.....	35
15.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe total și sexe, în anul 2021.....	35
16.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după grupa de vârstă, în perioada 2018-2021.....	36
17.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2021.....	38
18.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială și socială severă, după grupa de vârstă, în perioada 2018-2021.....	39
19.	Ponderea persoanelor în vârstă de până la 65 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, după grupa de vârstă, în perioada 2018-2021	40
20.	Evoluția indicatorului rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) și a componentelor acestuia în perioada 2018-2021	41
21.	Intersecțiile componentelor indicatorului AROPE, în anul 2021.....	41
22.	Rata sărăciei în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	43
23.	Rata sărăciei după grupa de vârstă în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	45
24.	Rata sărăciei după statutul ocupațional în unele state membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	46
25.	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (inclusiv sau exclusiv pensiile), în anul 2020.....	47
26.	Indicele inegalității veniturilor în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020	48
27.	Deficitul median relativ în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	49
28.	Coeficientul Gini în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	49
29.	Deprivarea materială din punct de vedere economic în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	50
30.	Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	52
31.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială și socială severă, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020	53
32.	Ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	54

TABELE ANEXE

1.	Rata sărăciei după grupa de vârstă și statutul ocupațional ale persoanelor, pe sexe..	59
2.	Rata sărăciei după tipul gospodăriei din care fac parte persoanele.....	60
3.	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale, după grupa de vârstă și sexul persoanelor.....	62
4.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, după grupa de vârstă și sexul persoanelor.....	63
5.	Indicatori specifici ai profunzimii sărăciei	64
6.	Rata deprivării materiale și sociale, după sexe, grupa de vârstă, statutul ocupațional și nivelul de educație al persoanelor	65
7.	Ponderea persoanelor după elementele de deprivare materială și socială (I)	67
8.	Ponderea persoanelor după elementele de deprivare materială și socială (II)	67
9.	Ponderea persoanelor după elementele de deprivare materială din punct de vedere economic	67
10.	Persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după grupa de vârstă, statut ocupațional, nivel de educație și sexe	68
11.	Persoane aflate în stare de deprivare materială și socială severă, după grupa de vârstă și sexe	70
12.	Persoane în vârstă de până la 65 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, pe grupe de vârstă și sexe	71
13.	Principalii indicatori ai sărăciei relative în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	72
14.	Rata sărăciei după grupa de vârstă în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	73
15.	Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	74
16.	Rata sărăciei după statutul ocupațional în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	75
17.	Deprivarea materială din punct de vedere economic în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	76
18.	Ponderea persoanelor după elementele de deprivare materială din punct de vedere economic, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	77
19.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială și socială, după sexe în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	78
20.	Ponderea persoanelor după elementele de deprivare din punct de vedere material și social, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020	79

21.	Persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe grupe de vârstă, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	80
22.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială și socială severă precum și a persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020.....	81

INTRODUCERE

Potrivit articolului 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană (UE), printre obiectivele UE se numără și acelea de a promova bunăstarea popoarelor sale și de a acționa pentru dezvoltarea durabilă a Europei.

Uniunea combate excluziunea socială și discriminarea și promovează justiția și protecția socială, egalitatea între femei și bărbați, solidaritatea între generații și protecția drepturilor copilului. Excluziunea socială afectează indivizi și comunități în moduri foarte diverse, care nu pornesc doar de la sărăcie – așa cum se consideră de obicei – ci și de la neintegrare socială cauzată de neparticiparea la relațiile sociale în care se implică majoritatea, de la lipsa unui loc de muncă, de la posibile disfuncționalități familiale, de la discriminare sau intoleranță etc. Excluziunea socială a unor persoane sau categorii de persoane are cauze numeroase și ia forme multiple, transmitându-se adeseori de la o generație la următoarea.

În acest sens, în anul 2017, liderii a 27 de state membre și ai Consiliului European, Parlamentului European și Comisiei Europene s-au angajat, prin Agenda de la Roma, să depună eforturi și să acționeze în direcția următoarelor obiective:

- O Europă sigură și securizată
- O Europă prosperă și durabilă
- O Europă socială
- O Europă mai puternică pe scena mondială

Tot în anul 2017, UE a proclamat Pilonul european al drepturilor sociale, care prin cele 20 de principii-cheie se constituie în farul călăuzitor către o Europă socială puternică, echitabilă, favorabilă incluziunii și plină de oportunități în secolul 21.

În mai 2021, la Summitul social de la Porto, toți liderii europeni se angajează să atingă obiectivele sociale pentru anul 2030, propuse de Comisia Europeană printr-un plan de acțiune privind punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale. Planul de acțiune propune o serie de inițiative și stabilește trei obiective principale care trebuie atinse în întreaga Europă până în 2030:

- O rată de ocupare a forței de muncă de cel puțin 78% în Uniunea Europeană
- Cel puțin 60% dintre adulți ar trebui să participe în fiecare an la activități de formare profesională
- Reducerea numărului persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială cu cel puțin 15 milioane; dintre acestea, 5 milioane ar trebui să fie copii.

În vederea monitorizării acestor obiective s-a stabilit un set de indicatori de incluziune socială care, în primul rând să identifice esența problemelor și să aibă o interpretare normativ acceptată, iar în al doilea rând să fie robuști și valizi din punct de vedere

statistic, cu alte cuvinte să nu fluctueze din cauza unor fenomene irelevante pentru scopul pentru care au fost creați. Un alt criteriu important a fost stabilitatea și posibilitatea de a fi reactualizați periodic, în vederea evidențierii efectelor diferitelor politici sociale. Și nu în ultimul rând, indicatorii de incluziune socială trebuie să asigure comparabilitate între statele membre.

De asemenea, prin acești indicatori, Eurostat monitorizează și implementarea la nivelul UE și a Agendei ONU 2030 pentru dezvoltare durabilă. Și în acest context, indicatorii EU-SILC sunt folosiți pentru a monitoriza unele dintre obiectivele dezvoltării durabile, și anume Obiectivul 1: „Fără sărăcie”; Obiectivul 3: „Sănătate și bunăstare”; Obiectivul 7: „Energie curată și la prețuri accesibile”; Obiectivul 8: „Muncă decentă și creștere economică”; Obiectivul 10: „Inegalități reduse” și Obiectivul 11: „Orașe și comunități durabile”.

În lucrarea de față sunt prezentate aspecte privind sărăcia și deprivarea materială utilizându-se indicatori generali care asigură comparabilitatea cu celelalte state membre ale UE, prin datele din ancheta asupra veniturilor și condițiilor de viață (EU-SILC) și care oferă dovezi cantitative pentru a analiza implementarea acestor principii cheie de protecție socială și incluziune.

Metoda de măsurare a sărăciei

Eurostat, Oficiul de statistică al UE, utilizează ca metodă de măsurare a sărăciei *metoda relativă*. Opțiunea pentru această metodă este fundamentată pe două considerente¹: (a) asigurarea tuturor cetățenilor europeni unui standard de viață cât mai înalt, corespunzător nivelului de dezvoltare economico-socială al fiecărui stat, nu doar un nivel minim de trai; (b) existența unor decalaje considerabile între stadiile de dezvoltare ale statelor, ceea ce face foarte dificilă definirea unui nivel de trai minim, unanim acceptabil în Uniune.

Sărăcia relativă este înțeleasă ca fiind situația unei persoane ale cărei resurse, în principal monetare, nu îi permit atingerea unui anumit nivel de bunăstare realizat de întreaga populație din țara respectivă. Pentru măsurarea acestei „stări” se utilizează un set complex de indicatori statistici, care descriu dimensiunea, incidența, profilul și gravitatea fenomenului sărăciei din fiecare țară, făcând posibilă totodată și comparația internațională. Indicatorul principal îl constituie venitul bănesc disponibil al unei persoane, într-un anumit moment de timp.

Potrivit acestei metode de estimare se determină persoanele ale căror resurse sunt mai mici comparativ cu restul populației, ceea ce nu înseamnă automat că resursele acestor persoane nu le permit acoperirea unui nivel minim de trai (ceea ce ar presupune starea de sărăcie în accepțiunea cea mai simplă). Din acest motiv, la nivelul UE indicatorii privind sărăcia relativă sunt intitulăți indicatori „ai riscului de sărăcie”.

¹ Statistics in focus - Sărăcia monetară în noile state membre și în țările candidate, Eurostat, 2004

În calitate de stat membru al UE, România a aplicat metodologia de estimare a sărăciei recomandată de Eurostat, în paralel cu dezvoltarea unui sistem național care se bazează însă pe metoda absolută¹ de estimare a sărăciei.

Pentru obținerea unei caracterizări cât mai complete a stării de sărăcie și incluziune socială este necesară extinderea analizei de la aspectele de deprivare monetară, la cele de deprivare non-monetară. Aceasta se referă la măsura în care o persoană poate desfășura o activitate potrivită aptitudinilor proprii, poate avea o alimentație adecvată, își poate permite condiții de locuit corespunzătoare, își poate asigura posesia unor bunuri de folosință îndelungată, precum și alte elemente care fac parte din standardul de viață oferit de societate la un moment dat. Existența sau absența unuia sau mai multor astfel de elemente are efect determinant asupra stării de sărăcie, profunzimii și severității acesteia.

Studierea deprivării materiale se realizează printr-o serie de indicatori specifici diferitelor aspecte avute în vedere.

Lucrarea de față reprezintă rezultatul eforturilor de testare, aplicare și analiză a metodologiei Eurostat de estimare a sărăciei relative în România și acoperă în principal indicatorii privind sărăcia monetară.

Sursa datelor

La nivelul Uniunii Europene, principalul instrument statistic de colectare a datelor pentru asigurarea informațiilor necesare măsurării sărăciei și excluziunii sociale îl reprezintă ancheta asupra veniturilor și condițiilor de viață (EU-SILC). Aceasta este o anchetă armonizată, toate țările membre fiind obligate să aplice regulamentele adoptate de Consiliul Europei în acest domeniu.

Ancheta are ca principale avantaje, următoarele:

- ✓ *asigură comparabilitatea internațională a indicatorilor, prin folosirea aceluiași definiții și clasificări;*
- ✓ *permite diseminarea rapidă a informațiilor prin impunerea pentru toate țările a unor termene unitare de raportare a datelor naționale;*
- ✓ *asigură un cadru flexibil la care fiecare țară își poate adapta regulamentele în vederea luării în considerare a specificului național;*
- ✓ *furnizează cei mai importanți indicatori de sărăcie, inclusiv ai celor care necesită date longitudinale, informații absolut necesare în compararea evoluției în timp a fenomenului sărăciei dintr-o țară.*

Cadrul legislativ în baza căruia se desfășoară ancheta EU-SILC, este reprezentată în principal de Regulamentul nr. 1700/2019 al Parlamentului European și al Consiliului

¹ Ministerul Muncii și Solidarității Sociale este instituția responsabilă cu producerea statisticilor prin aplicarea metodei absolute de estimare a sărăciei

Europei de stabilire a unui cadru comun pentru statisticile europene referitoare la persoane și gospodării, bazate pe datele la nivel individual colectate din eșantioane și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1177/2003 al Parlamentului European și al Consiliului. EU-SILC asigură producerea de statistici comunitare privind veniturile și condițiile de viață, prin două module (transversal și longitudinal de tip panel) utilizabile în caracterizarea sărăciei și incluziunii sociale la nivel național și european.

În România, cercetarea statistică europeană se numește **Ancheta asupra calității vieții (ACAV)** și are ca principal obiectiv producerea de date statistice detaliate utilizabile pentru caracterizarea condițiilor de viață ale populației. Aceasta se realizează prin colectarea unor informații care privesc diferite aspecte sociale: condițiile de locuit, starea de sănătate, educația, ocuparea forței de muncă, veniturile, dotarea locuinței cu diferite facilități și bunuri de folosință îndelungată etc.

Un alt obiectiv important al anchetei îl reprezintă estimarea nivelului sărăciei, utilizând metoda relativă, în care indicatorul de bunăstare utilizat este **venitul disponibil pe adult echivalent**, iar pragul de sărăcie este stabilit la 60% din mediana distribuției gospodăriilor după acest tip de venit.

Veniturile disponibile bănești se determină prin însumarea veniturilor realizate din toate sursele, fără însă a se include contravaloarea veniturilor în natură (contravaloarea autoconsumului din resursele proprii ale gospodăriilor, contravaloarea veniturilor în natură primite de salariați în cadrul contractelor colective de muncă și contravaloarea veniturilor în natură ale beneficiarilor de prestații sociale) din care se deduc impozitele, contribuțiile de asigurări sociale și alte plăți cu caracter obligatoriu.

Ancheta este organizată ca o cercetare prin sondaj de tip panel, ea permițând intervierea timp de 4 ani consecutivi a unui număr de circa 9000 de gospodării, pe baza datelor obținute fiind posibilă estimarea unui număr mare de indicatori transversali (în fiecare an) și longitudinali (cum ar fi rata sărăciei persistente). Eșantionul utilizat este de tip rotațional. Acesta este format din 4 sub-eșantioane din care, anual, un sub-eșantion iese din cercetare și se introduce un altul nou. În acest fel se asigură volumul de înregistrări necesar pentru obținerea estimațiilor reprezentative la nivelul fiecărui an și pe o perioadă de 4 ani consecutivi. Un eșantion longitudinal complet se obține după 4 ani consecutivi de desfășurare a anchetei.

*
* *

Datele utilizate în publicația "Dimensiuni ale incluziunii sociale în România, în anul 2021" au fost calculate utilizând populația rezidentă la 1 ianuarie a anului respectiv.

I. SĂRĂCIA

Sărăcia este situația în care se află acei oameni ale căror venituri sunt atât de scăzute încât le este imposibilă atingerea unui standard de viață considerat ca fiind acceptabil în societatea în care trăiesc, care se confruntă cu dezavantaje multiple legate de șomaj, venituri mici, condiții de locuit precare, îngrijirea inadecvată a sănătății și bariere în accesul la învățământ, cultură, sport și petrecerea timpului liber.

1.1 Distribuția sărăciei

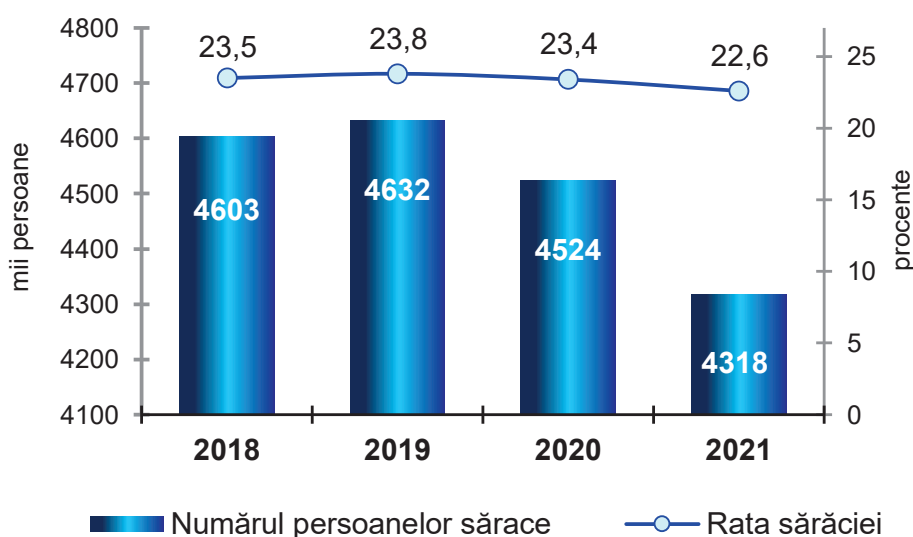
Rata sărăciei relative reprezintă ponderea persoanelor sărace (care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile) în totalul populației.

Estimată pe baza veniturilor totale disponibile, exclusiv contravaloarea consumului din resurse proprii ale gospodăriei, rata sărăciei relative a fost în anul 2021 de 22,6%. În valori absolute, numărul persoanelor sărace corespunzător acestei rate a fost de 4318 mii persoane.

Sub unul din patru locuitori ai României trăia într-o gospodărie ale cărei venituri erau mai mici decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent.

În perioada 2018-2021, rata sărăciei, estimată în raport cu pragul stabilit în funcție de nivelul și distribuția veniturilor din anul pentru care se face evaluarea, a avut o evoluție oscilantă, maximul perioadei fiind atins în 2019 (23,8%) iar minimum în 2021 (22,6%).

Figura 1. ***Rata sărăciei și numărul persoanelor sărace, în perioada 2018-2021***

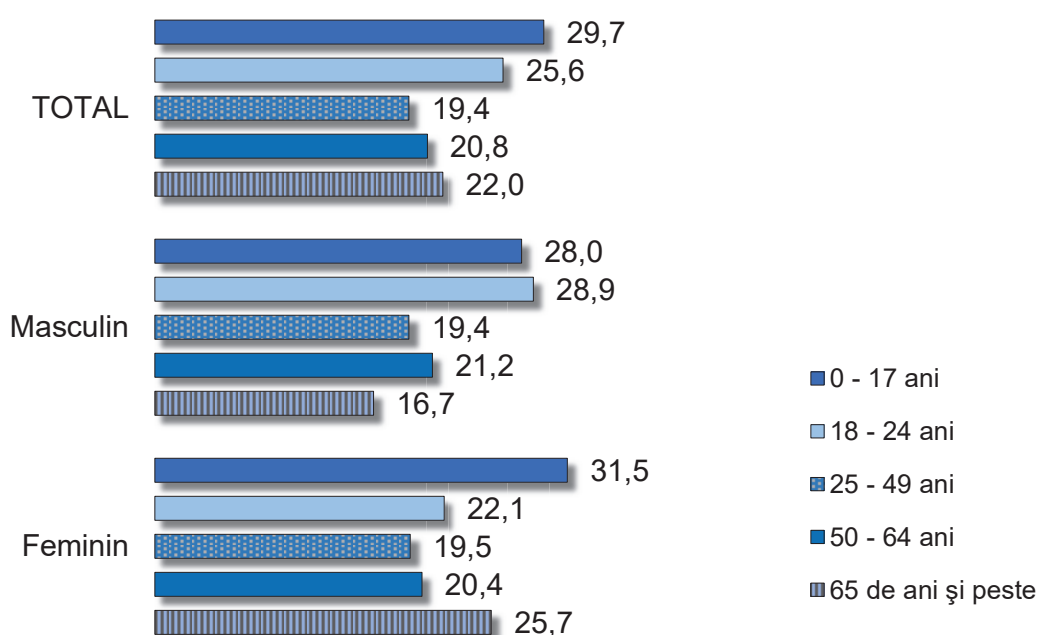
Analiza ratei sărăciei pe **sexe** în perioada analizată, evidențiază o tendință de descreștere a diferenței între femei și bărbați, de la 2,5 puncte procentuale în anul 2020, la 1,7 puncte procentuale în anul 2021.

Riscul de sărăcie afectează cu intensitate diferită populația în funcție de **grupa de vârstă**, de capacitatea de muncă de care dispune și, evident, de veniturile dobândite.

Cea mai înaltă incidență a sărăciei s-a înregistrat între anii 2018-2021 în rândul copiilor în vârstă de până la 18 ani, circa 3 din 10 dintre aceștia, dar și a tinerilor de 18-24 ani, circa 1 din 4 dintre ei s-au aflat sub pragul de sărăcie, mult peste nivelurile corespunzătoare adulților.

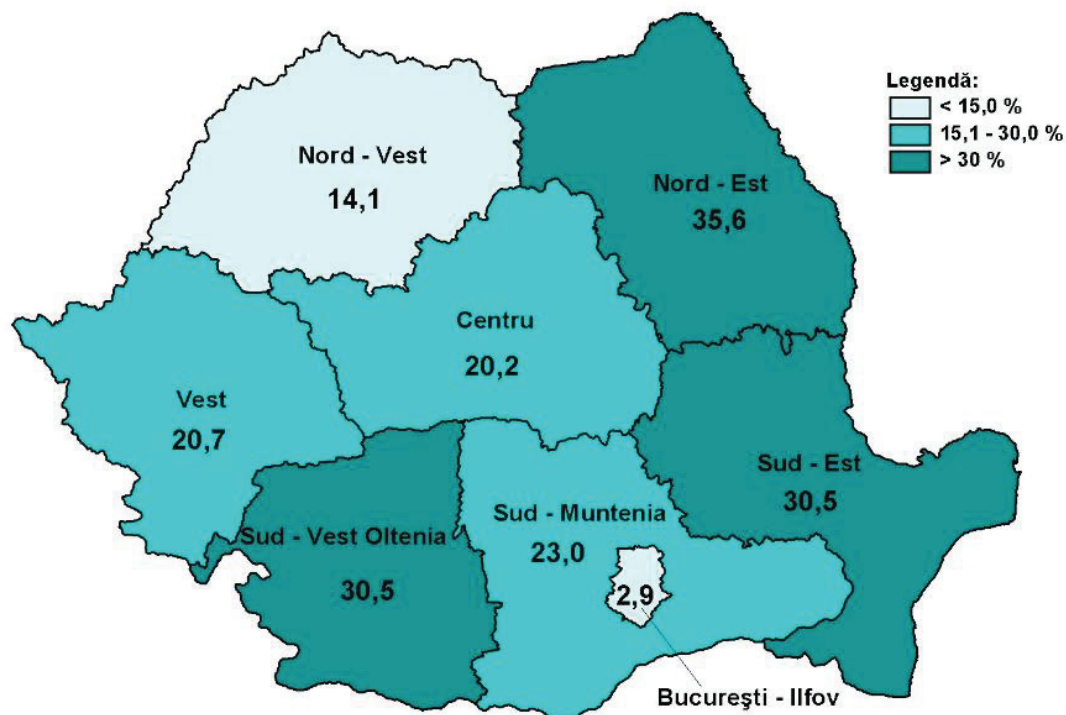
În ultimul an comparativ cu începutul perioadei analizate, s-a observat o descreștere a fenomenului sărăciei mai ales la grupa de vârstă de sub 18 ani (de 2,3 puncte procentuale), dar și a celor din grupa de 25-49 de ani (de 1,3 puncte procentuale) și a celor din grupa 18-24 ani (de 1 punct procentual). O ușoară creștere a ratei sărăciei s-a resimțit însă la grupa de vârstă de 50-64 ani (de 0,9 puncte procentuale).

Figura 2. **Rata sărăciei pe total, sexe și grupe de vârstă, în anul 2021 (%)**

Urmărind evoluția ratei sărăciei **pe sexe și grupe de vârstă** în perioada 2018-2021, constatăm că acestea au evoluat diferit pe fiecare categorie. Cea mai pronunțată diferență pe sexe o întâlnim la grupa 65 de ani și peste, caracteristică ce se menține pe întreaga perioadă analizată, în 2021 femeile atingând valori ale ratei sărăciei cu 9 puncte procentuale mai mari decât ale bărbaților (maximul perioadei înregistrându-se în 2019, când a fost de 13,1 puncte procentuale).

Sărăcia este inegal distribuită și în profil **regional**. În anul 2021, rata sărăciei a fost de peste 12 ori mai mare în regiunile Nord-Est și de aproape 11 ori mai mare în Sud-Vest Oltenia și Sud-Est, decât în regiunea București-Ilfov.

Figura 3. **Rata sărăciei pe regiuni de dezvoltare, în anul 2021**

În anul 2021, cele mai mari rate ale sărăciei s-au înregistrat în regiunile Nord-Est (35,6%), Sud-Vest Oltenia (30,5%) și Sud-Est (30,5%), iar cea mai mică în București-Ilfov (2,9%).

Din analiza evoluției ratei sărăciei în anul 2021 față de 2018, se observă că cele mai mari scăderi s-au întâlnit în regiunile Sud-Vest Oltenia (3,8 puncte procentuale), Nord-Vest (3,4 puncte procentuale) și Sud-Muntenia (2,7 puncte procentuale). Creșterile ale ratei sărăciei în perioada analizată s-au înregistrat în regiunile Vest (5,8 puncte procentuale) și Centru (0,8 puncte procentuale).

 Tabelul 1. **Rata sărăciei pe regiuni, în perioada 2018 - 2021**

- % -

Regiunea de dezvoltare	2018	2019	2020	2021
Nord – Est	35,6	41,1	35,6	35,6
Sud – Est	31,2	31,1	32,6	30,5
Sud – Muntenia	25,7	26,0	23,4	23,0
Sud – Vest Oltenia	34,3	31,6	32,7	30,5
Vest	14,9	14,7	20,0	20,7
Nord – Vest	17,5	14,7	15,5	14,1
Centru	19,4	21,2	21,9	20,2
București – Ilfov	4,1	2,9	2,4	2,9

1.2 Profilul sărăciei

Teoretic, în anumite condiții socio-economice, orice persoană, indiferent de situația ei particulară, poate deveni săracă pentru o perioadă mai lungă sau mai scurtă de timp. În cazul unor persoane, însă, riscul de a intra în sărăcie este totdeauna mare și aproape inevitabil. Este vorba de persoanele ale căror caracteristici fizice, psihice, educaționale, ocupaționale etc. le îngreunează accesul la nivelurile de bunăstare oferite de societate și le fac vulnerabile față de fenomenul sărăciei. La acestea se adaugă desigur și săracii de conjunctură, adică persoane afectate de unele schimbări de natură să influențeze piața muncii sau dezvoltarea generală a societății la un moment dat.

Caracteristicile demo-socio-economice ale persoanelor, precum și **tipurile de gospodării** în care trăiesc, constituie factori de influență, adesea determinanți, ai apariției și creșterii riscului de sărăcie.

Existența unei ocupații, și în general **statutul ocupațional**, reprezintă o caracteristică de cea mai mare însemnătate în crearea unui cadru de viață care să asigure bunăstarea sau sărăcia persoanelor respective. De aici rezultă și diferențierile importante existente între ratele de sărăcie ale diferitelor categorii socio-ocupaționale.

O primă distincție în analiză se poate face din punctul de vedere al existenței unei ocupații care să ofere posibilitatea realizării unor venituri. În acest caz putem observa că, pe ansamblu, în mod normal, persoanele ocupate sunt mai ferite de pericolul sărăciei decât cele neocupate sau inactive, dar și în interiorul acestor două categorii se remarcă o varietate de situații.

În anul 2021, din totalul persoanelor ocupate, cele aflate sub pragul de sărăcie au reprezentat 15,6%, cu 11,3 puncte procentuale mai puțin decât în cazul persoanelor care nu au desfășurat nicio activitate economico-socială.

În cadrul persoanelor antrenate într-o activitate economico-socială de tip salarial sau pe cont propriu, se remarcă diferențierile între sexe: 18,7% dintre bărbați, respectiv 11,1% dintre femei au fost sub pragul de sărăcie. În schimb, la persoanele neocupate sau inactive în anul 2021, diferența dintre ponderile femeilor și bărbaților a fost de 6,3 puncte procentuale, la valori apropiate de cele din anul 2018 (6,5 puncte procentuale)

Referitor la persoanele neocupate, trebuie evidențiată situația șomerilor a căror rată de sărăcie este foarte mare. Practic, 47,3% dintre șomeri sunt săraci, bărbații șomeri având o situație grea, circa jumătate dintre ei fiind în risc de sărăcie.

Tabelul 2. Rata sărăciei pe statute ocupaționale și sexe, în anul 2021

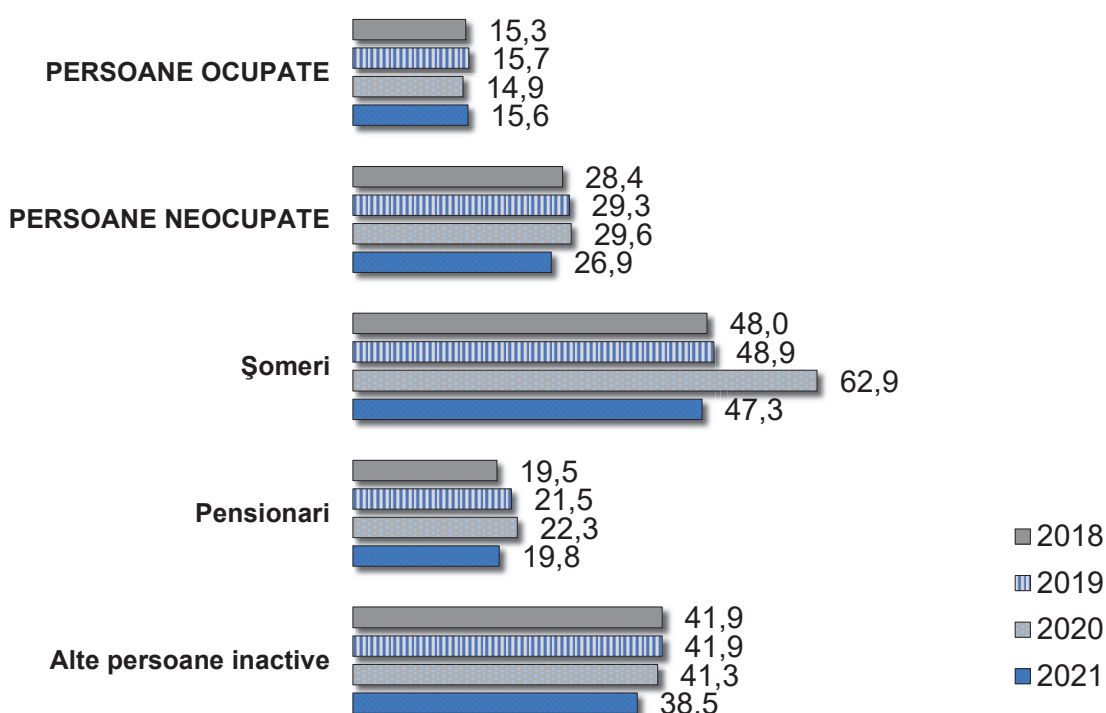
- % -

	Total persoane	de sex:	
		masculin	feminin
Persoane ocupate	15,6	18,7	11,1
Persoane neocupate sau inactivе,	26,9	22,9	29,2
din care:			
șomeri	47,3	49,6	40,5 (n)
pensionari	19,8	16,8	21,9
alte persoane inactivе	38,5	37,3	38,8

n - estimățiile sunt ne semnificative, din cauza numărului redus de cazuri observate

Riscul de sărăcie al persoanelor neocupate a scăzut pe perioada analizată cu 1,5 puncte procentuale, în special la alte persoane inactivе (cu 3,4 puncte procentuale). La șomeri scăderea a fost cu 0,7 puncte procentuale, însă la bărbați s-a înregistrat o scădere cu 1,6 puncte procentuale. La pensionari riscul de sărăcie a crescut în 2021 față de începutul perioadei cu 0,3 puncte procentuale, dar s-a observat că în rândul pensionarelor rata sărăciei s-a redus cu 0,4 puncte procentuale, pe când în rândul bărbaților pensionari a crescut cu 1,2 puncte procentuale, raportat la aceeași perioadă.

Figura 4. Rata sărăciei după statutul ocupațional al persoanelor, în perioada 2018 - 2021 (%)

Tipul și structura gospodăriilor în care trăiesc persoanele sunt caracteristici aflate în legătură directă cu riscul de sărăcie, în sensul creșterii sau descreșterii acestuia.

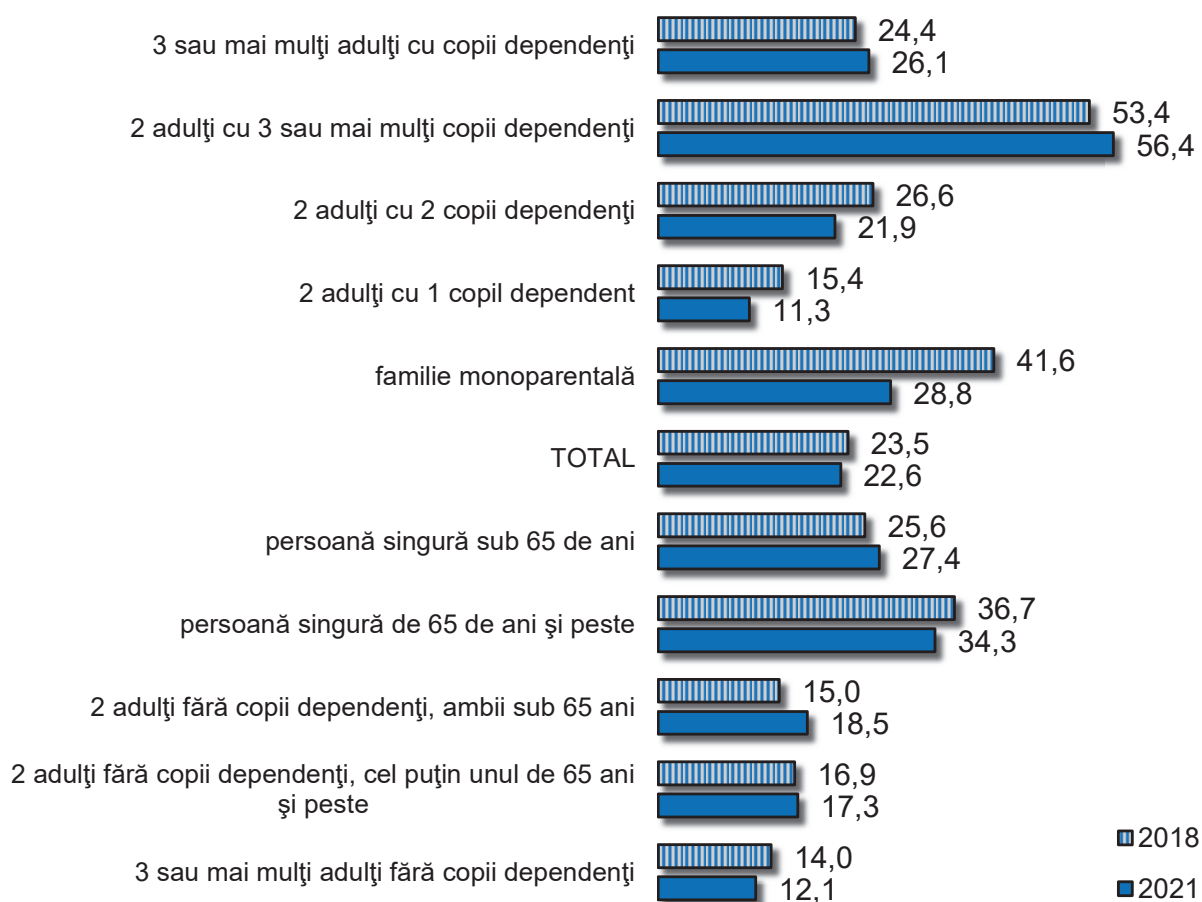
Un factor important în apariția și intensificarea stării de sărăcie îl constituie existența și numărul copiilor aflați în întreținerea gospodăriei din care face parte persoana respectivă. Sărăcia este mai frecventă în rândul persoanelor care trăiesc în

gospodăriile cu copii dependenți¹ (în anul 2021 a atins 24,6%), decât în cazul celor care trăiesc în gospodăriile fără copii (20,0% în același an).

În anul 2021, dintre *gospodăriile cu copii dependenți*, cele mai puternic afectate de sărăcie au fost gospodăriile numeroase formate din 2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți (mai mult de jumătate), familiile monoparentale, părinte singur cu cel puțin un copil dependent (aproape trei din zece), a celor de 3 sau mai mulți adulți cu copii dependenți (circa un sfert), dar și persoanele din gospodăriile formate din 2 adulți cu 2 copii dependenți (mai mult de una din 5 gospodării). În comparație cu acestea, gospodăriile formate din 2 adulți și 1 copil dependent au fost afectate de sărăcie într-o măsură mai redusă (11,3%).

În *gospodăriile fără copii dependenți*, considerate în general mai puțin afectate de sărăcie, apar totuși diferențieri notabile determinate de numărul și vârsta persoanelor care trăiesc într-un anumit tip de gospodărie. Astfel, persoanele singure sunt mai expuse riscului de sărăcie, în special în cazul femeilor (34,7% față de 25,7% la bărbați). De asemenea, persoanele care trăiesc singure devin tot mai sărace pe măsura înaintării în vârstă: persoanele singure în vârstă de până la 65 de ani au o rată de sărăcie de 27,4%, pe când cei cu vârsta de 65 ani și peste sunt săraci în proporție de 34,3%.

Figura 5. **Rata sărăciei după tipul gospodăriei, în anii 2018 și 2021 (%)**

¹ Se consideră copil dependent toate persoanele în vârstă de 0-17 ani

În gospodăriile formate din 2 adulți fără copii dependenți cu ambii în vârstă de sub 65 de ani rata a fost de 18,5%, iar în gospodăriile de 2 adulți, din care cel puțin unul este în vârstă de 65 de ani și peste, rata sărăciei a fost de 17,3%.

O situație relativ favorabilă se remarcă în gospodăriile cu 3 sau mai mulți adulți fără copii dependenți, unde rata sărăciei a fost de 12,1%.

În perioada 2018-2021, situația materială a gospodăriilor cu copii dependenți este precară pentru circa un sfert din numărul total al acestora, tendința însă s-a înscris într-o pantă descendentă din 2018 până în 2021 (cu 2,4 puncte procentuale). Scăderi importante ale ratei sărăciei de-a lungul acestei perioade s-au înregistrat în cadrul familiei monoparentale formate dintr-un adult și cel puțin un copil (cu 12,8 puncte procentuale), a celor formate din 2 adulți cu 2 copii dependenți copil (cu 4,7 puncte procentuale), a celor cu 2 adulți cu un copil dependent (cu 4,1 puncte procentuale) și a celor cu 2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți (cu 3,0 puncte procentuale).

În ceea ce privește gospodăriile fără copii dependenți, în aceeași perioadă analizată, s-a observat o creștere a nivelului riscului de sărăcie al acestora cu 0,8 puncte procentuale. O creștere pronunțată a riscului de sărăcie s-a înregistrat în cazul gospodărilor de 2 adulți, în vârstă de sub 65 ani (cu 3,5 puncte procentuale), a persoanele singure de sex masculin (cu 2,2 puncte procentuale) și a celor singure de sub 65 de ani și peste (cu 1,8 puncte procentuale). Scăderi s-au observat la persoanele singure de sex feminin (cu 2,5 puncte procentuale), la persoanele singure de 65 de ani și peste (cu 2,4 puncte procentuale) și la gospodăriile cu 3 sau mai mulți adulți (cu 1,9 puncte procentuale).

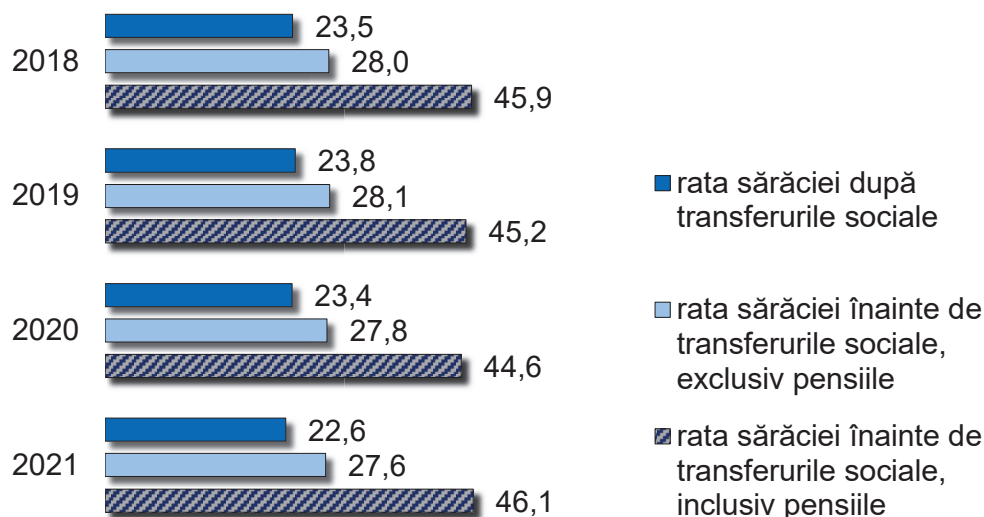
Pentru evidențierea influenței transferurilor sociale asupra sărăciei se utilizează doi indicatori specifici și anume: **rata sărăciei înainte de transferurile sociale, inclusiv pensiile** (adică înainte de toate tipurile de transferuri primite) și, respectiv, **rata sărăciei înainte de transferurile sociale, exclusiv pensiile** (adică înaintea primirii diferitelor transferuri, altele decât pensia). Analiza de impact a transferurilor sociale asupra riscului de sărăcie este realizată în funcție de includerea sau excluderea pensiilor din prestațiile sociale, pensia fiind una dintre sursele de venit cu pondere mare în veniturile din prestațiile sociale. De asemenea, se cuvine menționat că rata sărăciei generală, utilizată curent în analizele de sărăcie, este o rată determinată după includerea în venituri a tuturor transferurilor sociale.

În anul 2021, aproape un sfert din populație nu a fost afectată de sărăcie datorită existenței transferurilor sociale. Doar pensiile au făcut ca 18,5% din populație să nu „cadă” în această situație nefavorabilă.

Dacă în anul 2021 nu s-ar fi plătit pensiile și celelalte transferuri sociale, aproape jumătate din populație (46,1%) s-ar fi situat sub pragul sărăciei relative și în mod evident situația s-ar fi înrăutățit în cazul persoanelor vârstnice (65 de ani și peste)

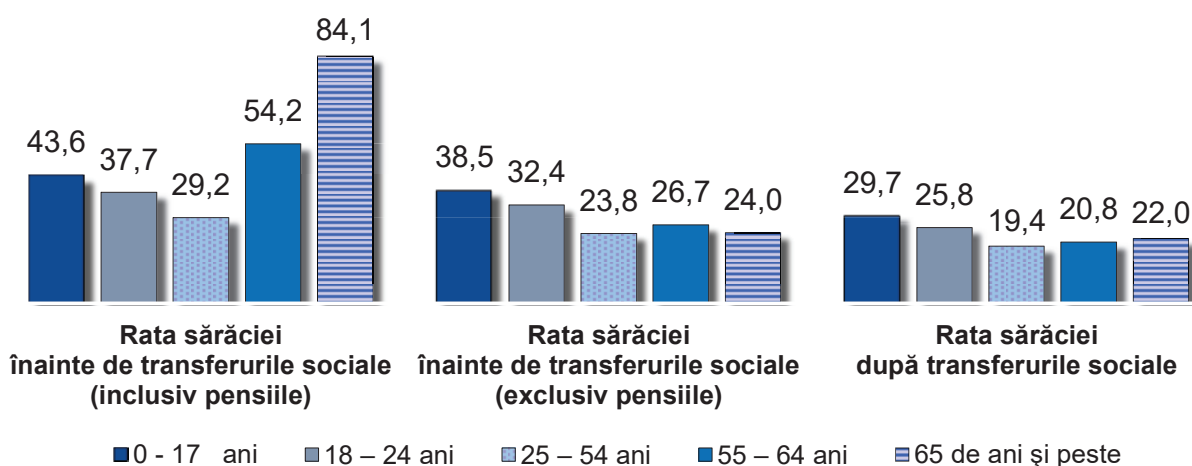
care, într-o proporție de 84,1%, ar fi fost în stare de sărăcie relativă. Aceeași situație s-ar fi înregistrat și la persoanele aflate în grupa de vârstă 55-64 de ani, dar într-o proporție mai redusă, de 54,2%.

Figura 6. **Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, în perioada 2018 - 2021 (%)**

În cazul teoretic în care veniturile ar include pensiile, dar nu și celelalte tipuri de transferuri, situația s-ar ameliora cumva în sensul că proporția săracilor ar coborî la circa 28% din populație. Evident că pensiile determină cea mai mare „ieșire” din starea prezumtivă de sărăcie pentru persoanele vârstnice de peste 65 de ani (60,1% dintre acestea), dar și cea mai scăzută în cazul copiilor și tinerilor de până la 18 ani, acest tip de transfer social nefiindu-le caracteristic. Lipsa altor feluri de transferuri sociale, de care beneficiază în mod obișnuit copiii și tinerii, ar fi resimțită de 5,1% dintre aceștia.

Figura 7. **Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, după grupa de vârstă, în anul 2021 (%)**

Toate aceste observații, cu mici diferențe procentuale, sunt caracteristice și pentru anii precedenți, fapt care întărește convingerea că transferurile sociale au o importanță deosebită pentru nivelul de trai al populației.

1.3 Profunzimea sărăciei

Starea de sărăcie relativă nu dispare complet și nici nu poate fi generală, dar poate lua forme mai accentuate sau mai atenuate, cuprinzând un număr mai mare sau mai mic de persoane, în funcție de influența diferitelor caracteristici demo-socio-economice ale societății în ansamblu sau ale indivizilor.

Pentru întregirea „imaginii” fenomenului sărăciei se folosesc indicatori specifici, care caracterizează profunzimea acesteia cum ar fi: dispersia în jurul pragului de sărăcie, indicele inegalității veniturilor, deficitul median relativ și coeficientul Gini.

1.3.1 Dispersia în jurul pragului de sărăcie

Definirea pragului de sărăcie ca procent de 60% din valoarea medianei distribuției persoanelor după nivelul venitului disponibil pe adult-echivalent reprezintă o convenție, stabilită însă pe baza unor considerente de ordin statistic. O primă formă de măsurare a severității sărăciei este calcularea ratelor de sărăcie vis-à-vis de **diferite alte praguri**, mai severe sau mai „relaxate” decât cel standard, de 60%. Rezultatele ar putea fi interpretate ca reprezentând surplusul de persoane care ar intra în sărăcie sau, din contră, ar ieși din sărăcie, dacă pragul sărăciei ar avea o valoare mai ridicată sau mai scăzută.

În anul 2021, se observă că cei mai săraci (adică acele persoane care au un venit de până la 40% din valoarea medianei distribuției veniturilor disponibile pe (adult-echivalent) reprezintă peste jumătate din numărul total al persoanelor considerate sărace la nivelul pragului „standard” de 60%.

Acesta poate conduce la concluzia că sărăcia în România este foarte profundă, multe persoane având șanse reduse de a se desprinde din această situație într-un timp scurt.

Tabelul 3. **Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în anul 2021**

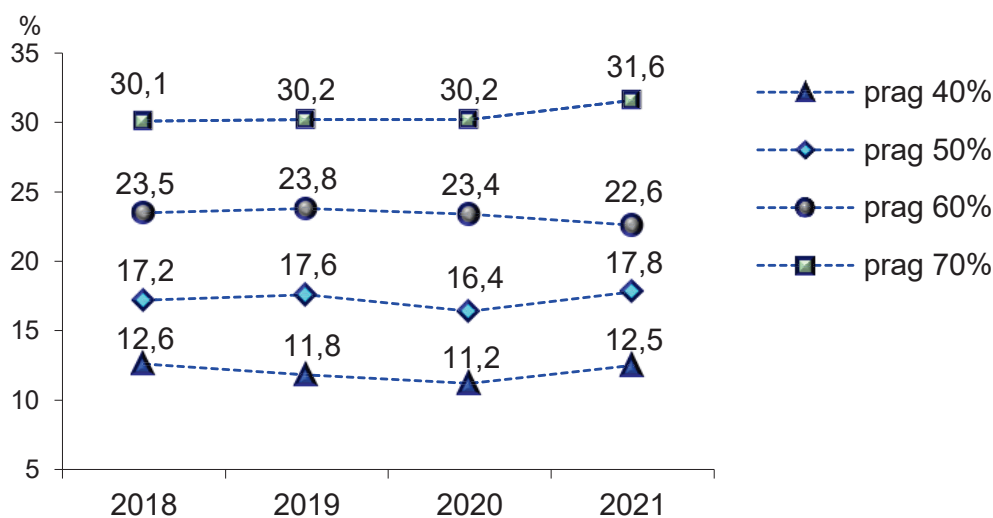
- % -

	Rata sărăciei	Raportul față de rata de 60% din mediana venitului
Praguri de sărăcie		
40%	12,5	55,3
50%	17,8	78,8
60%	22,6	100,0
70%	31,6	139,8

De asemenea, 21,2% dintre săracii „standard” au teoretic cele mai mari șanse să iasă din sfera sărăciei relative, dacă pragul de sărăcie ar fi de 50% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent.

Dacă s-ar avea în vedere un prag al sărăciei constituit pe baza unui venit disponibil pe adult-echivalent reprezentând 70% din valoarea medianei, zona sărăciei relative ar fi mult extinsă, înglobând un număr de persoane cu 39,8% mai mare decât cel luat în considerare în mod curent.

Figura 8. **Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în perioada 2018 - 2021**

Tendința a fost în general de scădere a distribuției populației în raport cu pragurile de 40%, 50% și 60%, cu mici oscilații de creștere. Excepție face pragul de 70%, care a avut un trend crescător până în anul 2021.

Tabelul 4. **Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, pe sexe, în anul 2021**

- % -

	Masculin	Feminin
Praguri de sărăcie		
40%	12,8	12,1
50%	17,3	18,3
60%	21,7	23,4
70%	30,2	32,8

După cum se poate observa, în 2021 rata sărăciei femeilor la pragurile de 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent o depășește pe cea a bărbaților.

1.3.2 Indicele inegalității veniturilor

Indicele inegalității veniturilor arată de câte ori sunt mai mari veniturile disponibile pe adult-echivalent ale persoanelor considerate cele mai bogate (din ultima quintilă a distribuției persoanelor după venit) față de veniturile persoanelor considerate cele mai sărace (din prima quintilă a distribuției persoanelor după venit). Quintila reprezintă o cincime (20%) din totalul persoanelor cuprinse în distribuție. Uneori, acest indicator este denumit și “raportul S80/S20”.

Raportul S80/S20 arată faptul că, în anul 2021, persoanele din gospodăriile considerate bogate (făcând parte din quintila V a distribuției după venit) au obținut un volum total de venituri de 7,1 ori mai mare decât persoanele din gospodăriile considerate sărace (făcând parte din quintila I a distribuției).

În perioada analizată, raportului S80/S20 a înregistrat o scădere până în anul 2020, când s-a atins valoarea minimă de 6,6 urmată de o creștere în anul 2021 ajungând

la valoarea de 7,1%, identică cu cea din anul 2019.

Cum era de așteptat, inegalitate mai mare a veniturilor bănești disponibile se înregistrează la persoanele cu vârsta sub 65 de ani față de cele cu vârsta peste 65 de ani care sunt dependente numai de venituri din transferuri sociale.

Tabelul 5. **Indicele inegalității veniturilor, în perioada 2018 - 2021**

	2018	2019	2020	2021
Total persoane	7,2	7,1	6,6	7,1
Persoane sub 65 ani	8,1	7,8	7,2	7,8
Persoane de 65 ani și peste	4,5	4,4	4,5	4,6

Indicele inegalității veniturilor pentru persoanele cu vârsta de sub 65 de ani a variat ca valoare între 7-8. Pentru cei cu vârsta de 65 de ani și peste, indicele s-a menținut între valorile 4,4 - 4,6.

1.3.3 Deficitul median relativ

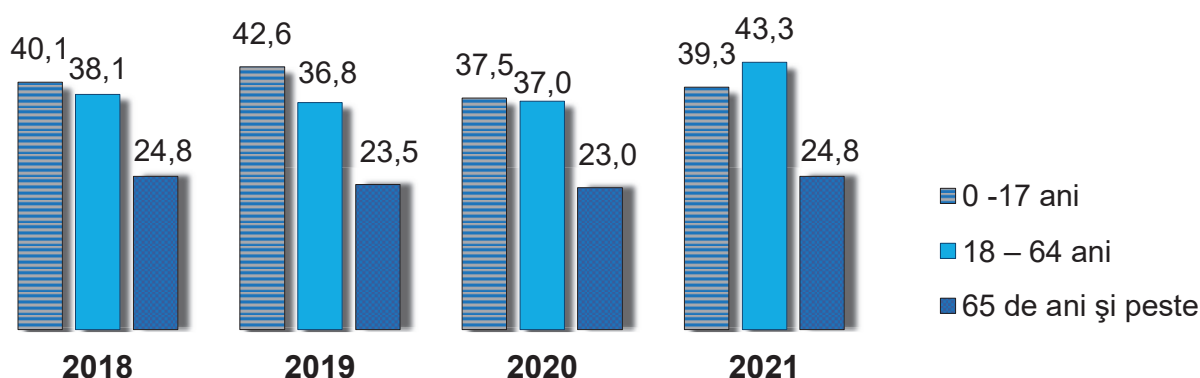
Deficitul median relativ este un indicator de profunzime a sărăciei, care semnifică “distanța” la care se află venitul unei persoane sărace până la nivelul pragului, de la care persoana ar înceta să mai fie considerată săracă, calculat ca procent din pragul de sărăcie.

Altfel spus, sporul de venituri pe care ar trebui să-l obțină această persoană pentru a ajunge la nivelul pragului, ieșind astfel din sfera sărăciei.

În anul 2021, deficitul median relativ a fost de 37,7%, adică se poate spune că persoanele sărace au avut în medie un venit bănesc disponibil care a reprezentat 62,3% din valoarea pragului de sărăcie stabilit pentru acest an. Pe ansamblu, deficitul median relativ este mai crescut la bărbați decât la femei, ceea ce înseamnă că persoanele sărace de sex feminin se situează la o distanță relativ mai mică față de pragul de sărăcie. În anul 2021, această diferență a fost de 7,1 puncte procentuale (41,9% la masculin față de 34,8% la feminin).

În perioada 2018-2021, deficitul median relativ de venituri cu care se confruntă populația săracă a avut un trend descendent între anii 2018-2020, de la 35,2%, valoarea înregistrată în 2018 la 31,9% în 2020, urmat de o creștere în 2021, când se atinge și maximul perioadei, respectiv 37,7%.

Figura 9. **Deficitul median relativ, după grupa de vârstă, în perioada 2018 - 2021 (%)**

În 2021, adulții cu vârsta cuprinsă între 18-64 ani au avut cel mai ridicat nivel relativ al deficitului median, (43,3%), urmați de copiii și adolescenții în vârstă de până la 18 (39,3% în 2021). În cazul persoanelor vârstnice (65 ani și peste) deficitul median relativ a avut o valoare mai mică (24,8%), deci persoanele respective sunt mai aproape de pragul sărăciei.

1.3.4 Coeficientul Gini

Coeficientul Gini evidențiază ce procent din totalitatea veniturilor populației ar trebui redistribuit, pentru a asigura o repartizare perfect egală între toți membrii societății.

O caracterizare a gradului de inegalitate a veniturilor disponibile ale populației este dată și de **coeficientul Gini**, a cărei valoare din anul 2021 (34,3%) conduce la concluzia că dispersia resurselor nu este foarte mare.

Din punct de vedere teoretic, coeficientul Gini poate lua valori cuprinse între 0 și 1 (sau 0 - 100%). O valoare nulă ar însemna o egalitate perfectă a distribuției, adică toți cetățenii unei țări ar primi același nivel al venitului. Dacă coeficientul Gini ar lua valoarea 1 (100%), întreg venitul dintr-o țară ar fi realizat de o singură persoană. Evident că în realitate aceste două situații nu pot fi întâlnite, inegalitatea existând întotdeauna, valoarea sa fiind mai mică sau mai mare de la o perioadă la alta, sau de la o țară la alta.

În perioada analizată valoarea coeficientului Gini a avut un trend descrescător de la valoarea de 35,1% atinsă în anul 2018, la 33,8%, valoarea minimă atinsă în anul 2020, în 2021 însă a avut o ușoară creștere (34,3%).

II. DEPRIVAREA MATERIALĂ ȘI SOCIALĂ

Amploarea stării de sărăcie poate fi mai bine relevată dacă se analizează, complementar sărăciei monetare, aspectele de deprivare materială și socială, incapacitatea unor persoane de a-și asigura condiții de viață normale pentru actualul stadiu de dezvoltare a societății.

Lipsa unor bunuri materiale ori imposibilitatea de a lua parte la activități sociale sunt cauzate în principal de insuficiența resurselor financiare. Totuși trebuie spus că aceste privațiuni pot fi induse și de alți factori non-monetari, care țin de trăsăturile caracteristice ale persoanelor (sex, vârstă, nivel de instruire, sănătate, statut ocupațional etc.) sau ale cadrului socio-economic în care trăiesc persoanele respective (mediu de rezidență, nivel general de dezvoltare al comunității, piața muncii etc.).

Deprivarea materială și socială este o dimensiune alternativă a sărăciei, bazată pe condițiile materiale și sociale de viață ale persoanelor și nu direct pe veniturile acestora.

După o analiză minuțioasă a consistenței tuturor elementelor de deprivare materială utilizate până acum pentru măsurarea deprivării materiale „standard” în UE, s-au identificat și adoptat un set optim de 13 elemente de deprivare¹ (7 elemente evaluate la nivel de gospodărie și 6 elemente apreciate la nivel de persoană) care să înlocuiască setul de elemente utilizat anterior, prin introducerea conceptului de deprivare materială și socială.

Deprivarea materială și socială se referă la persoanele care, în cea mai mare măsură din cauza lipsei resurselor financiare, nu-și pot permite 5 din cele 13 componente esențiale menționate a fi necesare pentru un trai decent.

În anul 2021, în condiții de deprivare materială și socială în România s-au aflat 34,5% din populație, aproximativ 6,6 milioane persoane, fenomen aflat în descreștere în perioada analizată 2018-2021, maximul atins la începutul intervalului fiind de 8,5 milioane persoane, respectiv 43,5%.

Cele mai afectate persoane legate de aceste aspecte de deprivare materială se găsesc în rândul persoanelor cu vârsta de 65 de ani și peste, aflate în proporție de 42,1%, a copiilor de 0-17 ani, cu o pondere de 36,4% și a celor cu vârsta cuprinsă între 50-64 ani, întâlniți în proporție de 35,7%. Față de începutul perioadei analizate, grupele de vârstă la care s-a remarcat cea mai mare diminuare a acestei ponderi sunt grupa de 0-17 ani (cu 10,7 puncte procentuale), grupa de 65 de ani și peste (cu 9,5 puncte procentuale) și grupa de 50-64 de ani (cu 9,3 puncte procentuale).

¹ Elementele de deprivare sunt prezentate în Glosar (pagina 85).

Femeile comparativ cu bărbații, se găsesc într-o proporție mai mare în această stare de deprivare materială și socială, la o diferență de 3 puncte procentuale în 2021, respectiv 36,0% față de 33,0%. Această tendință s-a menținut pe perioada observată, dar s-a redus față de 2018, când acest decalaj a fost de 3,9 puncte procentuale.

În anul 2021, observăm că s-au identificat a fi în situația de deprivare materială și socială mai mult de 2 din 5 persoane dintre persoanele neocupate, dar și peste un sfert dintre persoanele ocupate. Față de începutul perioadei analizate, scăderea a fost mai accentuată la persoanele neocupate (de 9,5 puncte procentuale) comparativ cu cea a persoanelor ocupate (de 7,6 puncte procentuale).

Nivelul de educație are o influență considerabilă în alegerea profesiei unei persoane, opțiune care îi va potența într-o mare măsură situația economico-financiară ulterioară. Observăm că deprivarea materială și socială, în anul 2021, este întâlnită într-o măsură mult mai mare în rândul populației cu un nivel de educație scăzut și mediu, comparativ cu al celor cu pregătire superioară, respectiv 59,6% și 30,1% față de 6,3%. Comparativ cu începutul perioadei analizate, tendința de scădere a deprivării materiale și sociale a fost mai evidentă mai ales la cei cu nivel de educație medie (cu 9,8 puncte procentuale), precum și la cei cu nivel de educație scăzut și cu pregătire superioară (cu 3,7 puncte procentuale și respectiv cu 3,1 puncte procentuale).

Tipul și structura gospodăriilor în care trăiesc persoanele sunt caracteristici aflate în legătură directă cu deprivarea materială și socială. Existența și numărul copiilor aflați în întreținerea gospodăriei din care face parte persoana respectivă reprezintă un factor important în apariția și intensificarea stării de deprivare materială și socială.

În anul 2021 deprivarea materială și socială este mai frecventă în rândul persoanelor care trăiesc în *gospodării fără copii dependenți* (35,4%), decât în cazul celor care trăiesc în *gospodării cu copii dependenți* (33,9%). Față de anul 2018, au avut loc scăderi ale deprivării materiale și sociale astfel: cu 9,1 puncte procentuale în rândul *gospodăriilor cu copii dependenți* și cu 8,8 puncte procentuale în rândul *gospodăriilor fără copii dependenți*.

În *gospodăriile cu copii dependenți*, situația cea mai grea se întâlnește în cazul familiilor monoparentale, unde mai mult de jumătate se află în starea de deprivare materială și socială (55,2%), precum și în cazul a jumătate dintre familiile formate din doi adulți cu trei sau mai mulți copii (50,1%) și a 2 din 5 gospodării formate din 3 sau mai mulți adulți cu copii (41,2%). Scăderea cea mai mare față de anul 2018 s-a consemnat la gospodăriile formate din 2 adulți cu un copil dependent (cu 13,4 puncte procentuale), la cele cu doi adulți cu trei sau mai mulți copii (10,6 puncte procentuale)

și la cele din doi adulți cu doi copii (cu 9,8 puncte procentuale). Se remarcă însă doar în cazul familiei monoparentale cu copii dependenți o tendință de accentuare a deprivării materiale și sociale în perioada analizată, în 2021 valoarea indicatorului fiind cu 5,4 puncte procentuale mai ridicată decât valoarea din 2018.

Tabelul 6. Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială și socială, după tipul gospodăriei, în perioada 2018-2021

- % -

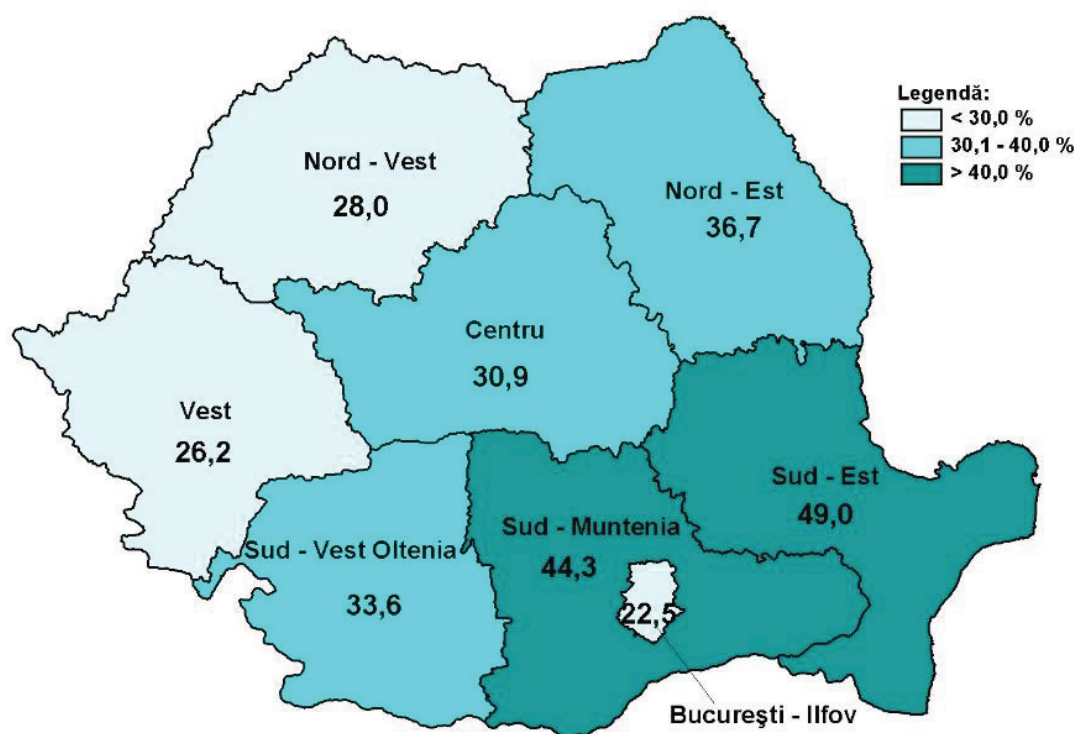
Anul	Gospodării fără copii dependenți					Gospodării cu copii dependenți					
	Gospodării fără copii	Persoană singură	Doi adulți, cel puțin unul de 65 ani și peste	Doi sau mai mulți adulți	Trei sau mai mulți adulți	Gospodării cu copii	Un adult cu copii	Doi adulți cu un copil	Doi adulți cu doi copii	Doi adulți cu trei sau mai mulți copii	Trei sau mai mulți adulți cu copii
2018	44,2	54,1	47,1	40,9	38,1	43,0	49,8	30,8	38,0	60,7	47,0
2019	41,0	51,6	45,7	37,2	34,1	38,9	41,4	25,6	34,2	57,2	43,6
2020	39,3	48,5	43,2	35,9	32,9	38,6	52,2	22,4	29,5	60,6	46,2
2021	35,4	44,8	38,2	31,6	26,8	33,9	55,2	17,4	28,2	50,1	41,2

În *gospodăriile fără copii dependenți*, situația cea mai dificilă se întâlnește în cazul persoanelor singure, unde 44,8% dintre ele sunt deprivare material și social, iar în cazul familiilor de doi adulți, în care cel puțin unul are vârsta de 65 de ani și peste, 38,2% dintre aceștia se află în situație similară.

Deprivarea materială și socială este inegal distribuită și în profil *regional*. În anul 2021 incidența cea mai ridicată s-a înregistrat în regiunile Sud-Est (49,0%), Sud-Muntenia (44,3%), Nord-Est (36,7%) și Sud-Vest Oltenia (33,6%), iar cea mai scăzută o întâlnim în regiunile București-Ilfov (22,5%) și Vest (26,2%).

Față de anul 2018 s-au evidențiat descreșteri ale deprivării materiale și sociale în majoritatea regiunilor, cele mai mari fiind înregistrate în regiunea București-Ilfov (cu 15,6 puncte procentuale), regiunile Nord-Est și Sud-Est (cu 14,2 puncte procentuale fiecare), regiunile Sud-Est (cu 10,6 puncte procentuale) și Sud-Muntenia cu (9,1 puncte procentuale). Regiunea Centru a fost singura care a marcat o creștere a indicatorului de 3,2 puncte procentuale).

Figura 10. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială și socială, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2021 (%)**

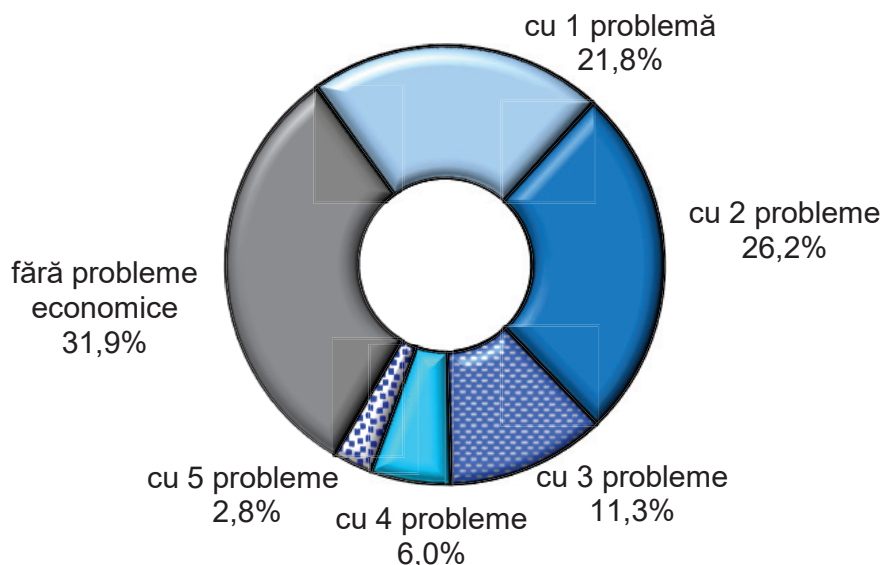

Dintre elementele menționate ca fiind necesare în definirea unei stări de deprivare materială sau socială, starea de **deprivare materială din punct de vedere economic** ar putea fi considerată forma cea mai greu de suportat, deoarece aduce atingere mai multor aspecte importante ale vieții în gospodărie. Lipsa posibilităților financiare face ca unele persoane să nu poată susține cheltuielile impuse de consumul unor produse alimentare de bază, de întreținerea corespunzătoare a locuinței, de achitarea unor obligații și plăți curente, de asigurarea unor condiții de odihnă și refacere în afara cadrului gospodăriei, dar și de acoperirea unor necesități financiare apărute în mod neașteptat și care grevează suplimentar bugetul propriu.

În totalul populației din România, persoanele care în anul 2021 au suferit de una sau mai multe lipsuri de natura deprivării economice au avut o pondere foarte mare, de 68,1%. Situațiile care se întâlnesc cel mai frecvent sunt cele în care persoanele afectate declară existența a două probleme (26,2%) sau existența unei probleme (21,8%).

Cu dificultăți sporite se confruntă și persoanele cu trei, patru sau cinci probleme economice, acestea reprezentând mai mult de o cincime din totalul persoanelor deprivate.

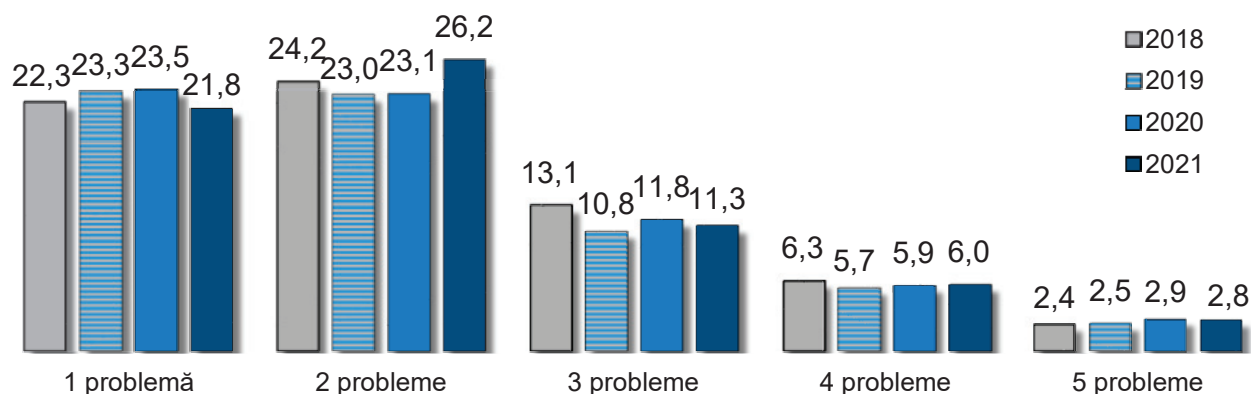
Figura 11. **Structura populației după gradul de deprivare materială și socială din punct de vedere economic, în anul 2021**

În decursul perioadei analizate ponderea persoanelor deprivat din punct de vedere economic a scăzut cu 0,2 puncte procentuale. Scădere semnificativă s-a înregistrat la persoanele cu 3 probleme de natură economică (cu 1,8 puncte procentuale în 2021 față de 2018), dar și la cele cu o problemă de natură economică (cu 0,5 puncte procentuale). Creștere în 2021 față de 2018 a avut loc în cazul persoanelor cu 2 probleme de natură economică (de 2,0 puncte procentuale) și cu 5 probleme de natură economică (de 0,4 puncte procentuale)

Strânsa corelație dintre veniturile gospodăriilor și stilul de viață al membrilor acestora are un impact asupra deprivării materiale și sociale din punct de vedere economic și nu numai.

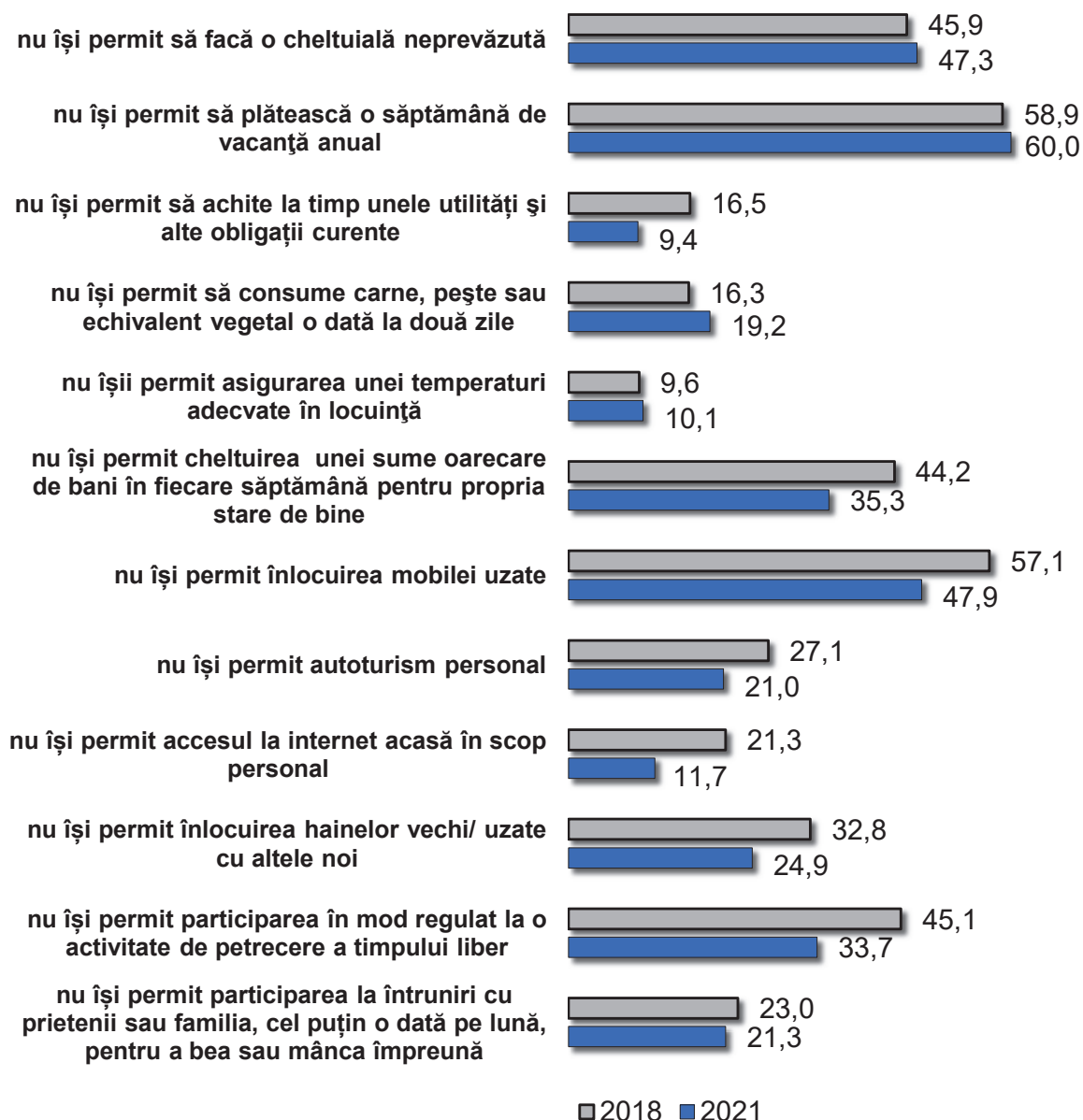
Figura 12. **Ponderea persoanelor deprivat material și social din punct de vedere economic, după numărul problemelor, în perioada 2018-2021 (%)**

Deprivarea materială și socială, în accepțiunea reevaluată, poate fi examinată printr-un set de 13 elemente de deprivare, care au ca deziderat surprinderea aspectelor considerate esențiale pentru un trai adecvat.

În privința elementelor de deprivare materială și socială, de **natură economică**, la nivelul anul 2021, remarcăm că 3 din 5 persoane *nu își pot plăti anual o săptămână de vacanță* (60,0%), iar mai mult de 2 din 5 dintre persoane sunt în *imposibilitatea de a face față unei cheltuieli neprevăzute din punct de vedere financiar* (47,3%), dar și că mai mult de o treime *nu își pot permite cheltuirea unei sume oarecare de bani în fiecare săptămână pentru propria stare de bine* (35,3%).

Figura 13 . **Ponderea persoanelor după elementele de deprivare materială și socială, în anii 2018 și 2021 (%)**

Constatăm că aproape una din 5 persoane *nu își poate permite să consume carne, pește sau echivalentul vegetal o dată la două zile* (19,2%), sau că una din 10 persoane se află în *incapacitatea de a-și asigura o temperatură adecvată în locuință* (10,1%), dar și faptul că mai puțin de o persoane din zece *nu își poate achita la timp unele obligații curente (ipoteka, chiria, facturi la utilități etc.)* (9,4%).

Comparativ cu anul 2018, s-au observat creșteri ușoare în rândul persoanelor care sunt *în imposibilitate de a consuma carne, pește sau echivalent vegetal la fiecare a doua zi* (cu 2,9 puncte procentuale), a celor *aflați într-o situație imprevizibilă ce necesită cheltuieli, dar pe care nu le pot susține* (cu 1,4 puncte procentuale), precum și a celor care *nu își pot plăti anual o săptămână de vacanță* (cu 1,1 puncte procentuale).

S-au evidențiat scăderi față de anul 2018, în rândul celor *nu își permit cheltuirea unei sume oarecare de bani în fiecare săptămână pentru propria stare de bine* cu 8,9 puncte procentuale și în rândul celor care *nu își pot achita la timp unele obligații curente (ipoteca, chiria, facturi la utilități etc.)* cu 7,1 puncte procentuale.

În ceea ce privește deprivarea **locuinței**, o pondere semnificativă de 47,9% dintre persoane a apreciat că *nu a avut posibilitatea să înlocuiască mobila uzată*, dar această situație se află în scădere față de anul 2018, cu 9,2 puncte procentuale.

Din perspectiva **bunurilor durabile**, se distinge ca fiind în stare de deprivare materială și socială, persoanele care provin din rândul celor care *nu își permit înlocuirea hainelor vechi/ uzate cu altele noi* (24,9%), cele care *nu au posibilitatea să achiziționeze autoturism personal* (21,0%), precum și cele care *nu își permit accesul la internet acasă în scop personal* (11,7%).

Față de 2018, aceste ponderi s-au redus în cazul celor care *nu își permit înlocuirea hainelor vechi/ uzate cu altele noi* (cu 7,9 puncte procentuale) și a celor care *nu au posibilitatea să achiziționeze autoturism personal* (cu 6,1 puncte procentuale).

Scădere față de aceeași perioadă s-a remarcat în rândul celor care *nu își permit accesul la internet acasă în scop personal*, cu 9,6 puncte procentuale.

Indicatorul deprivării materiale și sociale completează indicatorii anteriori ai deprivării materiale, care se concentrau pe bunurile de consum și pe capacitatea de a-și permite anumite cheltuieli necesare, prin includerea **activităților sociale**, cum ar fi activitățile de agrement și socializarea cu prietenii/ familia care implică cheltuirea banilor, prin acestea urmărindu-se completarea dimensiunii sociale a sărăciei.

O pondere de 33,7% din populație admite că *nu a participat în mod regulat la o activitate de petrecere a timpului liber*, o stare de altfel în descreștere față de anul 2018, cu 11,4 puncte procentuale, iar o pondere de 21,3% *nu a reușit să se întrunească cu prietenii sau familia cel puțin o dată pe lună, pentru a bea sau mânca împreună*, dar care s-a redus într-o măsură mai mică față de începutul perioadei analizate, cu 1,7 puncte procentuale.

III. RISCUL DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ

Preocuparea majoră a Uniunii Europene este reducerea numărului persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială cu cel puțin 15 milioane, la nivelul UE, dintre acestea, 5 milioane ar trebui să fie copii, până în anul 2030, iar până în anul 2050 obiectivul urmând să fie eradicarea sărăciei și dezvoltarea durabilă.

În anul 2015, Organizația Națiunilor Unite a adoptat Agenda 2030 pentru eradicarea sărăciei și dezvoltare durabilă, prin cele 17 obiective propuse, iar prin Comunicarea „Pașii următori pentru un viitor european durabil”, Comisia Europeană a prezentat răspunsul Uniunii Europene la Agenda 2030 care și confirmă integrarea obiectivelor de dezvoltare durabilă în cadrul politicii europene și în prioritățile actuale ale Comisiei, evaluarea situației și identificarea celor mai relevante preocupări privind durabilitatea. Prin această comunicare, Uniunea Europeană s-a angajat în favoarea unei dezvoltări durabile prin care „să asigure o viață demnă pentru toți respectând limitele planetei, care să reunească prosperitatea și eficiența economică, societăți pașnice, incluziunea socială și responsabilitatea față de mediu”.

Ca instrument statistic de evaluare a strategiei Europa 2030 și de monitorizare a primului obiectiv propus în Agenda 2030, acela de eradicare a sărăciei sub toate formele, Raportul comun al Comitetului pentru ocuparea forței de muncă (EMCO) și al Comitetului pentru protecția socială (SPC) a evidențiat necesitatea revizuirii unora dintre componentele indicatorului AROPE și anume deprivarea materială severă și gospodăria cu intensitatea foarte redusă a muncii, menținând componenta riscului de sărăcie neschimbată.

Astfel, prin noua definiție, o persoană este în risc de sărăcie sau excluziune socială dacă se află în cel puțin una din următoarele situații:

- se află sub pragul sărăciei (de 60% din venitul median disponibil pe adult-echivalent);
- se află în stare de deprivare materială și socială severă;
- trăiește într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Prima categorie de situații, detaliată în capitolul 1, este dată de ponderea **persoanelor sărace**, adică acele persoane care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturile disponibile, în totalul populației.

Cea de-a doua categorie de situații, **deprivarea materială și socială severă**, se referă la cazul persoanelor și gospodăriilor care, din cauza lipsei resurselor

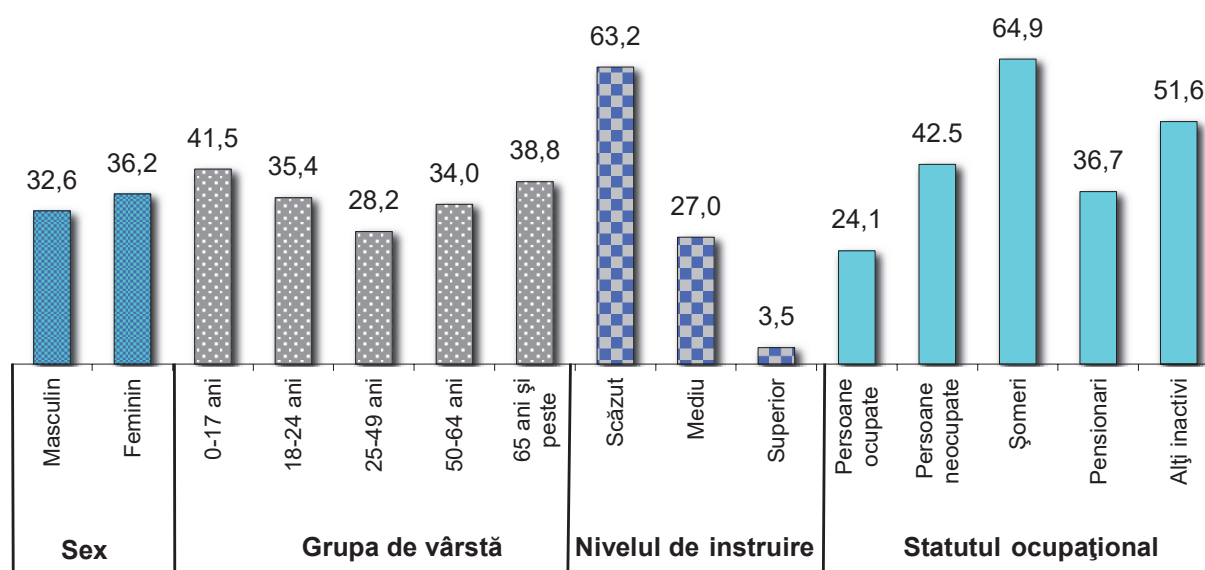
financiare, nu-și pot permite cel puțin 7 din cele 13 elemente componente considerate esențiale pentru un trai decent (șase la nivel individual și șapte la nivel de gospodărie), cum ar fi: capacitatea de a face față cheltuielilor neprevăzute; capacitatea de a putea plăti o săptămână de vacanță pe an; capacitatea de a achita la timp, fără restanțe, a chiriei, ipotecii sau a unor facturi la utilități; asigurarea unei încălziri adecvate a locuinței; consumul de carne, pește sau echivalentul vegetarian cel puțin o dată la 2 zile; accesul la un autoturism pentru uz personal; înlocuirea mobilei uzate; accesul la internet acasă în scop personal; înlocuirea hainelor vechi/ uzate cu altele noi; deținerea a două perechi de încălțăminte (inclusiv o pereche pentru orice vreme); cheltuirea unei sume oarecare de bani în fiecare săptămână pentru propria stare de bine; participarea în mod regulat la activități de petrecere a timpului liber; întâlnirea cu prietenii/ familia acasă sau în altă parte, cel puțin o dată pe lună, pentru a bea sau mânca împreună.

A treia categorie de situații, cea a persoanelor care trăiesc **într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii**, se referă la persoanele (în vârstă de până la 65 de ani) din gospodăriile în care adulții în vârstă de muncă au avut o activitate echivalentă cu mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă în ultimul an. În accepțiunea anchetei, prin persoane în vârstă de muncă se înțeleg persoanele de 18-64 ani, care nu sunt copii dependenți sau inactivi.

3.1 Profilul indicatorului AROPE

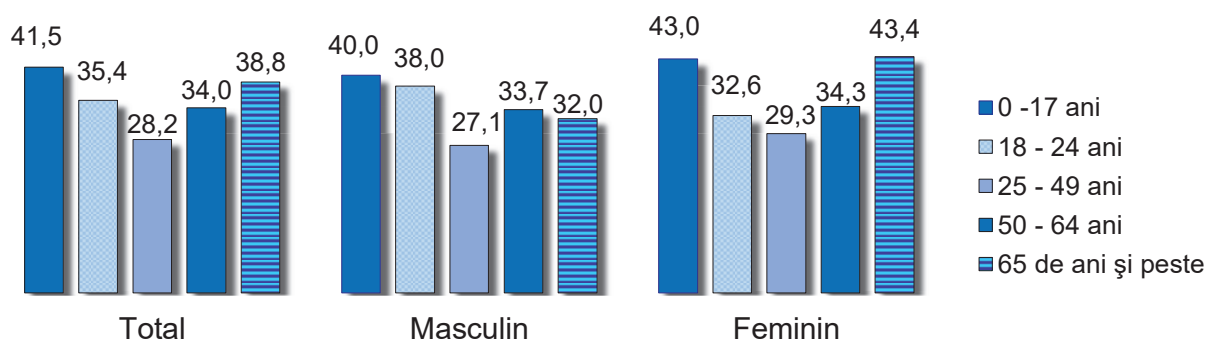
Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (ARPE) a fost de 34,4%, în anul 2021, corespunzătoare unui număr de aproape 6,6 milioane persoane. În anul 2021 se constată o nouă descreștere a indicatorului, față de anul 2020, cu 1,2 puncte procentuale mai mic. În comparație cu celelalte state membre ale UE, nivelurile relative estimate pentru România sunt foarte mari. În general, se poate spune că indicatorul AROPE prezintă o situație mult mai nefavorabilă decât cea rezultată din analiza ratei de sărăcie propriu-zisă (34,4% față de 22,6% în anul 2021).

Persoanele de sex feminin, șomerii, persoanele cu un nivel scăzut de instruire și copiii și adolescenții cu vârsta sub 18 ani sunt categoriile socio-economice care prezintă în medie cel mai mare risc de sărăcie sau excluziune socială.

Figura 14. **Persoane cu risc de sărăcie sau excluziune socială pe principalele categorii ale populației, în anul 2021 (%)**

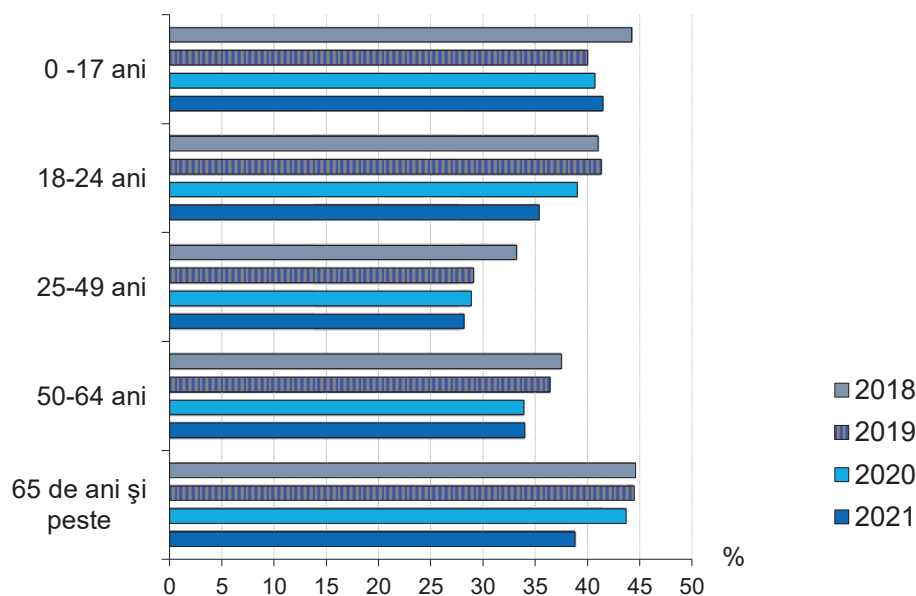
Se remarcă o diferență de 3,6 puncte procentuale între persoanele de sex feminin și masculin (36,2%, respectiv 32,6%), în ceea ce privește riscul de sărăcie sau excluziune socială. Totuși vârsta pare să joace un rol important, indicatorul AROPE fiind mai mare la copii (41,5%) și la persoanele vârstnice, de 65 de ani și peste (38,8%) și mai scăzută la persoanele de 25-49 de ani (28,2%).

Ponderea femeilor în vârstă de 65 de ani și peste care se află în risc de sărăcie sau excluziune socială este cu 11,4 puncte procentuale mai mare decât a bărbaților din aceeași grupă de vârstă, la fel și la cele din grupa de vârstă 0 - 17 ani și de 25 - 49 de ani, dar într-o măsură mai redusă (cu 3 și respectiv 2,2 puncte procentuale). Bărbații se află în risc de sărăcie sau excluziune socială în pondere mai ridicată la grupa de vârstă de 18 - 24 ani (cu 5,4 puncte procentuale).

 Figura 15. **Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe total și sexe, în anul 2021 (%)**

Față de anul 2018 s-au înregistrat scăderi ale ponderilor persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială la toate grupela de vârstă, însă acestea sunt mai semnificative la persoanele vârstnice (de 65 de ani și peste) cu 5,8 puncte procentuale, la cele de 18-24 ani, cu 5,6 puncte procentuale și la persoanele adulte de 25-49 ani, cu 5,0 puncte procentuale.

Figura 16. **Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după grupa de vârstă, în perioada 2018 - 2021**

Per ansamblu, în anul 2021, în cazul adulților cu vârsta cuprinsă între 18 și 64 ani s-a observat o scădere cu 4,5 puncte procentuale față de anul 2018. Astfel, nivelul ratelor înregistrate, în perioada analizată, poate fi catalogat ca îmbucurător, dacă se ține seama de faptul că în această grupă de vârstă se includ persoane active și în vârstă de muncă.

Și **nivelul de instruire** are un impact major asupra indicatorului AROPE. În anul 2021 o pondere de 63,2% din populația cu nivel scăzut de instruire s-a situat în risc de sărăcie sau excluziune socială, în comparație cu 3,5% dintre persoanele cu nivel superior de instruire.

Statutul ocupațional de șomer este legat de un mare risc de sărăcie sau excluziune socială. În anul 2021, aproape 2 din 3 șomeri (64,9% din total persoane de 18 ani și peste) s-au situat în risc de sărăcie sau excluziune socială. Prin comparație, persoanele ocupate au un risc de sărăcie sau excluziune socială cu 40,8 puncte procentuale mai mic decât cel al șomerilor.

Principalii factori care au condus la situația prezentată sunt: componența gospodăriei în care trăiesc aceștia și situația acestora pe piața forței de muncă.

După tipul gospodăriei, în anul 2021, peste 1 din 3 persoane (35,4%) care trăiesc în *gospodării monoparentale* cu copii dependenți s-au aflat în risc de sărăcie sau excluziune socială. Însă incidența cea mai mare a indicatorului AROPE s-a înregistrat la gospodăriile formate din *2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți*, aceasta fiind de 61,1%. Ponderea cea mai scăzută se întâlnește la gospodăriile de trei sau mai mulți adulți fără copii dependenți (22,9%).

Tabelul 7. Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după tipul gospodăriei, în perioada 2018-2021

-%-

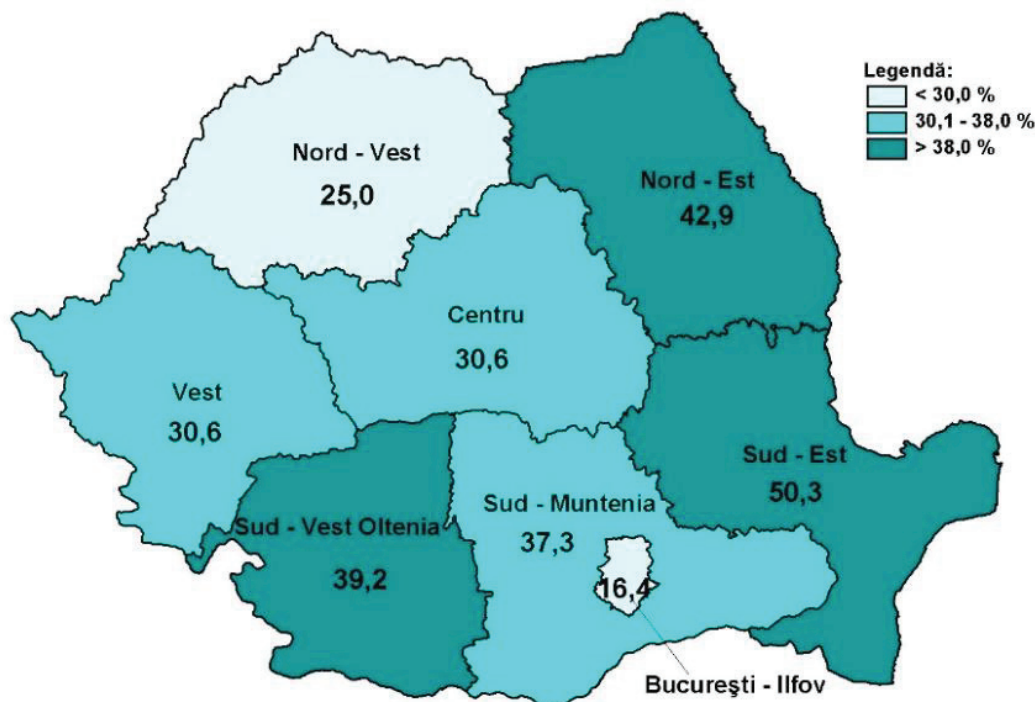
Anul	Gospodării fără copii dependenți					Gospodării cu copii dependenți					
	Gospodării fără copii	Persoană singură	Doi adulți, cel puțin unul de 65 ani și peste	Doi sau mai mulți adulți	Trei sau mai mulți adulți	Gospodării cu copii	Un adult cu copii	Doi adulți cu un copil	Doi adulți cu trei sau mai mulți copii	Doi sau mai mulți adulți cu copii	Trei sau mai mulți adulți cu copii
2018	37,7	51,2	39,0	33,2	29,7	39,5	55,7	25,8	63,8	38,9	40,9
2019	36,6	51,0	38,4	31,5	28,1	35,7	50,2	24,6	63,8	35,1	37,6
2020	35,4	49,8	35,7	30,2	27,5	35,8	46,7	17,9	62,4	35,4	40,8
2021	33,3	44,7	35,5	28,7	22,9	35,4	53,5	18,2	61,1	34,6	41,7

În medie, persoanele care trăiesc în gospodării fără copii dependenți au un risc mai mic de sărăcie sau excluziune socială (33,3%), în comparație cu persoanele care trăiesc în gospodării cu copii dependenți (35,4%).

Riscul de sărăcie sau excluziune socială este inegal distribuit și în profil **regional**. Păstrând proporția se observă cam aceeași distribuție a regiunilor ca și în cazul ratei sărăciei relative. Așadar, cea mai mare rată a riscului de sărăcie sau excluziune socială se înregistrează în regiunea Sud-Est, urmată îndeaproape de regiunea Nord-Est.

De remarcat este faptul că în anul 2021 față de 2020, rata sărăciei sau excluziunii sociale a scăzut în regiunile Nord-Est, Sud-Est, Sud-Vest Oltenia și în mod special în regiunea Sud-Muntenia cu 5,0 puncte procentuale, dar a crescut în celelalte regiuni, cea mai mare creștere fiind în regiunea București-Ilfov cu 0,4 puncte procentuale.

Figura 17. **Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2021 (%)**

3.2 Deprivarea materială și socială severă

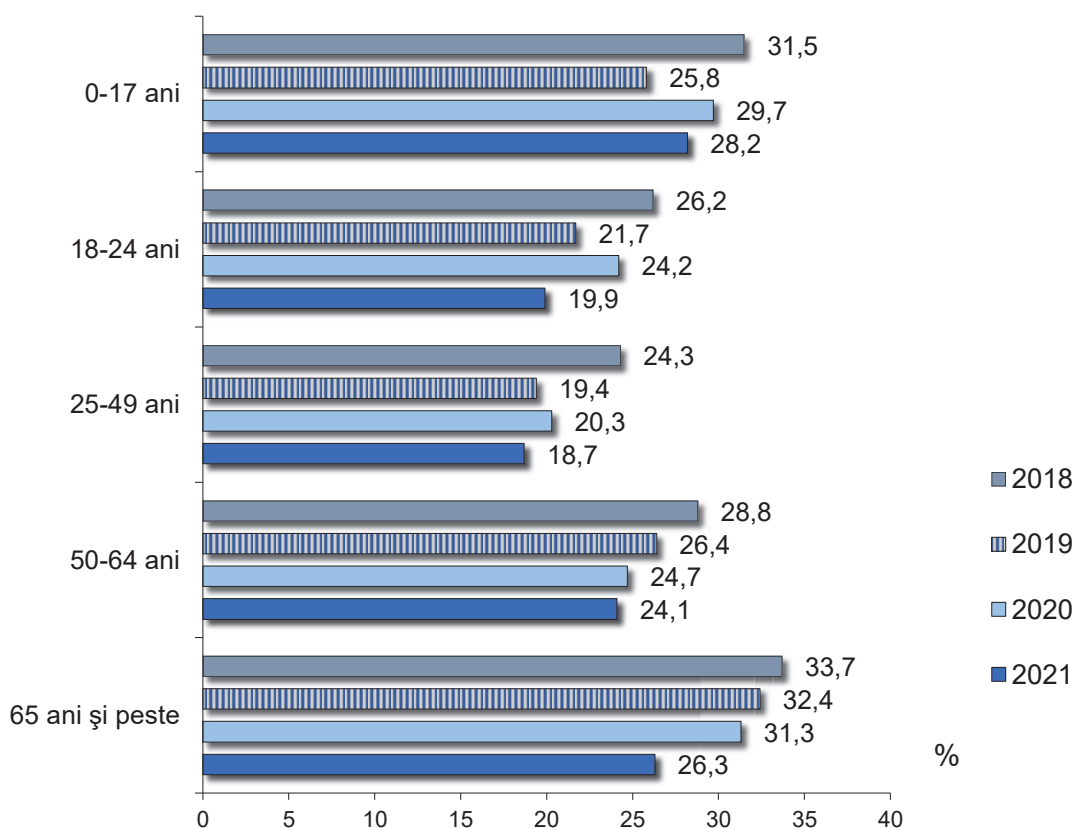
Lipsa acută a resurselor financiare face ca unele persoane să nu își poată permite deținerea unor bunuri, efectuarea unor plăți sau consumul unor produse care, în stadiul actual de dezvoltare economico-socială, reprezintă un minimum de elemente necesare unui trai decent.

Față de anul 2018, rata de deprivare materială și socială severă a scăzut cu 5,2 puncte procentuale, ajungând la 23,1% din populație în anul 2021.

Numărul total al persoanelor afectate de deprivarea materială și socială severă a fost în anul 2021 de 4410 mii persoane, din care 46,0% bărbați și 54,0% femei, proporții apropiate de cele din anul precedent.

Deprivarea materială și socială severă afectează cu intensitate diferită populația în funcție de **grupa de vârstă** și veniturile gospodăriei.

În anul 2021 incidența deprivării materiale și sociale severe este mai ridicată în principal la copiii în vârstă de până la 18 ani (28,2%) și la persoanele vârstnice de 65 de ani și peste (26,3%). Față de începutul perioadei analizate, în anul 2021 s-au remarcat scăderi importante ale ponderilor persoanelor deprivare material și social sever la grupele de vârstă de 65 ani și peste și la cea de 18-24 ani, reduceri cu 7,4 și respectiv 6,3 puncte procentuale.

Figura 18. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială și socială severă, după grupa de vârstă, în perioada 2018 - 2021**

3.3 Intensitatea foarte redusă a muncii

Este incontestabil faptul că desfășurarea unei activități lucrative este un factor esențial pentru asigurarea corespunzătoare a condițiilor de viață cotidiene. În același timp este de dorit ca activitatea respectivă să aibă, pe cât posibil, un caracter de continuitate și să folosească pe deplin capacitatea de muncă, astfel încât beneficiile activității să se poată răstrânge în nivelul de trai al persoanei.

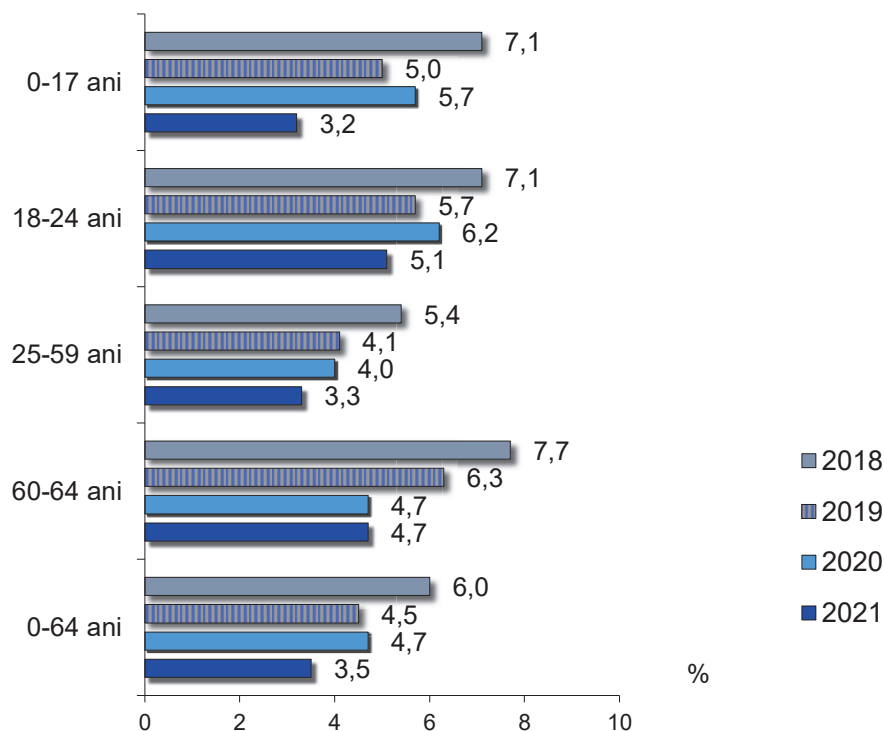
În mod concret, componența și caracteristicile gospodăriilor sunt extrem de eterogene, sub influența numărului și sexului membrilor, vârstei, pregătirii și ocupației acestora, precum și a altor factori demo-socio-economici.

În România, în anul 2021, în gospodăriile în care persoanele adulte în vârstă de muncă au desfășurat activități care au solicitat mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă, s-au numărat 492 mii persoane în vârstă de până la 65 de ani. Comparativ cu anul 2018, numărul persoanelor aflate în gospodării cu intensitatea muncii foarte scăzută, a scăzut cu 387 mii persoane.

Distribuția după sex a acestor persoane arată că, în toată perioada, numărul femeilor l-a depășit pe cel al bărbaților (în anul 2021 cu 70 mii persoane). Așadar, ponderea persoanelor în vârstă de până la 65 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte

redușă a muncii este mai mare în cazul femeilor comparativ cu cel la nivelul bărbaților (4,1% față de 2,9% în 2021 și respectiv 5,5% față de 3,9% în 2020).

Figura 19. **Ponderea persoanelor în vârstă de până la 65 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, după grupa de vârstă, în perioada 2018 - 2021**

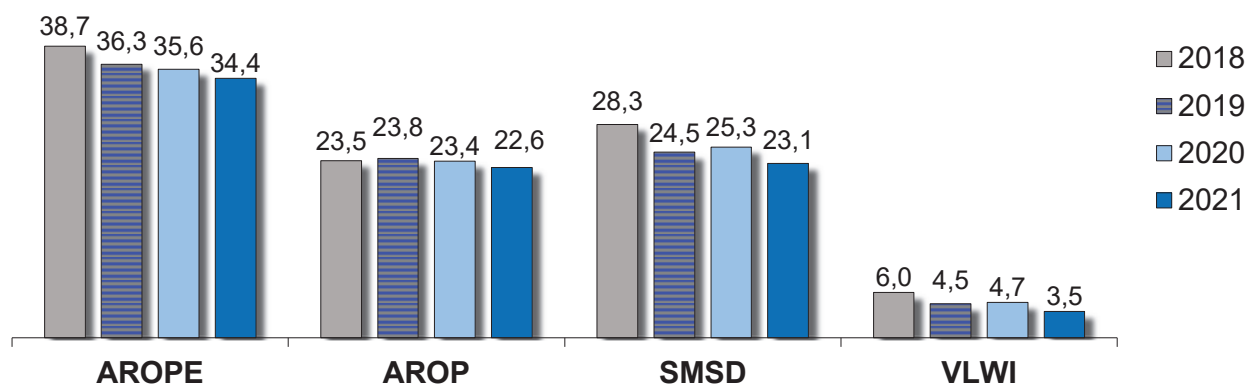
Ca pondere în totalul populației cu vârsta de până la 65 ani, persoanele din gospodăriile cu intensitate foarte redusă a muncii au reprezentat 3,5%, în anul 2021, sub valoarea de început a perioadei analizate (cu 2,5 puncte procentuale).

De asemenea, potențialul de muncă al membrilor gospodăriei în vârstă aptă de muncă (18 – 64 ani) este foarte diferit valorificat, din motive interne sau externe gospodăriei. Tocmai acest aspect îl reprezintă obiectivul indicatorului privind nivelul de trai în gospodăriile cu intensitate foarte redusă a muncii, acest tip de gospodării fiind considerat puternic amenințate de spectrul sărăciei sau excluziunii sociale.

3.4 Intersecția componentelor indicatorului AROPE

În perioada 2018 - 2021, evoluția componentelor indicatorului AROPE și anume: rata sărăciei relative, rata de deprivarea materială și socială severă și ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii este prezentată în figura următoare:

Figura 20. **Evoluția indicatorului rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) și a componentelor acestuia în perioada 2018 - 2021 (%)**

AROPE – rata riscului de sărăcie sau excluziune socială

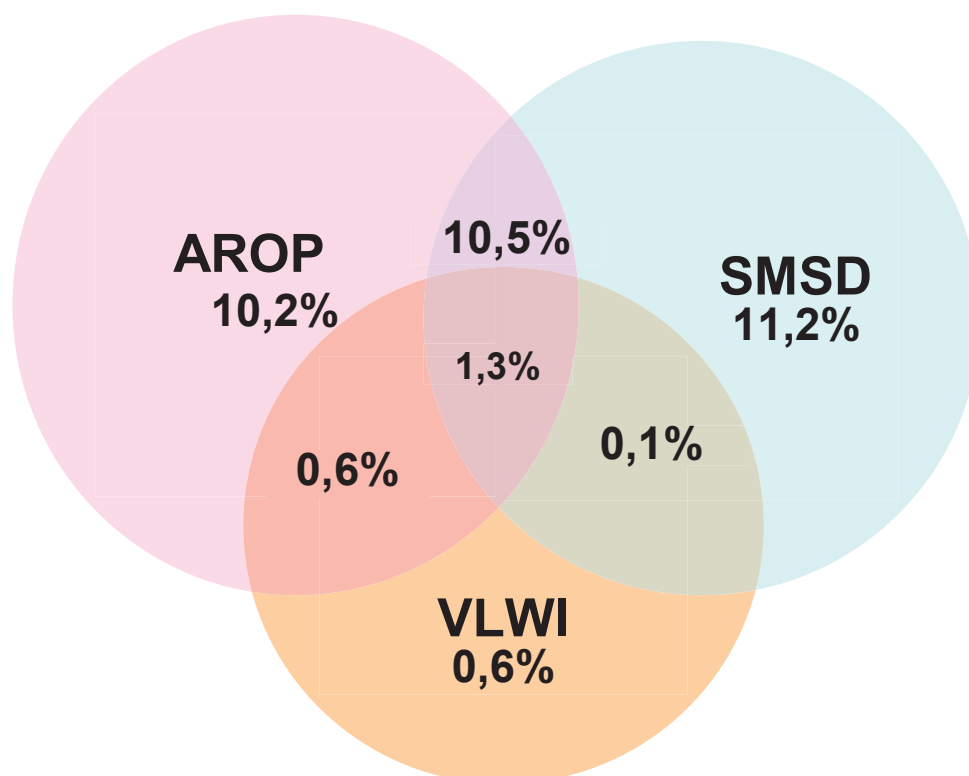
AROP – rata sărăciei relative

SMSD – rata de deprivare materială și socială severă

VLWI – ponderea persoanelor de până la 65 de ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii

Intersecția componentelor indicatorului AROPE oferă informații pentru analiza detaliată a impactului fiecăreia dintre cele trei componente asupra evoluției indicatorului compus.

Figura 21. **Intersecțiile componentelor indicatorului AROPE, în anul 2021**

În anul 2021, aproape 2,0 milioane de persoane se află în risc de sărăcie și sunt deprivare material și social sever (10,5%).

Aproximativ 22 mii persoane suferă de deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, iar 123 mii de persoane sunt expuse riscului de sărăcie și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii. Însă 239 mii persoane sunt expuse riscului de sărăcie, se află în deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii.

Tabelul 8. Componentele indicatorului AROPE și intersecțiile acestora, în anii 2018 și 2021

Indicatori	-%-	
	2018	2021
AROP	8,9	10,2
SMSD	14,5	11,2
VLWI	0,5	0,6
AROP-SMSD	10,8	10,5
AROP-VLWI	1,0	0,6
SMSD-VLWI	0,2	0,1
AROP-SMSD-VLWI	2,8	1,3

În comparație cu anul 2018, în rândul persoanelor expuse riscului de sărăcie și care se află în stare de deprivare materială severă (AROP-SMSD) s-a înregistrat o scădere în anul 2021 cu 0,3 puncte procentuale.

Ponderea persoanelor care sunt expuse riscului de sărăcie și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (AROP-VLWI) a înregistrat în anul 2021 o scădere cu 0,4 puncte procentuale față de anul 2018.

Procentul persoanelor care se află în stare de deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (SMSD-VLWI) a înregistrat o scădere cu 0,1 puncte procentuale în anul 2021, față de anul 2018.

Ponderea persoanelor care sunt expuse riscului de sărăcie, se află în stare de deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (AROP-SMD-VLWI), a scăzut în anul 2021 cu 1,5 puncte procentuale față de începutul perioadei analizate.

IV. COMPARAȚII INTERNAȚIONALE

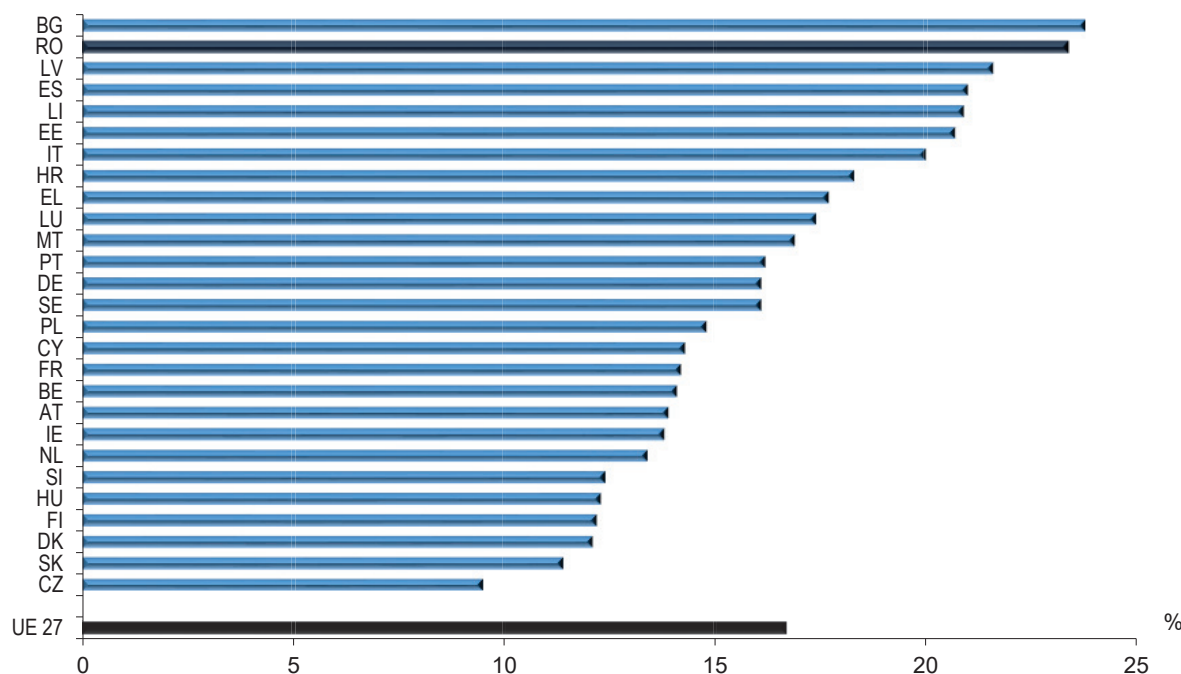
Apartenența României la comunitatea europeană implică în mod necesar cunoașterea situației și a poziției sale în ansamblul statelor componente ale Uniunii Europene, realizată pe baza unor date și informații statistice din toate domeniile de dezvoltare economico-sociale. Această cerință este cu atât mai importantă cu cât obiectul cunoașterii vizează un aspect al vieții deosebit de sensibil, cum este cel al sărăciei sau incluziunii sociale.

În conformitate cu datele colectate la nivelul Eurostat¹, poziția României este în general caracteristică unui stat cu probleme relativ mari în asigurarea unui nivel de trai ridicat pentru toți cetățenii săi.

4.1 Distribuția sărăciei

Din punct de vedere al ratei sărăciei relative, România (cu 23,4%) se plasa în anul 2020 în grupul statelor relativ sărace, cu valori peste media Uniunii Europene, cum ar fi: Bulgaria (23,8%), Letonia (21,6%), Spania (21,0%), Lituania (20,9%), Estonia (20,7%), Italia (20,0%), Croația (18,3%), Grecia (17,7%), Luxemburg (17,4%) Malta (16,9%). Rate de sărăcie mult mai mici se înregistrează în unele state precum: Cehia (9,5%), Slovacia (11,4%), Danemarca (12,1%), Finlanda (12,2%), Ungaria (12,3%), Slovenia (12,4%), Țările de Jos (13,4%), Irlanda (13,8%), Austria (13,9%) etc.

Figura 22. **Rata sărăciei în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

¹ Analiza comparativă s-a realizat pe baza estimărilor aferente anului 2020, disponibile pe site-ul Eurostat la data elaborării prezentei lucrări. Sunt 27 de state membre în Uniunea Europeană.

Distribuția pe sexe a sărăciei în multe state membre are un caracter asemănător cu cel din România, în sensul că rata de sărăcie a femeilor este mai mare decât a bărbaților. De exemplu, pe ansamblul Uniunii Europene, rata sărăciei la femei a fost în anul 2020 cu 1,6 puncte procentuale superioară celei a bărbaților (17,5% față de 15,9%).

Cele mai mari diferențe între rata sărăciei femeilor față de rata sărăciei bărbaților se constată în: Lituania (+4,7 puncte procentuale), Letonia (+4,6 puncte procentuale), Cehia (+4,5 puncte procentuale), Bulgaria (+4,1 puncte procentuale), Estonia (+3,4 puncte procentuale), Malta (+2,7 puncte procentuale), Croația (+2,6 puncte procentuale), România (+2,5 puncte procentuale), Italia și Suedia (+2,2 puncte procentuale fiecare), Cipru (+2,0 puncte procentuale) etc.

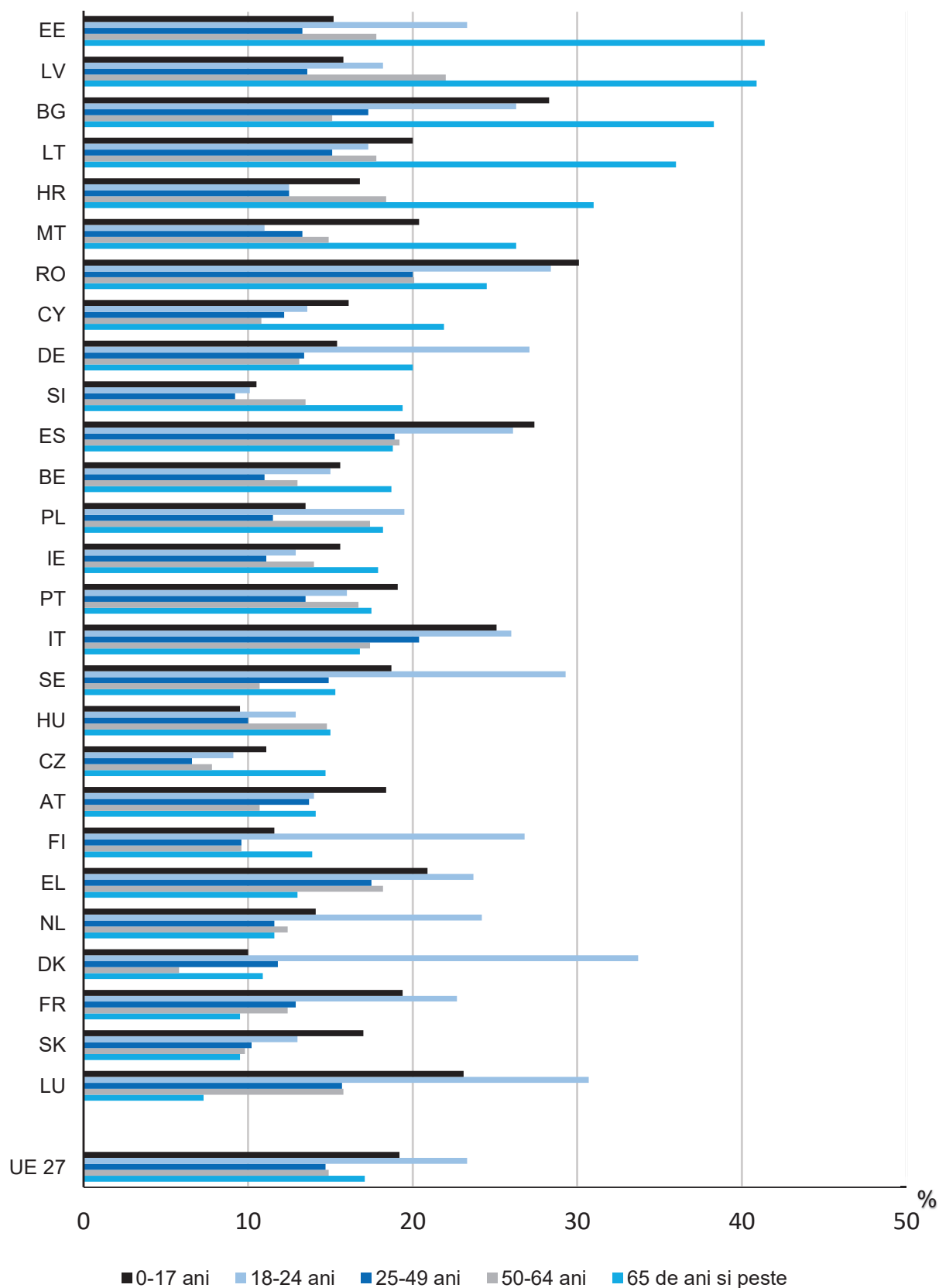
În cele mai multe cazuri, copiii și tinerii de până la 18 ani din țările europene prezintă rate de sărăcie mai mari decât rata sărăciei țărilor respective, în România, Spania, Luxemburg, Slovacia, Franța, Italia, Bulgaria, Austria etc. Această categorie de persoane este ceva mai protejată de flagelul sărăciei în Letonia, Estonia, Ungaria, Danemarca, Slovenia, Croația, Polonia, Lituania, Germania și Finlanda.

În cazul grupei de vârstă 18-24 ani, se remarcă în majoritatea statelor membre Uniunii Europene rate de sărăcie mai mari.

Diferențieri remarcabile se observă și în cazul persoanelor vârstnice de 65 de ani și peste, pentru care s-au estimat rate de sărăcie mai mari față de media țării respective Estonia (+20,7 puncte procentuale), Letonia (+19,3 puncte procentuale), Lituania (+15,1 puncte procentuale), Bulgaria (+14,5 puncte procentuale), Croația (+12,7 puncte procentuale) Malta (+9,4 puncte procentuale) etc. În România rata sărăciei a persoanelor de 65 de ani și peste a fost în anul 2020 cu 1,1 puncte procentuale mai mare față de media de 23,4%.

Comparativ cu media țării respective, sărăcia este mai puțin răspândită în rândul vârstnicilor din unele state europene precum: Luxemburg, Franța, Grecia, Italia, Spania, Slovacia, Țările de Jos, Danemarca și Suedia.

Figura 23. *Rata sărăciei după grupa de vârstă în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020*

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

4.2 Profilul sărăciei

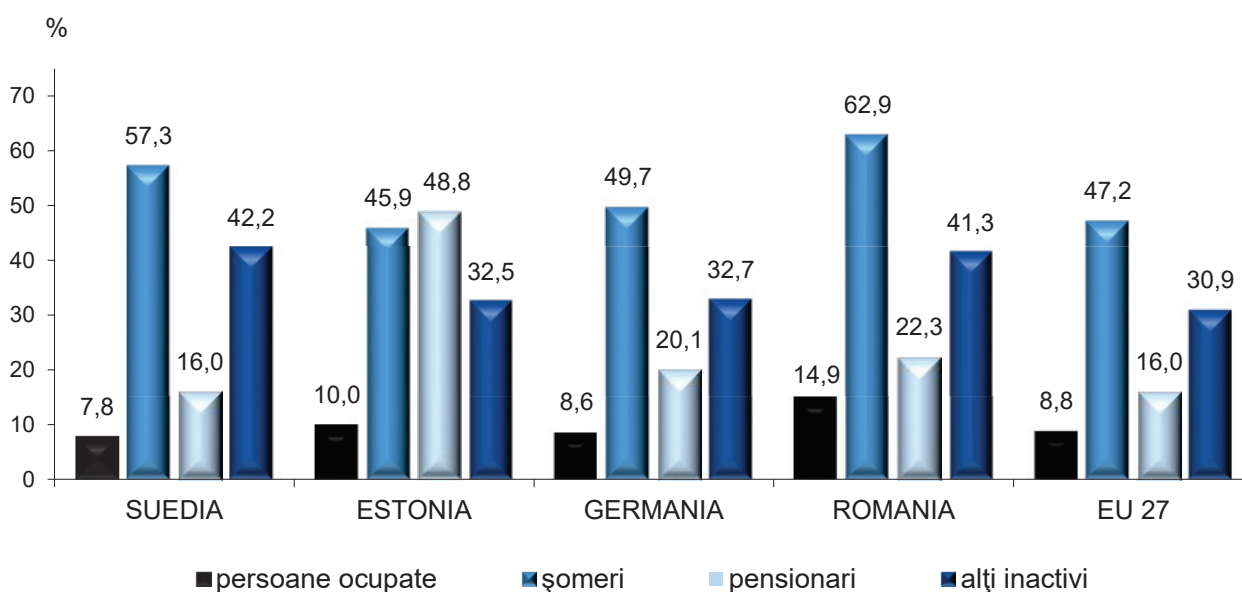
4.2.1 Statutul ocupațional

Pe ansamblul Uniunii Europene (27 țări), rata sărăciei estimată pentru persoanele ocupate a fost în anul 2020 de 8,8%, peste această valoare aflându-se 9 state printre care și România. Persoanele ocupate sărace se găsesc într-o proporție relativ mai mare în România (14,9%), Luxemburg (11,9%), Spania (11,8%), Italia (10,8%), Grecia (10,1%), Estonia (10,0%), Bulgaria și Polonia (9,6% fiecare) și Portugalia (9,5%). În restul țărilor precum Finlanda (3,1%), Cehia (3,7%), Belgia (4,2%), Slovenia (5,0%), Croația (5,1%), Slovacia (5,2%) etc., rata sărăciei pentru persoanele ocupate înregistrează cele mai scăzute valori, sub media Uniunii Europene.

Șomerii din Uniunea Europeană se află sub pragul sărăciei în proporție de 47,2%. Peste acest nivel relativ se plasează șomerii din România, Bulgaria, Suedia, Lituania, Slovacia, Țările de Jos, Cehia, Luxemburg, Letonia, Belgia, Malta, Germania, Italia și Austria.

Sărăcia reprezintă un fenomen mai frecvent întâlnit și în rândurile pensionarilor cum ar fi în Estonia (48,8%), Letonia (46,5%), Lituania (39,5%), Bulgaria (37,7%), Croația (27,5%), Cipru (22,7%), România (22,3%) etc. care se situează peste media europeană (16,0%). Rate de sărăcie mici se înregistrează în rândul pensionarilor din Luxemburg (6,9%), Franța (8,8%), Slovacia (9,6%), Grecia (10,0%), Danemarca (11,3%) etc.

Figura 24. **Rata sărăciei după statutul ocupațional în unele state membre ale Uniunii Europene, în anul 2020**

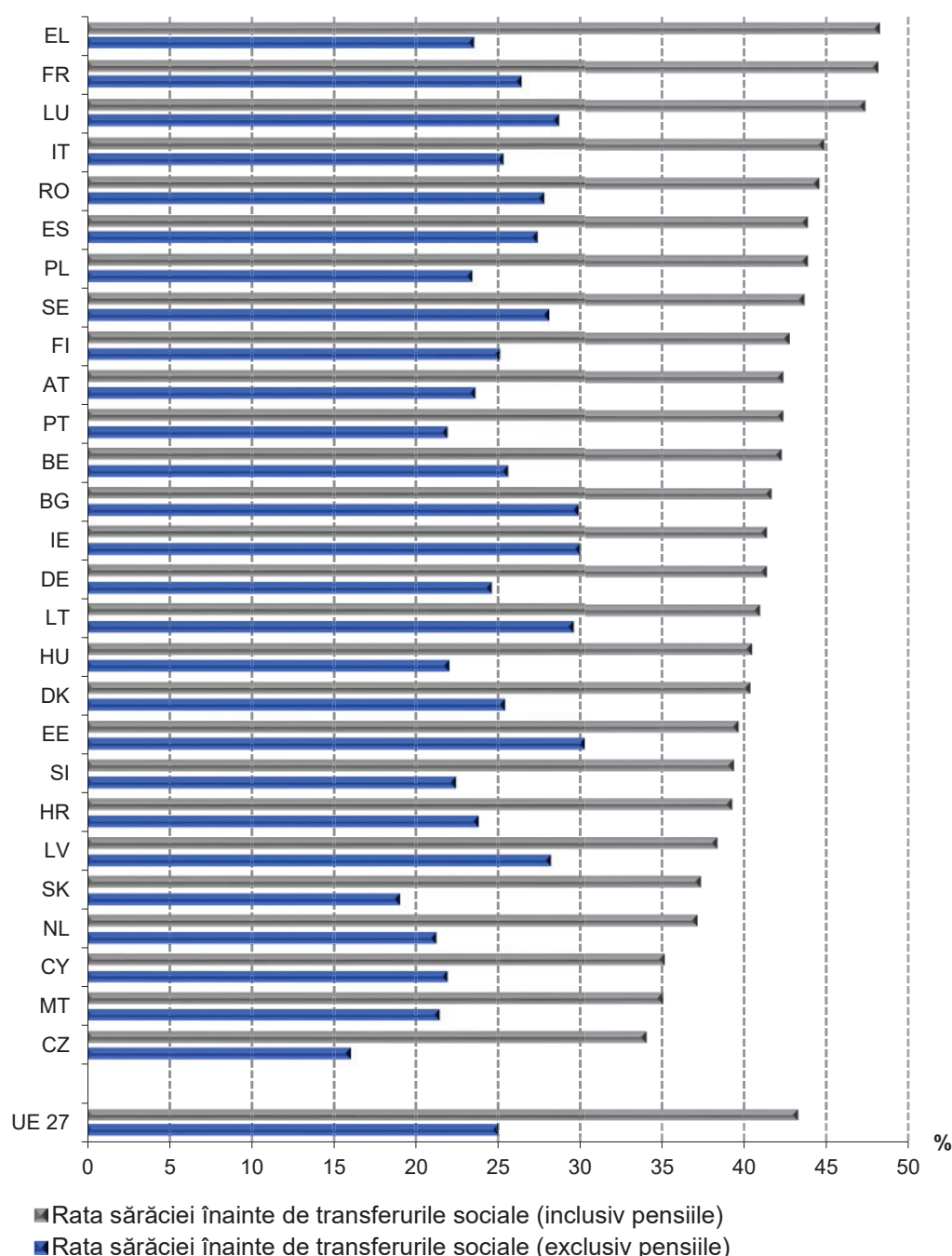

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

4.2.2 Transferuri sociale

În anul 2020, existența diferitelor tipuri de transferuri sociale au făcut ca circa 27% dintre cetățenii țărilor membre ale Uniunii Europene să nu intre în starea de sărăcie. Acestea au avut un efect mai puternic în reducerea sărăciei în țări ca Franța, Grecia, Finlanda și Luxemburg unde diferența dintre rata sărăciei înainte de toate transferurile sociale și cea calculată prin includerea tuturor transferurilor sociale în venituri depășește nivelul relativ de 30%. România alături de unele țări (14) din Uniunea Europeană au fost sub acest nivel relativ.

Figura 25. **Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (inclusiv sau exclusiv pensiile), în anul 2020**

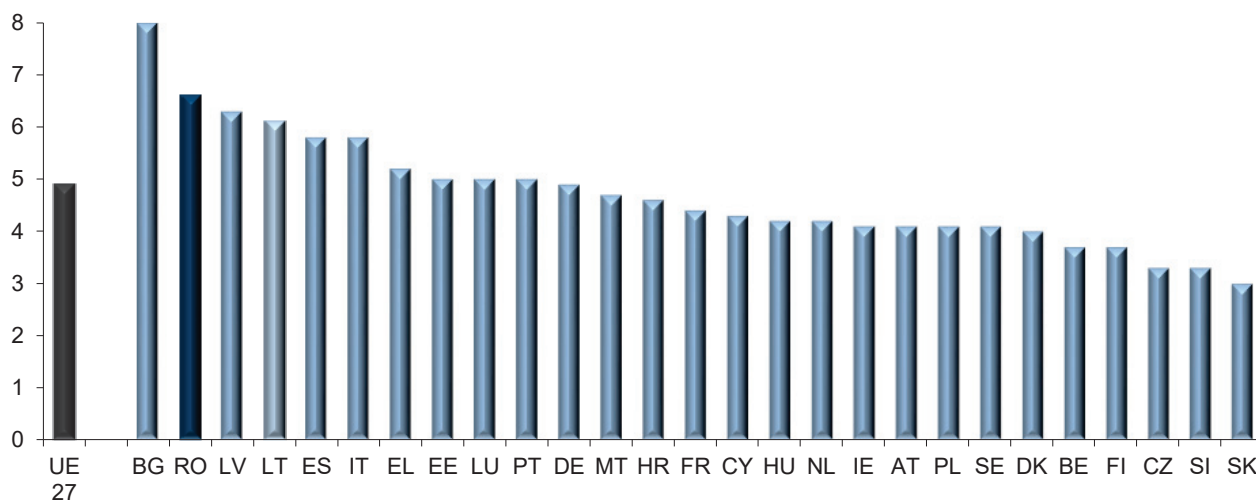
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

4.3 Profunzimea sărăciei

4.3.1 Indicele inegalității veniturilor

În România inegalitatea veniturilor este superioară mediei pe ansamblul Uniunii Europene. În anul 2020, cei mai bogați 20% dintre cetățenii Uniunii Europene au realizat venituri de aproape 5 ori mai mari decât cei mai săraci 20%. Cele mai mici ecarteri între veniturile persoanelor bogate și cele sărace s-au înregistrat în Slovacia (3,0), Cehia și Slovenia (3,3 fiecare), Belgia și Finlanda (3,7 fiecare), iar cele mai mari în Bulgaria (8,0), România (6,6), Letonia (6,3), Lituania (6,1) etc. Statele care au valori reduse ale indicelui inegalității veniturilor prezintă și rate de sărăcie mult inferioare mediei europene..

Figura 26. *Indicele inegalității veniturilor în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020*

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

Nivelul mediu pe Uniunea Europeană al indicelui inegalității veniturilor a fost depășit în 10 state, inclusiv România.

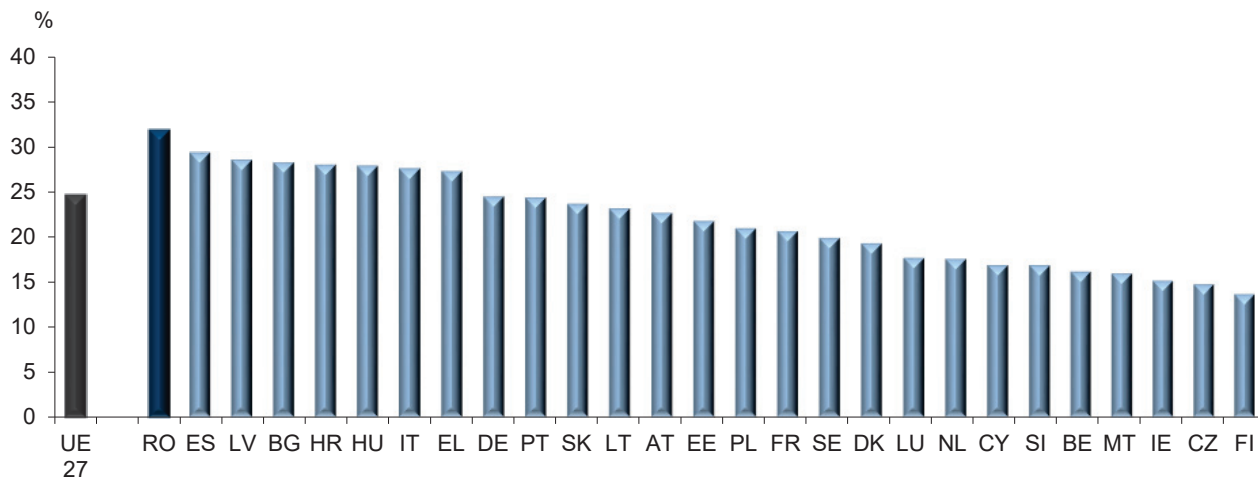
4.3.2 Deficitul median relativ

Comparațiile cu situația pe ansamblul Uniunii Europene arată că în anul 2020 distanța relativă la care se aflau veniturile disponibile ale populației sărace din România, față de nivelul pragului de sărăcie, a fost mult superioară față de valoarea medie a Uniunii (31,9% comparativ cu 24,7%).

Valori mari ale distanței mediane relative sau cu alte cuvinte o sărăcie „profundă”, s-a înregistrat de asemenea în Spania (29,4%), Letonia (28,6%), Bulgaria (28,3%), Croația (28,0%) etc.

Printre statele membre în care sărăcia pare a fi mai relaxată se numără Finlanda (13,7%), Cehia (14,8%), Irlanda (15,2%), Malta (16,0%), Belgia (16,2%), Cipru și Slovenia (16,9% fiecare) etc.

Figura 27. **Deficitul median relativ în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020**

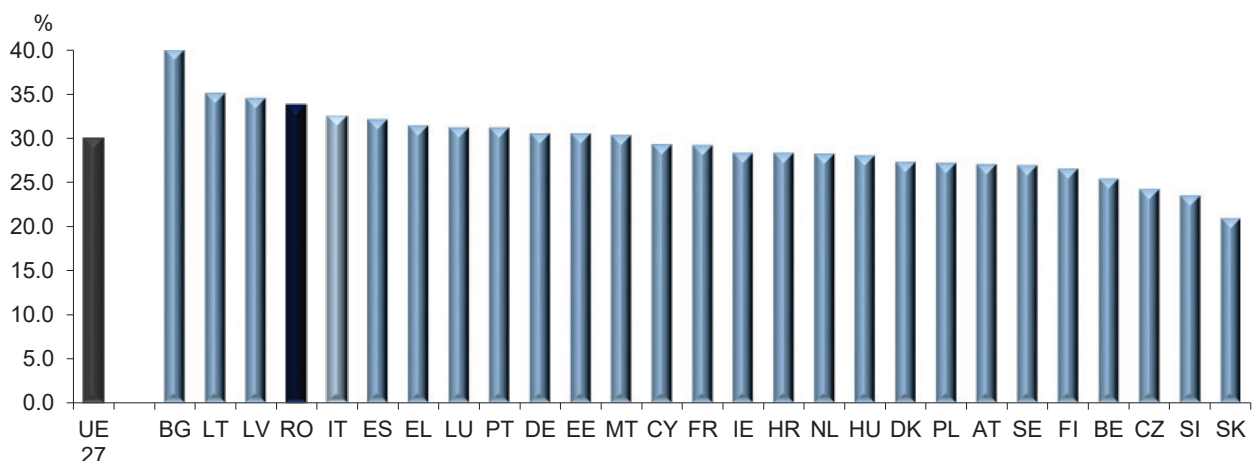

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

4.3.3 Coeficientul Gini

Pentru a obține o distribuție de venituri perfect egală în anul 2020 ipotetic vorbind, ar fi fost nevoie să se redistribuie 30,0% din veniturile tuturor cetățenilor Uniunii Europene. Sărăcia ar putea fi eradicată mai ușor, tot teoretic desigur, în Slovacia, Slovenia, Cehia, Belgia (țări în care coeficientul Gini a avut o valoare de aproximativ 20-25%). În schimb, în Malta, Germania, Estonia, Portugalia, Luxemburg, Grecia, Spania, Italia, Letonia, Lituania, Bulgaria pentru a se obține o egalitate perfectă a veniturilor ar trebui redistribuite proporții mult mai mari din veniturile populației (30-40%). Acestor din urmă state li se alătură și România cu un coeficient de 33,8% în anul 2020, superior mediei europene cu 3,8 puncte procentuale.

Figura 28. **Coeficientul Gini în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020**

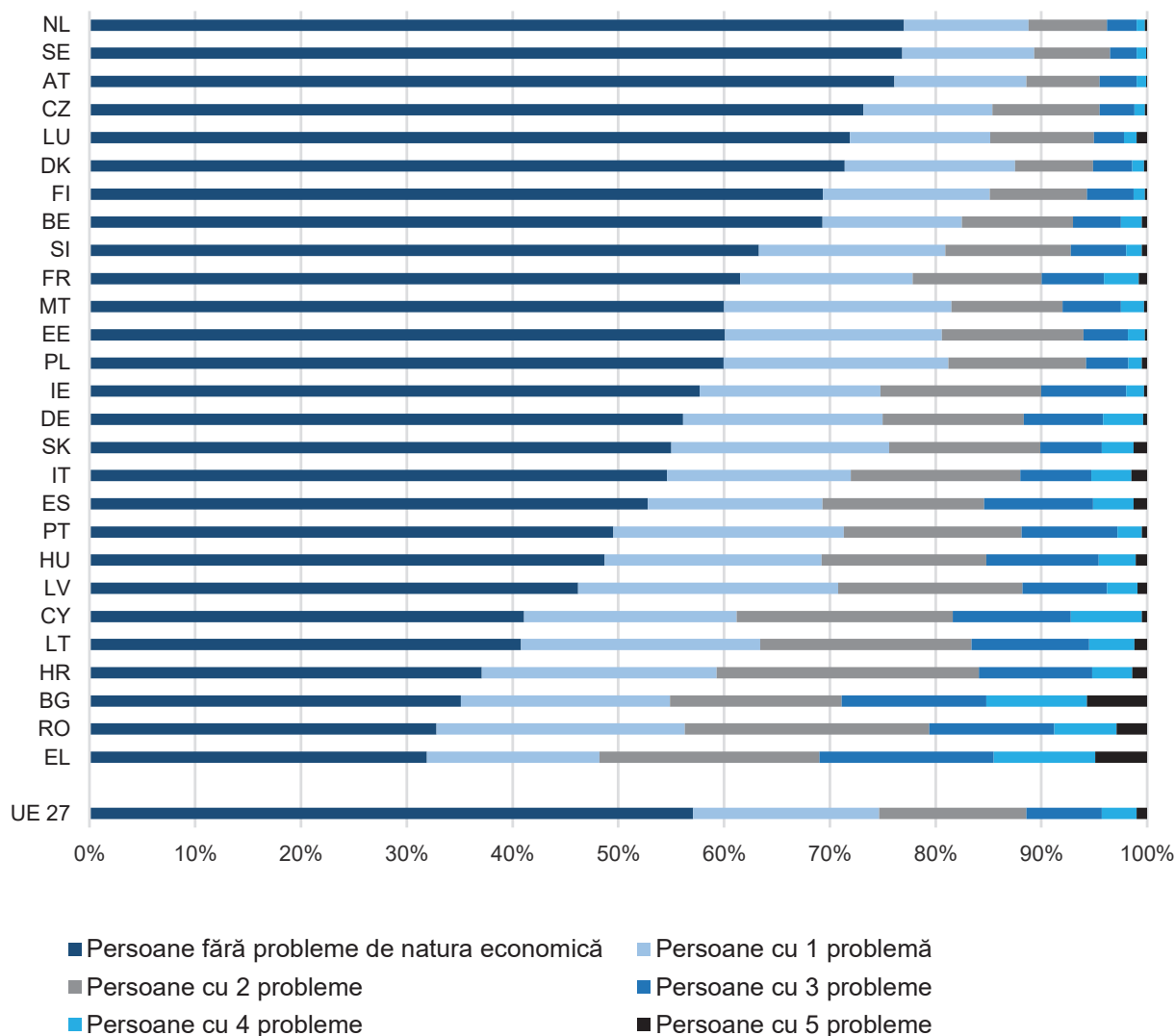
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

4.4 Deprivarea materială

4.4.1 Deprivarea materială din punct de vedere economic

În anul 2020, peste 2 din 3 persoane din România erau afectate de una sau mai multe aspecte ale deprivării economice, în timp ce pe ansamblul Uniunii Europene peste 2 din 5 persoane se aflau în această situație.

Figura 29. *Deprivarea materială din punct de vedere economic în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020*

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

Din punct de vedere al acestei forme de deprivare, în anul 2020, situația favorabilă s-a întâlnit în Danemarca, Luxemburg, Cehia, Austria, Suedia și Țările de Jos, unde 71-77% dintre persoane **nu aveau** nicio problemă de natură economică, iar defavorabilă în Croația, Bulgaria, România și Grecia unde persoanele deprivare **aveau** ponderi de 62-68%.

Din totalul de 27 de state membre ale Uniunii Europene, 14 state (Irlanda, Estonia, Malta, Polonia, Franța, Slovenia, Belgia, Finlanda, Danemarca, Luxemburg, Cehia, Austria, Suedia, Țările de Jos) au avut un nivel relativ al persoanelor deprivat economic inferior mediei Uniunii, cu valori cuprinse între 0,7 puncte procentuale (Irlanda) și 20,0 puncte procentuale (Țările de Jos). Pentru celelalte state, care au avut valori relative superioare mediei, diferențele au variat între 0,7 puncte procentuale (Germania) și 25,1 puncte procentuale (Grecia). România are cu 24,2 puncte procentuale peste media Uniunii Europene a persoanelor deprivat din punct de vedere economic.

Odată cu creșterea numărului de probleme din acest tip al deprivării materiale, ponderea persoanelor afectate scade. Cele mai ridicate ponderi se regăsesc la persoanele afectate de una sau două probleme economice ce nu pot fi eliminate din cauza resurselor bănești insuficiente. Pe ansamblul Uniunii Europene 73,3% din persoanele aflate în stare de deprivare acuză una sau două probleme de natură economică.

Persoanele care au mai mult de trei probleme economice dețin în general o pondere relativ mică și chiar foarte mică (la grupa de 5 probleme). Excepție de la această tendință fac Bulgaria și Grecia – state care au și un număr relativ mai mare de persoane în stare de deprivare materială.

Dintre elementele luate în considerare în construirea indicatorului sintetic de deprivare din punct de vedere economic, cea mai răspândită între cetățenii UE a fost în anul 2020 **nu își permit să plătească o săptămână de vacanță pe an**, peste 3 din 11 cetățenii ai Uniunii având această problemă. Sub acest aspect cel mai puțin afectate sunt persoanele din Suedia (9,7%), Luxemburg (11,4%), Danemarca (12,3%), Finlanda (12,6%) etc. și cel mai mult sunt din România (56,1%), Grecia (53,1%), Croația (49,4%) și Cipru (42,6%).

Un alt element de deprivare economică cu o pondere însemnată, care preocupă cetățenii Uniunii Europene, îl constituie **imposibilitatea, din punct de vedere financiar, de a face față unor cheltuieli neprevăzute**. Proporția pe ansamblu este de 32,5%, iar țările plasate în cele două extreme sunt Grecia (50,7%) și respectiv Malta (16,3%). Din acest punct de vedere România cu 47,3% are o situație apropiată de cea a Croației și a Letoniei.

4.4.2 Deprivarea materială și socială

Persoanele aflate în stare de deprivare materială și socială în anul 2020 a fost înregistrată în Uniunea Europeană de 12,7%. România alături de încă 7 state (Bulgaria, Grecia, Ungaria, Lituania, Spania, Letonia și Franța) prezintă pondere superioară mediei europene, cu diferențe relative cuprinse între 0,8 puncte

procentuale (Franța) și 26,2 puncte procentuale (România). Restul țărilor (19) se află în deprivare materială și socială cu ponderi inferioare față de Uniunea Europeană.

Imposibilitatea pentru unele persoane de a achiziționa un **autoturism personal**, din cauza resurselor bănești reduse, este un fapt real în majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene, dar diferențele sunt destul de mari. Statele cu cele mai ridicate niveluri relative din anul **2020**, în afara României (23,5%) au fost Bulgaria (14,7%), Letonia (13,4%) și Ungaria (12,2%). Mult mai accesibilă persoanelor din Cipru, Italia, Malta, Slovenia, Luxemburg, Franța și Polonia - unde proporția persoanelor care nu și pot permite un autoturism personal nu depășește 4%.

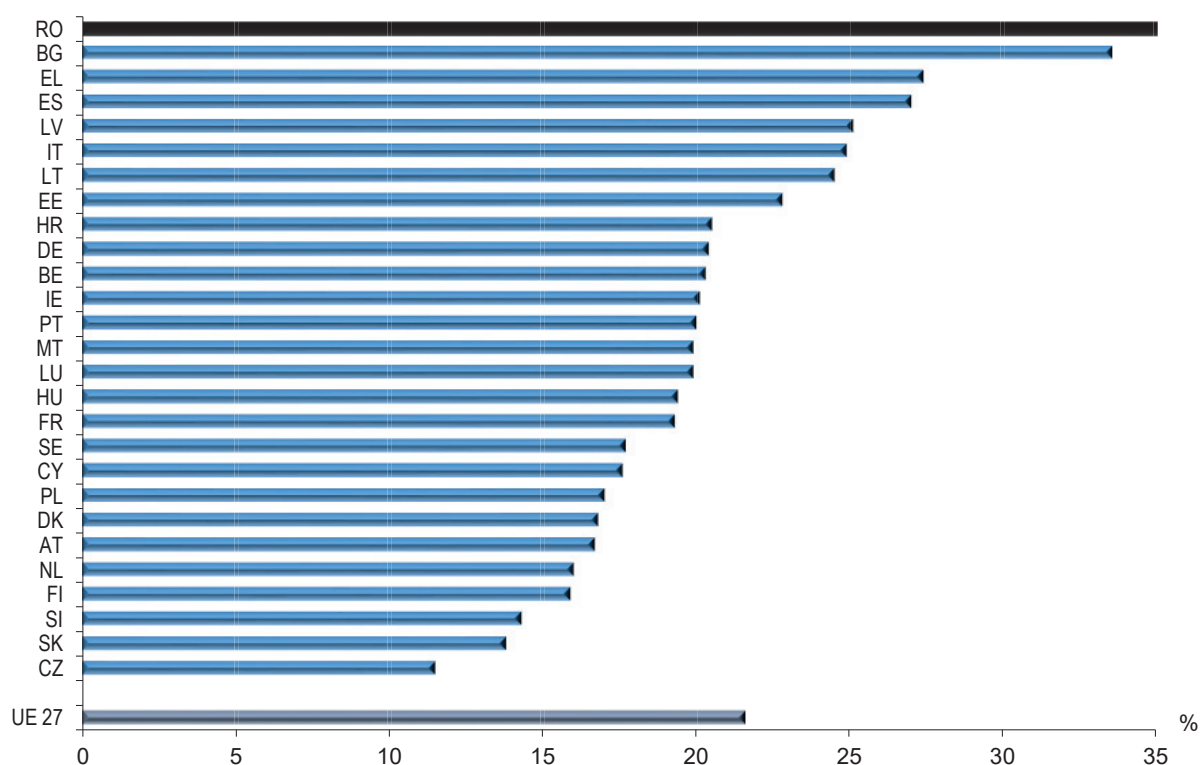
Ponderea persoanelor care nu își permit **înlocuirea mobilei uzate** în anul 2020 a fost în Uniunea Europeană de 22,1%. Suedia (5,8%), Austria (6,2%) și Finlanda (8,6%) sunt state în care ponderea persoanelor care nu pot să își permită. La polul opus, Grecia cu 53,3% și România cu 52,3% au cea mai mare pondere a persoanelor care nu își pot permite înlocuirea mobilei uzate .

4.5 Riscul de sărăcie sau excluziune socială

4.5.1 Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială

Pe ansamblul Uniunii Europene, persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (indicatorul AROPE) au reprezentat 21,6% în anul 2020.

Figura 30. **Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

Dintre cele 8 state care au rate superioare mediei europene se detașează România (35,6%) și Bulgaria (33,6%). În rândul statelor cu rate reduse ale indicatorului AROPE se evidențiază Cehia (11,5%), Slovacia (13,8%), Slovenia (14,3%), Finlanda (15,9%) și Țările de Jos (16,0%) – state în care sărăcia sau excluziunea socială este relativ mai puțin redusă.

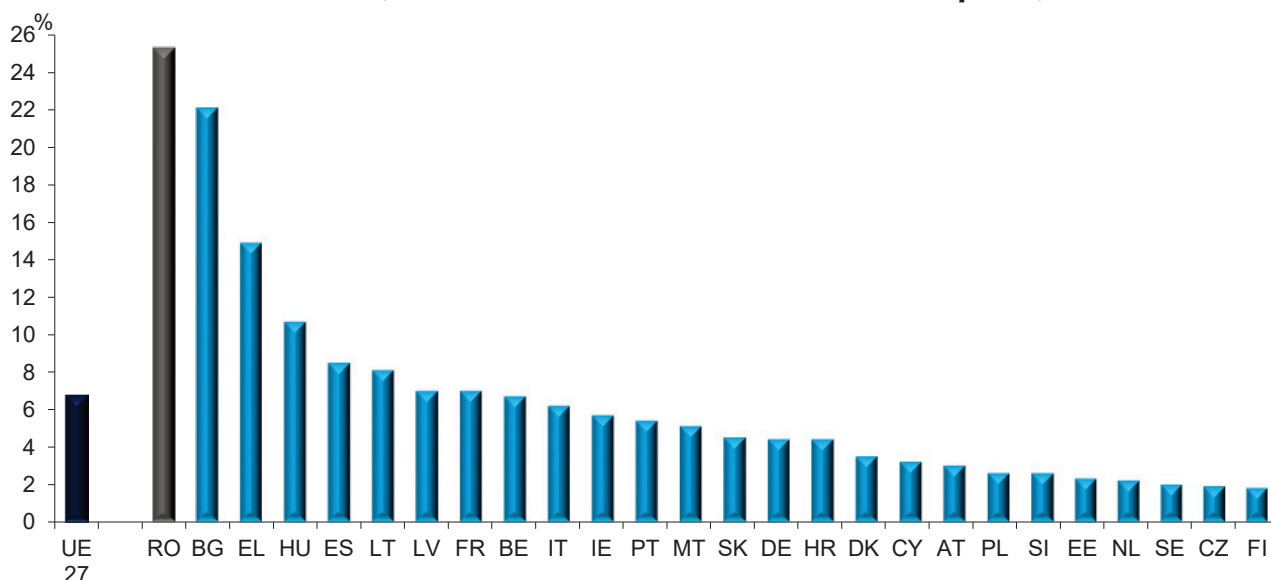
În România, Bulgaria, Spania și Grecia, copiii sunt în general mai vulnerabili în fața sărăciei sau excluziunii sociale. Excepție de la această tendință fac Slovenia, Cehia, Danemarca, Finlanda, Țările de Jos, Polonia, Ungaria, Estonia, Slovacia, Suedia, Croația, Belgia, Franța, Portugalia și Austria unde rata estimată pentru persoanele în vârstă de sub 18 ani este mult mai mică decât ratei din Uniunea Europeană.

Persoanele vârstnice (65 ani și peste) par a fi protejate relativ mai mult în Luxemburg, Danemarca, Franța, Țările de Jos, Slovacia, Austria și Finlanda state în care proporția celor aflați în risc de sărăcie sau excluziune socială nu depășește 15%..

4.5.2 Deprivarea materială și socială severă

În Uniunea Europeană deprivarea materială și socială severă caracterizează viața a 6,8% din totalul persoanelor, diferențierile între statele membre având însă o amplitudine considerabilă.

Figura 31. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială și socială severă, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

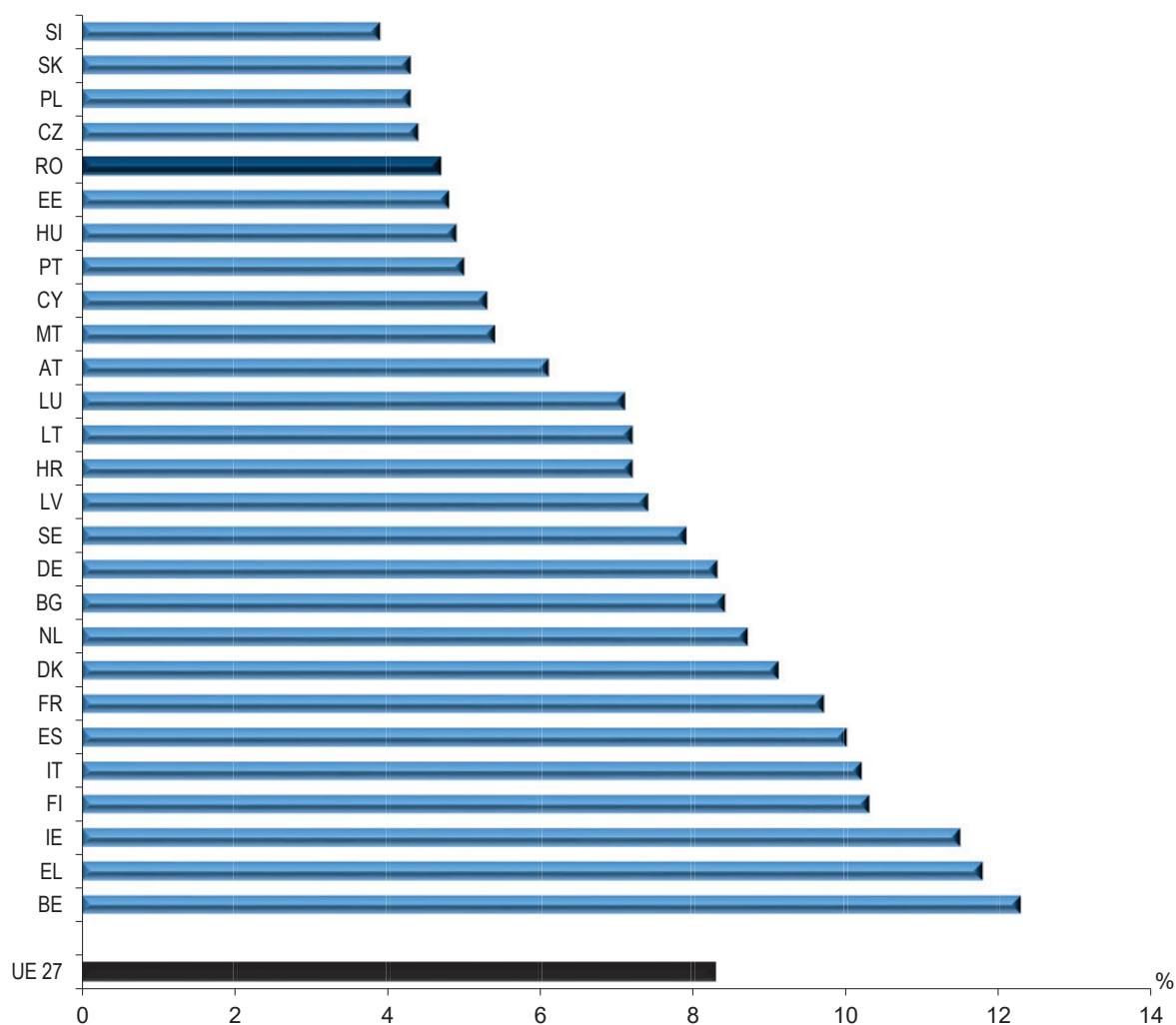
România (25,3%), Bulgaria (22,1%), Grecia (14,9%), Ungaria (10,7%), Spania (8,5%), Lituania (8,1%), Letonia și Franța (7,0% fiecare) au rate superioare mediei

UE. În cazul a 8 state: Luxemburg, Finlanda, Cehia, Suedia, Țările de Jos, Estonia, Polonia și Slovenia deprivarea materială severă se regăsește la mai puțin de 3% din totalul populației, adică s-ar putea spune că în societățile respective fenomenul este unul cu totul marginal.

4.5.3 Intensitatea foarte redusă a muncii

Pe plan european, ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii are o valoare mai mare decât în România. Astfel, în anul 2020 media Uniunii Europene a fost de 8,3%, cu 3,6 puncte procentuale mai mare decât în România.

Figura 32. ***Ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2020***

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

Față de nivelul relativ al Uniunii Europene ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii a fost depășit în 11 țări, dintre care Belgia face o notă aparte, cu o pondere de 12,3%. În cazul celorlalte 10 state depășirile mediei europene au fost între 0,1 puncte procentuale (Bulgaria), la 3,5 puncte procentuale (Grecia).

Un număr de 16 state prezintă ponderi inferioare mediei de ansamblu a Uniunii Europene, cuprinse între 3,9% (Slovenia) și 7,9% (Suedia). România, cu o pondere de 4,7% este unul dintre statele cu cele mai reduse ponderi ale persoanelor care fac parte din gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii

TABELE ANEXE

DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII SOCIALE ÎN ROMÂNIA, ÎN ANUL 2021

1. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI STATUTUL OCUPAȚIONAL ALE PERSOANELOR, PE SEXE

	-%-			
	Anul	Total	Masculin	Feminin
TOTAL	2018	23,5	22,5	24,5
	2019	23,8	22,7	24,9
	2020	23,4	22,1	24,6
	2021	22,6	21,7	23,4
Grupa de vârstă:				
0 - 17 ani	2018	32,0	31,3	32,8
	2019	30,8	31,6	30,0
	2020	30,1	28,7	31,7
	2021	29,7	28,0	31,5
18 - 24 ani	2018	26,6	25,4	27,9
	2019	31,2	33,0	29,4
	2020	28,4	28,6	28,2
	2021	25,6	28,9	22,1
25 - 49 ani	2018	20,7	20,9	20,4
	2019	19,8	19,4	20,2
	2020	20,0	20,2	19,7
	2021	19,4	19,4	19,5
50 - 64 ani	2018	19,9	20,3	19,6
	2019	20,3	20,2	20,4
	2020	20,1	19,8	20,3
	2021	20,8	21,2	20,4
65 de ani și peste	2018	22,8	15,9	27,5
	2019	25,1	17,3	30,4
	2020	24,5	17,6	29,1
	2021	22,0	16,7	25,7
Statutul ocupațional * :				
persoană ocupată	2018	15,3	17,9	11,4
	2019	15,7	18,5	11,6
	2020	14,9	18,1	10,4
	2021	15,6	18,7	11,1
persoană neocupată:	2018	28,4	24,5	30,6
	2019	29,3	23,9	32,4
	2020	29,6	24,5	32,6
	2021	26,9	22,9	29,2
- șomer	2018	48,0	51,2	37,0 (n)
	2019	48,9	51,3	42,8 (n)
	2020	62,9	66,2	52,3 (n)
	2021	47,3	49,6	40,5 (n)
- pensionar	2018	19,5	15,6	22,3
	2019	21,5	16,9	24,8
	2020	22,3	18,0	25,4
	2021	19,8	16,8	21,9
- altă persoană inactivă	2018	41,9	43,4	41,5
	2019	41,9	40,9	42,2
	2020	41,3	38,1	42,2
	2021	38,5	37,3	38,8

* persoane în vârstă de 18 ani și peste

n - estimările sunt ne semnificative, din cauza numărului redus de cazuri observate

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 6-10-2022

2. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ TIPUL GOSPODĂRIEI DIN CARE FAC PARTE PERSOANELE

	Anul	Rata sărăciei
TOTAL	2018	23,5
	2019	23,8
	2020	23,4
	2021	22,6
Tipul gospodăriei:		
<i>Gospodării fără copii dependenți</i>	2018	19,2
	2019	20,4
	2020	20,8
	2021	20,0
din care:		
persoană singură de sex masculin	2018	23,5
	2019	24,5
	2020	25,6
	2021	25,7
persoană singură de sex feminin	2018	37,2
	2019	41,5
	2020	40,8
	2021	34,7
persoană singură în vârstă de sub 65 ani	2018	25,6
	2019	26,6
	2020	25,8
	2021	27,4
persoană singură în vârstă de 65 ani și peste	2018	36,7
	2019	41,4
	2020	42,1
	2021	34,3
2 adulți în vârstă de sub 65 ani	2018	15,0
	2019	15,9
	2020	16,5
	2021	18,5
2 adulți, din care cel puțin unul în vârstă de 65 ani și peste	2018	16,9
	2019	17,3
	2020	16,2
	2021	17,3
3 sau mai mulți adulți	2018	14,0
	2019	13,7
	2020	14,9
	2021	12,1

DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII SOCIALE ÎN ROMÂNIA, ÎN ANUL 2021

- continuare -

- % -

	Anul	Rata sărăciei
Gospodării cu copii dependenți¹	2018	27,0
	2019	26,4
	2020	25,4
	2021	24,6
din care:		
un adult cu cel puțin 1 copil dependent (familie monoparentală)	2018	41,6
	2019	39,0
	2020	29,9
	2021	28,8
2 adulți cu 1 copil dependent	2018	15,4
	2019	15,6
	2020	11,0
	2021	11,3
2 adulți cu 2 copii dependenți	2018	26,6
	2019	22,0
	2020	24,1
	2021	21,9
2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți	2018	53,4
	2019	61,3
	2020	55,3
	2021	56,4
3 sau mai mulți adulți cu copii dependenți	2018	24,4
	2019	23,7
	2020	25,9
	2021	26,1

¹ Se consideră copii dependenți toate persoanele în vârstă de 0-17 ani

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 6-10-2022

3. RATA SĂRĂCIEI ÎNAINTE DE TRANSFERURILE SOCIALE, DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI SEXUL PERSOANELOR

- % -

	Anul	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale:	
		inclusiv pensiile	exclusiv pensiile
TOTAL	2018	45,9	28,0
	2019	45,2	28,1
	2020	44,6	27,8
	2021	46,1	27,6
Sex:			
masculin	2018	43,7	27,0
	2019	43,1	27,0
	2020	42,1	26,4
	2021	43,6	26,7
feminin	2018	48,1	29,0
	2019	47,2	29,2
	2020	47,1	29,1
	2021	48,5	28,4
Grupa de vârstă:			
0 - 17 ani	2018	44,1	40,1
	2019	42,0	37,8
	2020	41,6	37,8
	2021	43,6	38,5
18 - 24 ani	2018	38,4	30,6
	2019	40,0	34,2
	2020	38,0	33,3
	2021	37,7	32,4
25 - 54 ani	2018	30,1	24,8
	2019	28,4	23,7
	2020	27,7	23,3
	2021	29,2	23,8
55 - 64 ani	2018	52,7	24,5
	2019	53,4	26,6
	2020	53,8	26,7
	2021	54,2	26,7
65 de ani și peste	2018	83,1	24,7
	2019	83,9	27,2
	2020	82,5	26,4
	2021	84,1	24,0

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 6-10-2022

4. RATA SĂRĂCIEI LA PRAGURILE DE 40%, 50%, 60% ȘI 70% DIN MEDIANA VENITURILOR DISPONIBILE PE ADULT-ECHIVALENT, DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI SEXUL PERSOANELOR

-% -

	Anul	Pragul sărăciei, ca proporție din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent de:			
		40%	50%	60% (standard)	70%
TOTAL	2018	12,6	17,2	23,5	30,1
	2019	11,8	17,6	23,8	30,2
	2020	11,2	16,4	23,4	30,2
	2021	12,5	17,8	22,6	31,6
Sex:					
masculin	2018	12,5	16,7	22,5	28,8
	2019	11,7	16,9	22,7	28,6
	2020	11,1	15,7	22,1	28,7
	2021	12,8	17,3	21,7	30,2
feminin	2018	12,8	17,6	24,5	31,4
	2019	12,0	18,3	24,9	31,7
	2020	11,4	17,1	24,6	31,7
	2021	12,1	18,3	23,4	32,8
Grupa de vârstă:					
0 - 17 ani	2018	19,4	24,0	32,0	40,1
	2019	17,9	24,5	30,8	38,9
	2020	16,0	21,8	30,1	38,8
	2021	18,3	23,6	29,7	40,0
18 - 24 ani	2018	15,7	20,2	26,6	33,5
	2019	16,6	24,4	31,2	37,1
	2020	16,2	21,2	28,4	37,4
	2021	16,1	20,8	25,6	34,2
25 - 49 ani	2018	11,9	15,7	20,7	26,6
	2019	10,9	15,1	19,8	25,4
	2020	10,6	14,1	20,0	25,4
	2021	11,7	15,6	19,4	26,5
50 - 64 ani	2018	11,1	15,0	19,9	25,0
	2019	10,7	15,0	20,3	25,2
	2020	10,3	14,9	20,1	26,1
	2021	11,9	16,3	20,8	28,0
65 de ani și peste	2018	7,3	14,0	22,8	30,9
	2019	6,8	15,5	25,1	33,2
	2020	6,7	15,0	24,5	31,9
	2021	7,3	16,5	22,0	35,1

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 6-10-2022

5. INDICATORI SPECIFICI AI PROFUNZIMII SĂRĂCIEI

	Anul	Valori
Raportul inegalității veniturilor (S80/S20)	2018	7,2
	2019	7,1
	2020	6,6
	2021	7,1
Coeficientul Gini (%)	2018	35,1
	2019	34,8
	2020	33,8
	2021	34,3
Deficitul median relativ (%)		
TOTAL	2018	35,2
	2019	33,0
	2020	31,9
	2021	37,7
Sex:		
masculin	2018	37,2
	2019	35,0
	2020	33,3
	2021	41,9
feminin	2018	34,4
	2019	31,7
	2020	31,3
	2021	34,8
Grupa de vârstă:		
0 -17 ani	2018	40,1
	2019	42,6
	2020	37,5
	2021	39,3
18 - 64 ani	2018	38,1
	2019	36,8
	2020	37,0
	2021	43,3
65 de ani și peste	2018	24,8
	2019	23,5
	2020	23,0
	2021	24,8

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 6-10-2022

6. RATA DEPRIVĂRII MATERIALE ȘI SOCIALE, DUPĂ SEXE, GRUPA DE VÂRSTĂ, STATUT OCUPAȚIONAL ȘI NIVELUL DE EDUCAȚIE AL PERSOANELOR

-%-

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Rata deprivării materiale și sociale	2018	43,5	41,5	45,4
(% în total populației)	2019	39,8	38,3	41,3
	2020	38,9	37,3	40,4
	2021	34,5	33,0	36,0
Grupa de vârstă:				
0 - 17 ani	2018	47,1	47,9	46,4
	2019	43,0	42,8	43,2
	2020	40,3	39,1	41,4
	2021	36,4	34,9	38,1
18 - 24 ani	2018	40,2	38,9	41,6
	2019	34,6	37,0	32,0
	2020	38,9	37,3	40,6
	2021	32,8	34,5	31,1
25 - 49 ani	2018	37,6	36,4	39,0
	2019	33,0	32,2	33,8
	2020	32,7	32,7	32,7
	2021	29,0	28,6	29,3
50 - 64 ani	2018	45,0	42,8	47,2
	2019	42,0	40,9	43,0
	2020	39,7	39,5	39,8
	2021	35,7	35,3	36,0
65 de ani și peste	2018	51,6	46,2	55,2
	2019	49,8	44,7	53,2
	2020	48,2	42,8	51,8
	2021	42,1	37,0	45,6
Statutul ocupațional * :				
- persoană ocupată	2018	34,1	34,8	33,0
	2019	31,0	32,8	28,4
	2020	29,8	32,8	25,6
	2021	26,5	29,4	22,5
- persoană neocupată:	2018	52,1	49,0	53,9
	2019	48,2	45,2	49,9
	2020	48,5	43,9	51,1
	2021	42,6	38,1	45,2
- șomer	2018	74,2	77,7	62,3 (n)
	2019	60,7	65,8	47,4 (n)
	2020	65,9	72,9	43,4 (n)
	2021	57,0	58,8	51,6 (n)

DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII SOCIALE ÎN ROMÂNIA, ÎN ANUL 2021

- continuare -	- % -			
- pensionar	2018	49,7	45,3	52,8
	2019	47,8	44,7	50,1
	2020	46,0	42,1	48,9
	2021	41,1	36,4	44,5
- altă persoană inactivă inactivă	2018	54,3	51,9	55,1
	2019	48,0	42,8	49,6
	2020	52,1	44,4	54,4
	2021	44,5	39,9	46,0
Nivel de educație *				
- scăzut	2018	63.3	62.1	64.0
	2019	62.3	63.9	61.4
	2020	63.6	65.0	62.7
	2021	59.6	61.6	58.4
- mediu	2018	39.9	38.7	41.2
	2019	35.3	34.5	36.2
	2020	34.9	34.4	35.4
	2021	30.1	29.8	30.5
- superior	2018	9.4	7.9	10.8
	2019	9.7	8.3	11.0
	2020	7.6	6.7	8.5
	2021	6.3	5.6	7.0

* persoane în vârstă de 18 ani și peste

n - estimările sunt nesemnificative, din cauza numărului redus de cazuri observate

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 06-10-2022

7. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ ELEMENTELE DE DEPRIVARE MATERIALĂ ȘI SOCIALĂ (I)

- % -

Anul	Elemente de deprivare materială și socială la nivel de gospodărie:						
	nu își permit să facă față unei cheltuieli neprevăzute	nu își permit să plătească o săptămână de vacanță anual	nu își permit să achite la timp unele utilități și alte obligații curente	nu își permit să consume carne, pește sau echivalent vegetal o dată la două zile	nu își permit asigurarea unei temperaturi adecvate în locuință	nu își permit autoturism personal	nu își permit înlocuirea mobilei uzate
2018	45,9	58,9	16,5	16,3	9,6	27,1	57,1
2019	44,3	54,1	15,4	14,2	9,3	23,4	53,2
2020	47,3	56,1	14,8	14,7	10,0	23,5	52,3
2021	47,3	60,0	9,4	19,2	10,1	21,0	47,9

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 6-10-2022

8. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ ELEMENTELE DE DEPRIVARE MATERIALĂ ȘI SOCIALĂ (II)

- continuare -

- % -

Anul	Elemente de deprivare materială și socială la nivel de persoană:				
	nu își permit accesul la internet acasă în scop personal	nu își permit înlocuirea hainelor vechi/ uzate cu altele noi	nu își permit cheltuirea unei sume oarecare de bani în fiecare săptămână pentru propria stare de bine	nu își permit participarea în mod regulat la o activitate de petrecere a timpului liber	nu își permit participarea la întruniri cu prietenii sau familia, cel puțin o dată pe lună, pentru a bea și mânca împreună
2018	21,3	32,8	44,2	45,1	23,0
2019	21,1	29,7	42,4	43,0	22,2
2020	19,8	29,0	40,1	41,0	21,1
2021	11,7	24,9	35,3	33,7	21,3

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 6-10-2022

9. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ ELEMENTELE DE DEPRIVARE MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC

- % -

Anul	Persoane fără probleme de natură economică	Persoane cu probleme de natură economică	Persoane cu probleme de natură economică, după numărul de probleme întâlnite:				
			1 problemă	2 probleme	3 probleme	4 probleme	5 probleme
2018	31,7	68,3	22,3	24,2	13,1	6,3	2,4
2019	34,6	65,4	23,3	23,0	10,8	5,7	2,5
2020	32,8	67,2	23,5	23,1	11,8	5,9	2,9
2021	31,9	68,1	21,8	26,2	11,3	6,0	2,8

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 6-10-2022

10. PERSOANE AFLATE ÎN RISC DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ, DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ, STATUT OCUPAȚIONAL, NIVEL DE EDUCAȚIE ȘI SEXE

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (mii persoane)	2018	7579	3544	4035
	2019	7067	3309	3758
	2020	6898	3194	3702
	2021	6581	3045	3536
Grupa de vârstă:				
0 - 17 ani	2018	1630	828	802
	2019	1461	777	684
	2020	1483	747	736
	2021	1508	748	760
18 - 24 ani	2018	604	314	290
	2019	605	327	278
	2020	560	290	270
	2021	488	269	219
25 - 49 ani	2018	2397	1223	1174
	2019	2038	1017	1021
	2020	1966	1009	957
	2021	1878	930	948
50 - 64 ani	2018	1363	640	723
	2019	1363	659	704
	2020	1288	620	668
	2021	1272	619	653
65 de ani și peste	2018	1585	539	1046
	2019	1600	529	1071
	2020	1599	528	1071
	2021	1435	479	956
Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (% în total populației)	2018	38,7	37,0	40,3
	2019	36,3	34,8	37,8
	2020	35,6	33,8	37,5
	2021	34,4	32,6	36,2
Grupa de vârstă:				
0 - 17 ani	2018	44,2	43,9	44,6
	2019	40,0	41,3	38,6
	2020	40,7	39,7	41,8
	2021	41,5	40,0	43,0
18 - 24 ani	2018	41,0	41,3	40,7
	2019	41,3	43,9	38,6
	2020	39,0	40,2	37,8
	2021	35,4	38,0	32,6
25 - 49 ani	2018	33,2	33,1	33,2
	2019	29,1	28,4	29,8
	2020	28,9	28,8	28,9
	2021	28,2	27,1	29,3
50 - 64 ani	2018	37,5	35,8	39,1
	2019	36,4	35,4	37,4
	2020	33,9	33,0	34,8
	2021	34,0	33,7	34,3
65 de ani și peste	2018	44,6	37,6	49,4
	2019	44,5	36,4	49,9
	2020	43,7	35,6	49,1
	2021	38,8	32,0	43,4

DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII SOCIALE ÎN ROMÂNIA, ÎN ANUL 2021

- continuare -

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (% în total populației)				
Statut ocupațional*:				
Persoană ocupată	2018	27,1	29,6	23,4
	2019	25,3	28,3	21,0
	2020	23,9	27,4	19,0
	2021	24,1	27,4	19,5
Persoană neocupată	2018	48,9	45,7	50,7
	2019	46,7	41,7	49,5
	2020	46,5	41,1	49,6
	2021	42,5	36,9	45,7
- Șomer	2018	78,2	81,7	66,0 (n)
	2019	67,9	73,2	54,3 (n)
	2020	83,7	88,0	69,9 (n)
	2021	64,9	67,8	56,6 (n)
- Pensionar	2018	41,7	37,3	44,9
	2019	41,1	36,1	44,8
	2020	41,1	35,8	44,9
	2021	36,7	31,6	40,4
- Altă persoană inactivă	2018	58,5	60,1	58,0
	2019	55,2	53,7	55,7
	2020	54,4	49,9	55,7
	2021	51,6	47,9	52,8
Nivelul de educație*:				
Scăzut	2018	62,8	63,3	62,4
	2019	63,3	64,0	62,9
	2020	65,1	66,9	64,0
	2021	63,2	65,8	61,5
Mediu	2018	31,8	31,8	31,9
	2019	29,5	28,8	30,3
	2020	28,2	27,8	28,7
	2021	27,0	26,4	27,7
Superior	2018	5,5	4,9	6,1
	2019	5,5	4,4	6,4
	2020	3,4	2,2	4,5
	2021	3,5	2,7	4,4

* persoane în vârstă de 18 ani și peste

n – estimările sunt nesemnificative, din cauza numărului redus de cazuri observate

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 6-10-2022

**11. PERSOANE AFLATE ÎN STARE DE DEPRIVARE MATERIALĂ ȘI SOCIALĂ SEVERĂ,
DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI SEXE**

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Persoane aflate în stare de materială și socială severă (mii persoane)	2018	5541	2580	2961
	2019	4761	2209	2552
	2020	4897	2276	2621
	2021	4410	2030	2380
Grupa de vârstă:				
0 -17 ani	2018	1160	590	570
	2019	938	490	448
	2020	1083	539	544
	2021	1025	494	531
18 - 24 ani	2018	386	192	194
	2019	317	176	141
	2020	347	185	162
	2021	274	150	124
25 - 49 ani	2018	1756	888	868
	2019	1356	667	689
	2020	1384	703	681
	2021	1243	605	638
50 - 64 ani	2018	1043	491	552
	2019	986	479	507
	2020	936	463	473
	2021	898	448	450
65 de ani și peste	2018	1196	419	777
	2019	1164	397	767
	2020	1147	386	761
	2021	970	333	637
Rata de deprivare materială și socială severă (% în total populației)	2018	28,3	27,0	29,6
	2019	24,5	23,3	25,7
	2020	25,3	24,0	26,5
	2021	23,1	21,8	24,4
Grupa de vârstă:				
0 -17 ani	2018	31,5	31,3	31,7
	2019	25,8	26,1	25,4
	2020	29,7	28,6	30,9
	2021	28,2	26,4	30,2
18 - 24 ani	2018	26,2	25,2	27,3
	2019	21,7	23,7	19,6
	2020	24,2	25,6	22,7
	2021	19,9	21,3	18,5
25 - 49 ani	2018	24,3	24,1	24,6
	2019	19,4	18,7	20,1
	2020	20,3	20,1	20,6
	2021	18,7	17,7	19,7
50 - 64 ani	2018	28,8	27,4	30,1
	2019	26,4	25,8	27,0
	2020	24,7	24,6	24,7
	2021	24,1	24,5	23,7
65 de ani și peste	2018	33,7	29,3	36,7
	2019	32,4	27,4	35,8
	2020	31,3	26,1	34,9
	2021	26,3	22,3	29,0

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 6-10-2022

12. PERSOANE ÎN VÂRSTĂ DE PÂNĂ LA 65 ANI CARE TRĂIESC ÎN GOSPODĂRII CU INTENSITATE FOARTE REDUSĂ A MUNCII, PE GRUPE DE VÂRSTĂ ȘI SEXE

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Persoane care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (mii persoane)				
Grupa de vârstă:				
0 - 64 ani	2018	879	410	469
	2019	656	289	367
	2020	668	287	381
	2021	492	211	281
0 - 17 ani	2018	259	149	110
	2019	182	102	80
	2020	207	115	92
	2021	117	66	51
18 - 24 ani	2018	101	43	58
	2019	80	41	39
	2020	85	34	51
	2021	67	40	27
25 - 59 ani	2018	485	200	285
	2019	366	136	230
	2020	354	126	228
	2021	287	97	190
60 - 64 ani	2018	34	18	16
	2019	28	10	18
	2020	22	12	10
	2021	21	8	13
Ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (% în total populație)				
Grupa de vârstă:				
0 - 64 ani	2018	6,0	5,5	6,7
	2019	4,5	3,9	5,3
	2020	4,7	3,9	5,5
	2021	3,5	2,9	4,1
0 - 17 ani	2018	7,1	7,9	6,1
	2019	5,0	5,5	4,5
	2020	5,7	6,1	5,2
	2021	3,2	3,5	2,9
18 - 24 ani	2018	7,1	5,8	8,5
	2019	5,7	5,8	5,6
	2020	6,2	5,0	7,3
	2021	5,1	6,2	4,1
25 - 59 ani	2018	5,4	4,3	6,5
	2019	4,1	3,0	5,3
	2020	4,0	2,8	5,3
	2021	3,3	2,2	4,4
60 - 64 ani	2018	7,7	6,4	10,0
	2019	6,3	3,7	10,9
	2020	4,7	4,1	5,8
	2021	4,7	2,5	9,5

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 6-10-2022

**13. PRINCIPALII INDICATORI AI SĂRĂCIEI RELATIVE ÎN STATELE MEMBRE
ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2020**

	Rata sărăciei %	Deficitul median relativ %	Indicele inegalității veniturilor	Coefficientul Gini %
România	23,4	31,9	6,6	33,8
Belgia	14,1	16,2	3,7	25,4
Bulgaria	23,8	28,3	8,0	40,0
Cehia	9,5	14,8	3,3	24,2
Danemarca	12,1	19,3	4,0	27,3
Germania	16,1	24,5	4,9	30,5
Estonia	20,7	21,8	5,0	30,5
Irlanda	13,8	15,2	4,1	28,3
Grecia	17,7	27,3	5,2	31,4
Spania	21,0	29,4	5,8	32,1
Franța	14,2	20,7	4,4	29,2
Croația	18,3	28,0	4,6	28,3
Italia	20,0	27,6	5,8	32,5
Cipru	14,3	16,9	4,3	29,3
Letonia	21,6	28,6	6,3	34,5
Lituania	20,9	23,2	6,1	35,1
Luxemburg	17,4	17,7	5,0	31,2
Ungaria	12,3	27,9	4,2	28,0
Malta	16,9	16,0	4,7	30,3
Țările de Jos	13,4	17,6	4,2	28,2
Austria	13,9	22,7	4,1	27,0
Polonia	14,8	21,0	4,1	27,2
Portugalia	16,2	24,4	5,0	31,2
Slovenia	12,4	16,9	3,3	23,5
Slovacia	11,4	23,7	3,0	20,9
Finlanda	12,2	13,7	3,7	26,5
Suedia	16,1	19,9	4,1	26,9
UE (27 țări)	16,7	24,7	4,9	30,0

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

**14. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ÎN STATELE MEMBRE
ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2020**

-%-

	Grupa de vârstă:				
	0-17 ani	18-24 ani	25-49 ani	50-64 ani	65 ani și peste
România	30,1	28,4	20,0	20,1	24,5
Belgia	15,6	15,0	11,0	13,0	18,7
Bulgaria	28,3	26,3	17,3	15,1	38,3
Cehia	11,1	9,1	6,6	7,8	14,7
Danemarca	10,0	33,7	11,8	5,8	10,9
Germania	15,4	27,1	13,4	13,1	20,0
Estonia	15,2	23,3	13,3	17,8	41,4
Irlanda	15,6	12,9	11,1	14,0	17,9
Grecia	20,9	23,7	17,5	18,2	13,0
Spania	27,4	26,1	18,9	19,2	18,8
Franța	19,4	22,7	12,9	12,4	9,5
Croația	16,8	12,5	12,5	18,4	31,0
Italia	25,1	26,0	20,4	17,4	16,8
Cipru	16,1	13,6	12,2	10,8	21,9
Letonia	15,8	18,2	13,6	22,0	40,9
Lituania	20,0	17,3	15,1	17,8	36,0
Luxemburg	23,1	30,7	15,7	15,8	7,3
Ungaria	9,5	12,9	10,0	14,8	15,0
Malta	20,4	11,0	13,3	14,9	26,3
Țările de Jos	14,1	24,2	11,6	12,4	11,6
Austria	18,4	14,0	13,7	10,7	14,1
Polonia	13,5	19,5	11,5	17,4	18,2
Portugalia	19,1	16,0	13,5	16,7	17,5
Slovenia	10,5	10,1	9,2	13,5	19,4
Slovacia	17,0	13,0	10,2	9,8	9,5
Finlanda	11,6	26,8	9,6	9,6	13,9
Suedia	18,7	29,3	14,9	10,7	15,3
UE (27 țări)	19,2	23,3	14,7	14,9	17,1

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

15. RATA SĂRĂCIEI ÎNAINTE ȘI DUPĂ TRANSFERURILE SOCIALE ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2020

-%-

	Rata sărăciei după transferurile sociale	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (exclusiv pensiile)	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (inclusiv pensiile)
România	23,4	27,8	44,6
Belgia	14,1	25,6	42,3
Bulgaria	23,8	29,9	41,7
Cehia	9,5	16,0	34,1
Danemarca	12,1	25,4	40,4
Germania	16,1	24,6	41,4
Estonia	20,7	30,3	39,7
Irlanda	13,8	30,0	41,1
Grecia	17,7	23,5	48,3
Spania	21,0	27,4	43,9
Franța	14,2	26,4	48,2
Croația	18,3	23,8	39,3
Italia	20,0	25,3	44,9
Cipru	14,3	21,9	35,2
Letonia	21,6	28,2	38,4
Lituania	20,9	29,6	41,0
Luxemburg	17,4	28,7	47,4
Ungaria	12,3	22,0	40,5
Malta	16,9	21,4	35,1
Țările de Jos	13,4	21,2	37,2
Austria	13,9	23,6	42,4
Polonia	14,8	23,4	43,9
Portugalia	16,2	21,9	42,4
Slovenia	12,4	22,4	39,4
Slovacia	11,4	19,0	37,4
Finlanda	12,2	25,1	42,8
Suedia	16,1	28,1	43,7
UE (27 țări)	16,7	25,0	43,3

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

16. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ STATUTUL OCUPAȚIONAL ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2020

-%-

	Statutul ocupațional				
	Persoane ocupate	Persoane neocupate sau inactive	din care:		
			șomeri	pensionari	alți inactivi
România	14,9	29,6	62,9	22,3	41,3
Belgia	4,2	24,0	50,2	16,2	29,7
Bulgaria	9,6	41,0	61,1	37,7	35,5
Cehia	3,7	16,7	52,9	14,9	14,3
Danemarca	6,2	22,3	45,6	11,3	31,9
Germania	8,6	26,4	49,7	20,1	32,7
Estonia	10,0	43,5	45,9	48,8	32,5
Irlanda	6,0	23,1	37,3	17,3	25,0
Grecia	10,1	22,1	45,3	10,0	25,1
Spania	11,8	27,6	46,3	14,8	29,7
Franța	7,4	18,3	40,9	8,8	31,6
Croația	5,1	30,5	45,3	27,5	28,5
Italia	10,8	26,4	49,4	13,4	32,6
Cipru	7,3	23,9	38,3	22,7	20,7
Letonia	8,2	43,5	51,7	46,5	35,5
Lituania	8,0	40,0	56,4	39,5	34,8
Luxemburg	11,9	20,8	52,7	6,9	28,5
Ungaria	7,8	18,6	45,3	14,3	21,7
Malta	7,4	29,0	49,7	22,1	32,9
Țările de Jos	5,6	23,3	54,8	11,8	31,4
Austria	7,2	20,4	48,0	14,1	26,4
Polonia	9,6	23,2	40,7	18,5	28,5
Portugalia	9,5	22,9	40,6	15,7	28,8
Slovenia	5,0	22,2	43,4	19,5	18,9
Slovacia	5,2	17,3	56,1	9,6	20,9
Finlanda	3,1	22,3	44,2	14,0	30,8
Suedia	7,8	26,2	57,3	16,0	42,2
EU (27 țări)	8,8	24,6	47,2	16,0	30,9

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

**17. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC
ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2020**

-%-

	Persoane fără probleme de natură economică	Persoane cu probleme de natură economică, cu:				
		1 problemă	2 probleme	3 probleme	4 probleme	5 probleme
România	32,8	23,5	23,1	11,8	5,9	2,9
Belgia	69,3	13,2	10,5	4,5	2,0	0,5
Bulgaria	35,1	19,8	16,2	13,7	9,5	5,7
Cehia	73,1	12,2	10,1	3,3	1,0	0,2
Danemarca	71,4	16,1	7,4	3,7	1,1	0,3
Germania	56,3	18,9	13,1	7,5	3,8	0,4
Estonia	60,0	20,5	13,4	4,2	1,6	0,2
Irlanda	57,7	17,1	15,2	8,0	1,7	0,3
Grecia	31,9	16,3	20,8	16,5	9,6	4,9
Spania	52,8	16,5	15,3	10,3	3,8	1,3
Franța	61,6	16,3	12,2	5,9	3,3	0,8
Croația	37,1	22,2	24,8	10,7	3,8	1,4
Italia	54,6	17,4	16,0	6,7	3,8	1,5
Cipru	41,1	20,1	20,4	11,2	6,7	0,5
Letonia	46,2	24,6	17,4	8,0	2,9	0,9
Lituania	40,8	22,6	20,0	11,1	4,3	1,2
Luxemburg	72,6	13,4	9,9	2,9	1,2	*)
Ungaria	48,7	20,5	15,6	10,6	3,5	1,1
Malta	60,0	21,5	10,5	5,5	2,2	0,3
Țările de Jos	77,0	11,8	7,4	2,8	0,8	0,2
Austria	76,1	12,5	6,9	3,5	0,9	0,1
Polonia	60,0	21,3	13,0	4,0	1,3	0,5
Portugalia	49,6	21,8	16,8	9,1	2,3	0,5
Slovenia	63,3	17,6	11,9	5,2	1,5	0,5
Slovacia	55,0	20,6	14,3	5,8	3,0	1,3
Finlanda	69,4	15,8	9,2	4,4	1,1	0,2
Suedia	76,9	12,5	7,2	2,5	0,9	0,1
UE (27 țări)	57,0	17,6	13,9	7,1	3,3	1,0

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

*) estimatie nesemnificativă

18. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ ELEMENTELE DE DEPRIVARE MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2020

-%-

	Elemente de deprivare materială din punct de vedere economic:					
	nu își permit asigurarea unei temperaturi adecvate în locuință	nu își permit să consume carne, pește sau echivalent vegetal o dată la două zile	nu își permit să facă o cheltuială neprevăzută	nu își permit să plătească o săptămână de vacanță anual	nu își permit să achite la timp unele utilități și alte obligații curente	nu își permit cheltuirea unei sume oarecare de bani în fiecare săptămână pentru propria stare de bine
România	10,0	14,7	47,3	56,1	14,8	40,1
Belgia	4,1	3,7	23,3	21,5	5,6	11,8
Bulgaria	27,5	25,9	43,5	39,3	23,6	26,1
Cehia	2,2	4,1	19,6	18,7	3,0	3,3
Danemarca	3,0	2,3	22,7	12,3	7,7	11,2
Germania	7,0	12,7	37,6	22,4	5,2	7,2
Estonia	2,7	5,5	30,5	23,1	5,7	3,2
Irlanda	3,3	1,3	33,7	28,2	13,9	9,2
Grecia	17,1	12,4	50,7	53,1	36,9	37,1
Spania	10,9	5,4	35,4	34,5	13,5	14,6
Franța	6,7	7,2	30,5	22,3	9,1	12,5
Croația	5,7	7,9	48,9	49,4	14,2	10,4
Italia	8,3	9,1	32,3	35,7	6,8	7,1
Cipru	20,9	1,1	44,6	42,6	14,7	2,5
Letonia	6,0	9,4	45,6	28,6	9,7	10,4
Lituania	23,1	11,6	41,8	35,5	7,1	15,3
Luxemburg	3,6	4,5	22,5	11,4	4,9	4,6
Ungaria	4,2	12,8	35,7	38,8	11,6	10,4
Malta	7,2	6,0	16,3	32,9	7,0	11,2
Țările de Jos	2,4	2,0	19,1	13,2	3,2	7,1
Austria	1,5	3,9	17,6	12,8	5,3	9,3
Polonia	3,2	3,6	25,7	29,4	5,5	9,0
Portugalia	17,5	2,5	30,8	38,1	5,4	10,4
Slovenia	2,8	4,3	29,6	18,4	10,3	5,5
Slovacia	5,7	11,8	26,1	34,8	6,7	11,3
Finlanda	1,8	2,9	25,4	12,6	10,0	5,7
Suedia	2,7	1,9	19,8	9,7	4,9	6,0
UE (27 țări)	7,5	8,1	32,5	28,7	8,8	11,9

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

19. PONDEREA PERSOANELOR AFLATE ÎN STARE DE DEPRIVARE MATERIALĂ ȘI SOCIALĂ DUPĂ SEXE, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2020

-%-

	TOTAL	MASCULIN	FEMININ
România	38,9	37,3	40,4
Belgia	11,0	10,6	11,5
Bulgaria	33,7	31,1	36,1
Cehia	5,0	4,3	5,6
Danemarca	6,6	6,3	7,0
Germania	9,1	8,9	9,3
Estonia	6,6	6,0	7,1
Irlanda	12,1	10,6	13,4
Grecia	30,7	29,7	31,7
Spania	15,4	14,5	16,3
Franța	13,5	12,2	14,6
Croația	9,4	9,0	9,7
Italia	11,0	10,8	11,2
Cipru	11,4	11,2	11,7
Letonia	14,8	13,1	16,2
Lituania	17,1	15,1	18,9
Luxemburg	4,7	4,6	4,8
Ungaria	18,5	17,5	19,3
Malta	9,4	8,3	10,7
Țările de Jos	5,8	5,7	5,8
Austria	5,6	5,6	5,5
Polonia	6,4	5,7	7,0
Portugalia	12,7	11,4	13,9
Slovenia	6,1	5,8	6,5
Slovacia	9,7	9,1	10,3
Finlanda	4,6	4,6	4,7
Suedia	3,9	3,9	3,8
UE (27 țări)	12,7	12,0	13,3

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

20. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ ELEMENTELE DE DEPRIVARE DIN PUNCT DE VEDERE MATERIAL ȘI SOCIAL, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE^{*)}, ÎN ANUL 2020

-%-

	Elemente de deprivare din punct de vedere material și social:					
	nu își permit autoturism personal	nu își permit înlocuirea mobilei uzate	nu își permit accesul la internet acasă în scop personal	nu își permit înlocuirea hainelor vechi/ uzate cu altele noi	nu își permit participarea în mod regulat la o activitate de agrement a timpului liber	nu își permit participarea la întruniri cu prietenii sau familia cel puțin o dată pe lună, pentru a bea sau mânca împreună
România	23,5	52,3	19,8	29,0	41,0	21,1
Belgia	6,3	15,1	2,3	8,0	12,6	10,2
Bulgaria	14,7	39,8	10,1	28,3	21,0	17,3
Cehia	5,1	28,0	1,4	2,1	3,5	1,3
Danemarca	7,3	10,2	0,7	7,0	7,2	3,6
Germania	5,4	11,4	1,8	4,9	10,0	6,4
Estonia	6,5	17,9	1,6	5,2	7,1	4,1
Irlanda	7,1	16,3	2,7	7,0	11,3	8,8
Grecia	8,8	53,3	4,0	4,3	26,9	13,1
Spania	4,9	30,7	2,8	11,2	11,1	8,4
Franța	3,8	24,3	1,9	8,6	14,5	6,8
Croația	4,9	14,5	1,8	6,2	4,0	4,0
Italia	2,3	21,8	3,6	7,5	11,0	6,8
Cipru	1,7	29,6	0,7	3,6	9,6	0,6
Letonia	13,4	24,6	3,3	12,6	18,5	5,9
Lituania	7,5	22,4	3,8	10,7	23,9	11,4
Luxemburg	3,0	15,6	0,5	4,0	3,9	4,0
Ungaria	12,2	30,3	4,9	12,1	16,1	19,2
Malta	2,4	16,4	2,3	5,4	10,9	7,4
Olanda	5,5	16,9	0,4	4,9	7,2	3,2
Austria	5,4	6,2	0,9	3,6	8,1	3,2
Polonia	3,9	13,2	1,0	5,0	8,0	4,5
Portugalia	4,4	38,3	3,7	8,1	10,9	7,8
Slovenia	2,6	10,1	1,2	3,7	11,4	3,0
Slovacia	7,7	22,5	3,4	7,1	7,2	2,1
Finlanda	8,4	8,6	0,6	6,0	3,8	1,0
Suedia	4,1	5,8	0,5	3,1	5,1	1,5
UE (27 țări)	5,9	22,1	3,2	8,4	12,7	7,6

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

21. PERSOANE ÎN RISC DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ, PE GRUPE DE VÂRSTĂ, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2020

-%-

	Total	Grupa de vârstă				
		0-17 ani	18-24 ani	25-49 ani	50-64 ani	65 ani și peste
România	35,6	40,7	39,0	28,9	33,9	43,7
Belgia	20,3	22,0	21,2	17,1	22,5	21,3
Bulgaria	33,6	36,2	32,7	25,8	28,0	49,5
Cehia	11,5	12,9	10,5	8,7	11,8	15,4
Danemarca	16,8	13,4	38,6	18,1	13,3	11,7
Germania	20,4	22,3	31,0	18,3	17,7	21,0
Estonia	22,8	17,4	25,2	15,4	20,7	42,5
Irlanda	20,1	23,5	20,1	17,2	22,1	18,8
Grecia	27,4	30,8	35,0	28,3	29,2	19,4
Spania	27,0	31,8	32,1	25,3	29,0	21,6
Franța	19,3	23,9	26,7	18,1	20,7	12,3
Croația	20,5	18,4	14,9	14,9	21,4	32,4
Italia	24,9	28,9	30,3	26,0	24,7	19,4
Cipru	17,6	19,0	17,2	15,3	16,9	22,5
Letonia	25,1	19,7	21,7	17,1	26,5	43,1
Lituania	24,5	23,1	19,8	17,9	22,8	40,2
Luxemburg	19,9	24,2	36,2	18,0	20,8	7,4
Ungaria	19,4	21,7	18,5	16,5	20,9	20,3
Malta	19,9	22,6	14,7	16,2	19,6	28,5
Țările de Jos	16,0	15,8	26,3	14,5	17,2	12,4
Austria	16,7	21,9	17,4	16,6	14,0	14,7
Polonia	17,0	16,1	21,5	13,5	20,7	19,2
Portugalia	20,0	21,9	18,5	16,7	22,5	21,4
Slovenia	14,3	12,1	12,3	11,2	16,2	21,0
Slovacia	13,8	18,4	14,7	12,4	13,2	12,3
Finlanda	15,9	14,5	31,0	13,2	17,1	14,5
Suedia	17,7	20,2	31,6	17,5	12,0	15,6
UE (27 țări)	21,6	24,0	27,8	19,7	21,7	20,1

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

22. PONDEREA PERSOANELOR AFLATE ÎN STARE DE DEPRIVARE MATERIALĂ ȘI SOCIALĂ SEVERĂ PRECUM ȘI A PERSOANELOR CARE TRĂIESC ÎN GOSPODĂRII CU INTENSITATE FOARTE REDUSĂ A MUNCII, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2020

-%-

	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială și socială severă	Ponderea persoanelor de 0-64 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii
România	25,3	4,7
Belgia	6,7	12,3
Bulgaria	22,1	8,4
Cehia	1,9	4,4
Danemarca	3,5	9,1
Germania	4,4	8,3
Estonia	2,3	4,8
Irlanda	5,7	11,5
Grecia	14,9	11,8
Spania	8,5	10,0
Franța	7,0	9,7
Croația	4,4	7,2
Italia	6,2	10,2
Cipru	3,2	5,3
Letonia	7,0	7,4
Lituania	8,1	7,2
Luxemburg	1,7	7,1
Ungaria	10,7	4,9
Malta	5,1	5,4
Țările de Jos	2,2	8,7
Austria	3,0	6,1
Polonia	2,6	4,3
Portugalia	5,4	5,0
Slovenia	2,6	3,9
Slovacia	4,5	4,3
Finlanda	1,8	10,3
Suedia	2,0	7,9
UE (27 țări)	6,8	8,3

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2022

GLOSAR

Pentru evaluarea sărăciei se utilizează diferite metode în funcție de modul de abordare a fenomenului, de sursele de date disponibile, de necesitățile de analiză sau de caracteristicile naționale. În cazul abordării relative a sărăciei se folosește o metodă care ia în considerare dimensiunea monetară a fenomenului sărăciei și care este agreată de Eurostat, fiind utilizată în toate țările comunitare.

Prin metoda relativă se pot estima indicatorii de sărăcie în două variante, funcție de indicatorul de bunăstare folosit, mai exact în funcție de includerea sau excluderea contravalorii consumului din resurse proprii ale gospodăriilor. Acesta poate fi:

- **venitul total disponibil;**
- **venitul bănesc disponibil.**

Lucrarea de față folosește ca indicator de bunăstare venitul bănesc disponibil.

Venitul bănesc disponibil reprezintă totalitatea veniturilor în bani realizate în gospodărie de către toți membrii săi, din orice sursă licită (activități salariale, activități pe cont propriu, pensii și alte transferuri sociale, venituri din proprietăți etc.) din care s-au dedus transferurile plătite.

Venitul bănesc cuprinde veniturile bănești brute obținute din:

- activități salariale;
- activități pe cont propriu în agricultură;
- activități pe cont propriu în activități neagricole;
- prestații sociale;
- venituri din proprietate;
- alte venituri.

Transferurile plătite cuprind:

- impozite pe salarii, pe venituri de orice fel, pe clădiri și terenuri, mijloace de transport etc.
- contribuții de asigurări sociale, pentru șomaj, pentru sănătate și alte contribuții;
- transferuri de la și, respectiv, către alte gospodării și persoane (pensii alimentare, pensii viagere, diverse plăți obligatorii stabilite prin lege către persoane particulare și gospodării).

Transferurile sociale sunt sume primite de populație din partea statului sub formă de protecție socială și cuprind:

- pensii de asigurări sociale (pentru muncă și limită de vârstă, pensii anticipate, pensii de invaliditate, pensii de urmaș, pensii pentru agricultori, ajutor social de tip pensie, pensii I.O.V.R etc.);
- indemnizații de șomaj, venit lunar de completare, plăți compensatorii;
- alocații de stat pentru copii, alocații familiale (complementare, de susținere pentru familia monoparentală, alocații pentru copiii nou-născuți etc.);
- burse pentru elevi și studenți;
- ajutoare speciale pentru persoanele cu dizabilități;
- indemnizații de altă natură (pentru veterani și văduve de război, pentru persoane persecutate politic, pentru urmașii decedaților în Revoluția din 1989 etc.).

Pentru asigurarea comparabilității gospodăriilor de mărimi și componente diferite, se face transformarea persoanelor fizice din fiecare gospodărie în unități convenționale “adult-echivalent”, utilizând scala OECD – modificată. Veniturile disponibile realizate de fiecare gospodărie se raportează la numărul de adulți-echivalent, valoarea astfel obținută fiind atribuită fiecărei persoane care compune gospodăria respectivă.

Adult – echivalent: unitate convențională prin care se transformă componența unei gospodării în funcție de caracteristicile persoanelor care o compun, în conformitate cu concepția că obținerea și utilizarea resurselor într-o gospodărie diferă de la o persoană la alta datorită vârstei, ocupației etc. Transformarea se face pe baza unei scale de echivalență, care în practica obișnuită este scala OECD modificată, cu următorii coeficienți:

- 1,0 pentru prima persoană adultă din gospodărie (capul gospodăriei);
- 0,5 pentru următorii adulți (persoane de 14 ani și peste);
- 0,3 pentru copiii în vârstă de până la 14 ani.

Toate persoanele din gospodăriile cercetate se ordonează crescător după venitul disponibil pe adult-echivalent atribuit, după care se stabilește **punctul median** al acestei distribuții.

Pragul de sărăcie: nivelul veniturilor disponibile (exclusiv contravaloarea consumului din resursele proprii ale gospodăriei) pe adult-echivalent, față de care persoanele pot fi considerate sărace sau non-sărace. Acesta reprezintă 60% din valoarea punctului median al distribuției persoanelor după veniturile disponibile (exclusiv contravaloarea

consumului din resursele proprii ale gospodăriei) pe adult-echivalent. Pentru unele necesități de analiză pragul poate fi stabilit și la fracțiuni de 40%, 50% sau 70% din valoarea punctului median. Uneori se folosește termenul “linia de sărăcie”. Identificarea persoanelor considerate sărace se face prin compararea veniturilor disponibile pe adult-echivalent aferente fiecărei persoane cu nivelul pragului de sărăcie.

Persoane sărace sunt acele persoane ale căror venituri disponibil pe adult-echivalent sunt inferioare pragului de sărăcie determinat pentru un anumit an. Persoanele ale căror venituri disponibile pe adult-echivalent depășesc pragul de sărăcie se consideră persoane non-sărace.

Statutul ocupațional reprezintă situația economico-socială a unei persoane în raport cu activitatea desfășurată și cu modul de obținere a veniturilor.

- **Persoană ocupată** – persoană care desfășoară activități economico-sociale aducătoare de venituri bănești și/sau în natură. Persoana ocupată poate avea calitatea de **salariat** (cu contract de muncă pe perioadă determinată sau nedeterminată), **patron** (cu unitate de lucru proprie și unul sau mai mulți salariați), **lucrător pe cont propriu** (în activități agricole sau neagricole desfășurate fără a avea angajați persoane salariate) sau **ajutor familial**;

- **Persoană neocupată** – persoană care nu desfășoară activități economico-sociale aducătoare de venituri bănești și/sau în natură, chiar dacă prin vârstă și capacități fizice poate fi considerată aptă de muncă; categoria cuprinde **șomerii**, **pensionarii** (de orice tip) și **alte persoane inactive** (casnice, elevi sau studenți, copii preșcolari, bătrâni fără nici o formă de pensie, persoane cu dizabilități sau persoane întreținute etc.)

Nivelul de instruire:

- *scăzut*: fără școală absolvită, preșcolar, primar și gimnazial;
- *mediu*: profesional, liceal, postliceal sau tehnic de maiștri;
- *superior*: universitar ciclu I (licență), universitar ciclu II (masterat), universitar ciclu III (doctorat), universitar de lungă durată (4-6 ani), postuniversitar, studii de postdoctorat.

Intensitatea muncii se determină prin raportarea numărului de luni efectiv lucrate într-un an, de membrii gospodăriei în vârstă de muncă, la numărul total de luni care teoretic puteau fi lucrate de persoanele respective, în același an.

Rata deprivării materiale și sociale (MSD) este un indicator care reflectă lipsa unor elemente considerate esențiale a avea un trai decent care ar trebui să existe la nivel de gospodărie sau individ pentru a duce o viață adecvată și care a fost determinată de resursele financiare precare. Este definită ca proporție a populației care se confruntă cu o limitare la accesul a cel puțin a 5 din 13 **elemente de deprivare**.

Rata deprivării materiale și sociale severe (SMSD) este un indicator care reflectă lipsa unor elemente considerate esențiale a avea un trai decent care ar trebui să existe la nivel de gospodărie sau individ pentru a duce o viață adecvată și care a fost determinată de resursele financiare precare. Este definită ca proporție a populației care se confruntă cu o limitare la accesul a cel puțin a 7 din 13 **elemente de deprivare**.

Elementele de deprivare considerate esențiale pentru un trai decent au fost grupate în 7 articole necesare la nivel de gospodărie și 6 articole la nivel de individ.

Lista elementelor de deprivare *la nivel de gospodărie*:

- posibilitatea de a face față unor cheltuieli neprevăzute
- plata unei săptămâni de vacanță anuală
- achitarea la timp, fără restanțe, a chiriei, ipotecii sau a unor facturi la utilități
- consumul de carne, pui, pește sau echivalent vegetarian la fiecare două zile
- asigurarea unei încălziri adecvate a locuinței
- deținerea unui autoturism personal
- înlocuirea mobilei uzate

Lista elementelor de deprivare *la nivel de persoană*:

- accesul la internet acasă în scop personal
- înlocuirea hainelor vechi/ uzate cu unele noi
- deținerea a două perechi de pantofi (inclusiv o pereche pentru orice vreme)
- cheltuirea unei sume oarecare de bani în fiecare săptămână pentru propria stare de bine
- participarea în mod regulat la activități de petrecere a timpului liber
- participarea la întruniri cu prietenii sau familia, cel puțin o dată pe lună, pentru a bea sau a mânca împreună

Indicatorii MSD și SMSD sunt adoptați de *Subgrupul de Indicatori (ISG)* al *Comitetului de Protecție Socială (CPS)* și fac distincție între persoanele care nu își permit un anumit bun, serviciu sau activități sociale.

Indicatorul SMSD este o componentă a indicatorului compozit rata riscului de sărăcie sau excluziune socială definită în cadrul țintei UE 2030 privind sărăcia și excluziunea socială.

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (ARPE) este definit ca proporția persoanelor, din populația totală, aflate în cel puțin una din următoarele trei situații:

- se află sub pragul sărăciei (de 60% din venitul median disponibil pe adult-echivalent);
- se află în stare de deprivare materială și socială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Persoanele care trăiesc **într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii**, se referă la persoanele (în vârstă de până la 64 de ani) din gospodăriile în care adulții în vârstă de muncă au avut o activitate echivalentă cu mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă în ultimul an. În accepțiunea anchetei, prin persoane în vârstă de muncă se înțeleg persoanele de 18-64 ani, care nu sunt copii dependenți sau inactivi.

Codurile statelor membre Uniunii Europene

Austria	AT	Germania	DE	Portugalia	PT
Belgia	BE	Grecia	EL	Cehia	CZ
Bulgaria	BG	Irlanda	IE	Romania	RO
Cipru	CY	Italia	IT	Slovacia	SK
Croația	HR	Letonia	LV	Slovenia	SI
Danemarca	DK	Lituania	LT	Spania	ES
Estonia	EE	Luxemburg	LU	Suedia	SE
Finlanda	FI	Malta	MT	Țările de Jos	NL
Franta	FR	Polonia	PL	Ungaria	HU